

AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI CHOJNOWA NA LATA 2007 - 2013

Aktualizacja styczeń 2013r.

opracowano w składzie:
dr Robert Kropiwnicki
Jarosław Rabczanko
Mariusz Kołodziej
Maciej Kupaj

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE	9
1.1 Położenie	9
1.2 Rys historyczny i zabytki dziedzictwa kulturowego	10
1.2.1 Historia miasta Chojnów	10
1.2.2. Zabytki dziedzictwa kulturowego	16
1.3 Zagospodarowanie przestrzenne	25
1.3.1 Struktura przestrzenno – funkcjonalna miasta	25
1.3.2 Granice strefy ochrony konserwatorskiej	28
1.3.3. Tereny przemysłowe i powojkowe	31
1.3.4. Uwarunkowania ochrony środowiska	31
1.3.5 Własność gruntów i budynków	37
1.3.6 Infrastruktura techniczna	41
Identyfikacja problemów	54
1.4 Gospodarka	55
1.4.1 Główni pracodawcy, struktura i trendy	55
1.4.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta	59
1.4.3. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach	62
Identyfikacja problemów	72
1.5. Sfera społeczna	73
1.5.1. Struktura demograficzna i społeczna	73
1.5.2 Określenie grup wymagających wsparcia	79
1.5.3 Stan i zróżnicowanie dochodów gospodarstw domowych	87
1.5.4 Struktura organizacji pozarządowych	89
1.5.5 Warunki i jakość życia mieszkańców	90
Mniejszości narodowe	106
1.5.6 Współpraca międzynarodowa	107

Identyfikacja problemów	107
1.6 Analiza SWOT	109
2. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO - SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU	111
2.1 Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW)	111
2.2 Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW)	112
2.3 Narodowa Strategia Spójności (NSS)	112
2.4 Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2013 (SRK)	113
2.5 Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013	114
2.6 Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku	114
2.7 Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 dla Województwa Dolnośląskiego	118
2.8 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego	119
2.9 Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011 .	120
2.10 Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego	121
2.11 Strategia Rozwoju Powiatu Legnickiego	121
2.12 Program Ochrony Środowiska Powiatu Legnickiego	122
2.13 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Chojnowa	122
2.14 Wieloletni Program Inwestycyjny dla Miasta Chojnowa	123
2.15 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chojnowa	123
2.16 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Chojnowa ..	125
2.17 Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Chojnow	125
2.18 Programu współpracy Miasta Chojnow z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2007	125
2.19 Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007	125
2.20 Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Chojnow	126
2.21 Program Pomocy Społecznej na lata 2005 – 2010	126
3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	127
3.1 Okres realizacji	127

3.2	Zasięg terytorialny Lokalnego Programu Rewitalizacji Chojnowa	128
3.3	Wskaźniki i uzasadnienie wyboru obszaru wsparcia.....	132
3.4	Cele rewitalizacji – cel główny LPR.....	136
3.5	Podział na projekty i zadania inwestycyjne	138
3.6	Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji	144
3.7	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć.....	145
3.8	Rola partnerstwa i wpływ konsultacji społecznych w procesie rewitalizacji..	150
4.	PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2007 – 2013 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM	151
5.	SYSTEM WDRAŻANIA	156
6.	SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	159
6.1	System monitorowania programu rewitalizacji	159
6.2	Sposoby oceny programu rewitalizacji	159
6.3	Public Relations programu rewitalizacji.....	160
7.	ZAŁĄCZNI.....	162
	BIBLIOGRAFIA.....	163
	Spis tabel.....	166
	Spis wykresów	168
	Spis rysunków	169

WSTĘP

Rewitalizacja jest kompleksowym procesem odnowy wybranego obszaru miasta, którego przestrzeń, substancja i funkcje uległy strukturalnej degradacji, uniemożliwiającej lub utrudniającej prawidłowy rozwój społeczny i gospodarczy danego obszaru, jak również całego miasta¹. Podstawowym celem rewitalizacji jest przywrócenie dotychczasowych funkcji zdegradowanego społecznie, ekonomicznie i środowiskowo obszaru, bądź zmiana jego dotychczasowych funkcji na nowe. Podstawowymi celami rewitalizacji są:

- poprawa jakości życia,
- poprawa lokalnego rynku pracy,
- poprawa poziomu wykształcenia i kwalifikacji społeczności lokalnej,
- obniżenie poziomu przestępczości,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- wzrost prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw,
- wyrównywanie szans społecznych pod względem narodowościowym i ekonomicznym,
- porządkowanie i naprawa zdegradowanej tkanki urbanistycznej,
- regeneracja lub przebudowa zaniedbanych przestrzeni publicznych.

Istotny wpływ na tempo i skalę procesu rewitalizacji w Polsce wywiera prowadzona na poziomie Unii Europejskiej polityka regionalna wspierana przez fundusze strukturalne. Jej celem jest **„tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską”**. Możliwość współfinansowania działań z zakresu rewitalizacji stworzyła solidne podstawy do dynamizacji działań w zakresie odnowy polskich miast.

¹ Billert A., *Centrum staromiejskie w Żarach. Problemy, metody i strategie rewitalizacji*, Słubice 2004

Dotychczas projekty rewitalizacyjne na obszarze Polski były realizowane na podstawie działania 3.3 ZPORR „Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe” w ramach projektu 3: „Rozwój lokalny” przeznaczonego na lata 2004-2006. Od roku 2007 rozpoczął się nowy okres programowania, w wyniku czego Lokalny Program Rewitalizacji Chojnowa stanowi element realizacji działań **Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013** (RPOWD) w ramach Priorytetu 9: Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”).

Zaproponowane w **Lokalnym Programie Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007-2013** działania przyczynią się do ożywienia w sferze społecznej i gospodarczej oraz do zwiększenia potencjału kulturowego i turystycznego miasta, w tym również nadaniu terenom i obiektom zdegradowanym nowych funkcji.

LPR Chojnowa został wykonany zgodnie z wymogami Unii Europejskiej i założeniami RPO WD. Przy sporządzaniu dokumentu położono nacisk na zgodność z istniejącym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz strategicznymi dokumentami kształtującymi zrównoważony rozwój Chojnowa, uwarunkowaniami ochrony środowiska oraz dotychczasowym dorobkiem kulturowym miasta. Przy opracowywaniu dokumentu wzięto pod uwagę także potencjał finansowy miasta, możliwości pokrywania kosztów projektów z funduszy Unii Europejskiej, włączenia w proces rewitalizacji kapitału prywatnego oraz potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Inicjatorem i koordynatorem działań mających na celu opracowanie **Lokalnego Programu Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013** był Urząd Miasta Chojnowa pod przewodnictwem Burmistrza Miasta oraz naczelników odpowiednich wydziałów Urzędu Miejskiego. Opracowanie LPR poprzedzone było analizą stopnia zjawisk kryzysowych na obszarach zdegradowanych oraz wsparte konsultacjami społecznymi. Do prac nad LPR aktywnie włączyli się przedstawiciele samorządowych jednostek organizacyjnych, środowisk opiniotwórczych, kulturalnych i gospodarczych, właściciele i zarządcy sieci technicznych, budynków mieszkalnych, a także indywidualni mieszkańcy.

W uznaniu władz miejskich realizacja **Lokalnego Programu Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013** pozwoli na przemyślane i skoordynowane uporządkowanie zdegradowanych obszarów miasta. Jednocześnie umożliwi absorpcję

środków strukturalnych w ramach obowiązującego Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013 w zakresie przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju Chojnowa. Wdrożenie LPR zapewni większą konkurencyjność miasta oraz jego harmonijny i wielostronny rozwój, jak również wpisze Chojnow w procesy rozwojowe regionu, kraju i wspólnoty europejskiej.

*Niniejszy **Lokalny Program Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013** został opracowany przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A. w Legnicy na podstawie danych źródłowych i informacji zebranych i udostępnionych przez Zleceniodawcę, wedle najlepszej woli i wiedzy oraz posiadanego doświadczenia.*

*Aktualizację **Lokalnego Programu Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013** przeprowadzili pracownicy Wydziału RG Urzędu Miejskiego w Chojnowie.*

ARR ARLEG S.A w Legnicy składa podziękowania wszystkim instytucjom i osobom współpracującym przy opracowywaniu niniejszego Programu.

Aktualizacji LPR dokonali pracownicy Wydziału RG Urzędu Miejskiego w Chojnowie.

Zespół opracowujący LPR:

- dr Robert Kropiwnicki Prezes Zarządu ARR „ARLEG” S.A.
- Jarosław Rabczenko Kierownik Zespołu ds. współpracy z Samorządami w ARR „ARLEG” S.A.
- Mariusz Kołodziej Kierownik Zespołu ds. Rozwoju Zasobów Ludzkich w ARR „ARLEG” S.A.
- Maciej Kupaj Konsultant ARR ARLEG S.A.

Zespół zadaniowy ds. opracowania LPR:

- Jan Serkies – Burmistrz Miasta Chojnowa
- Teresa Marcinişzyn - Specjalista ds. planowania przestrzennego

Partnerzy i instytucje opiniotwórcze biorące udział w konsultacjach nad LPR:

- Barbara Landzberg – Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnowie
- Stanisław Horodecki – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie
- Ewa Wiszniewska – Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie
- Andrzej Rudek – Dyrektor Chojnowskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
- kom. Leszek Witkowski – Komendant Komisariatu Miejskiego w Chojnowie
- mł. kpt. Ryszard Kawka – Dowódca Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej w Chojnowie

1. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE

1.1 Położenie

Chojnów leży na pograniczu Pogórza Kaczawskiego i Nizy Śląskiego w dolinie rzeki Skory - dopływu Czarnej Wody (dorzecze Kaczawy). Od północy graniczy z obszarem rozległych Borów Dolnośląskich. Miasto położone jest na wysokości 170 m n.p.m. (najniższy położony punkt - 143 m n.p.m.) w okolicy lekko pofałdowanej, oddalonej o 18 km od Legnicy, 26 km od Bolesławca, 18 km od Złotoryi. Biegnące ze wschodu na zachód trasy komunikacyjne: oddana do użytku w 1845 r. linia kolejowa, autostrada i droga Bolesławiec - Legnica, zapewniają miastu dobre połączenie z najważniejszymi miastami regionu: Legnicą i stolicą Dolnego Śląska - Wrocławiem. Chojnów leży w odległości 5 km od autostrady A-4².

Chojnów to największe miasto powiatu legnickiego, a także centrum gospodarcze i kulturalne dla Gminy Wiejskiej Chojnów. Powierzchnia całkowita Chojnowa wynosi 5,3 km² (stanowi 0,71 % powierzchni powiatu), z czego 42,7 % stanowią grunty rolne, a 57,3 % tereny zainwestowane i rezerwa³.

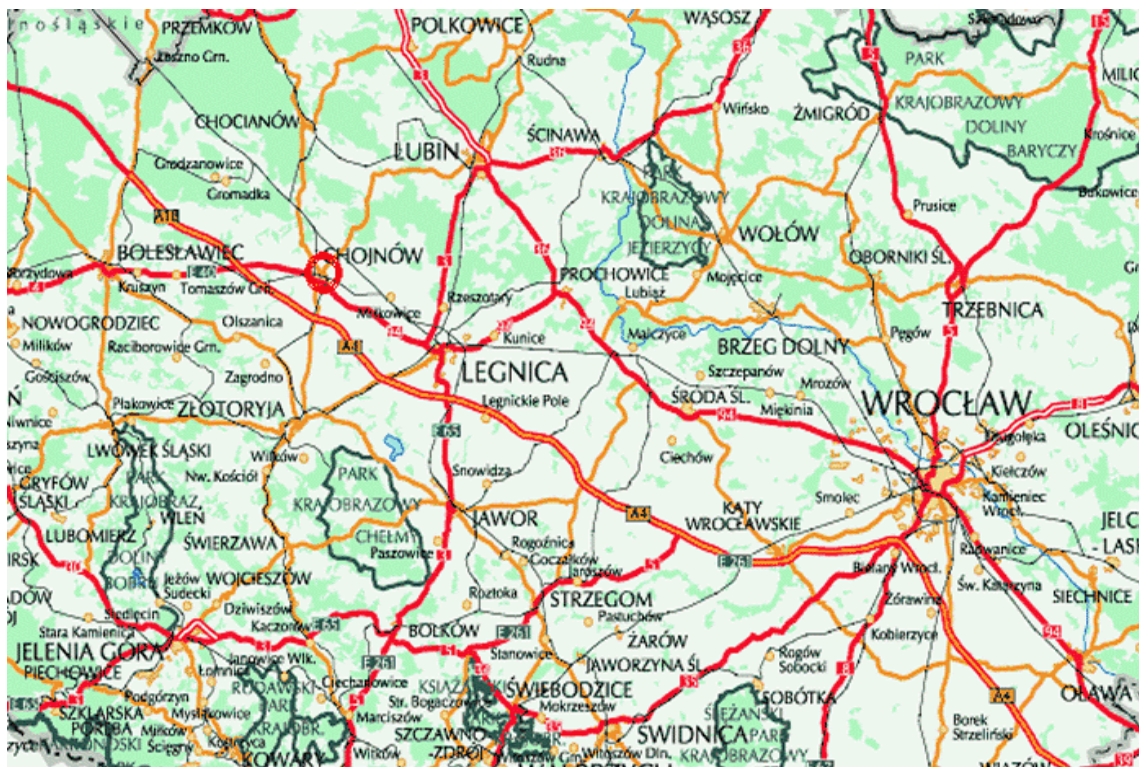
Rysunek 1. Powiat legnicki

Źródło: http://www.zpp.pl/index.php?path=main/danetel&level=3&id_woj=9&id=9

² www.chojnow.net.pl

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Chojnowa

Rysunek 2. Położenie i otoczenie geograficzne Chojnowa

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

Gmina Miejska Chojnow liczy 14 426 mieszkańców, z czego 47,78 % osób to mężczyźni, a 52,22 % to kobiety⁴.

1.2 Rys historyczny i zabytki dziedzictwa kulturowego

1.2.1 Historia miasta Chojnow

Średniowiecze

Osada Chojnow, leżąca przy północnym odgałęzieniu słynnego szlaku handlowego, tzw. Wysokiej Drogi, pierwsze przywileje miejskie otrzymała od księcia Henryka V. Zostały one potwierdzone w 1329 r. przez księcia Bolesława III, który cztery lata później nadał osadzie pełne prawa miejskie. W 1333 r. został wydany dokument, potwierdzający istnienie rady miejskiej, który tym samym zakończył proces

⁴Rocznik statystyczny województwa dolnośląskiego 2006 r. Urząd Statystyczny we Wrocławiu

przekształcania Chojnowa z osady handlowej w miasto. Proces ten trwał zapewne kilkadziesiąt lat. Widocznym do dziś śladem tej ewolucji jest nietypowy kształt Rynku, będący wcześniej miejscem centralnym osady targowej. Wyznaczenie tego placu jako oficjalnego Rynku musiało się liczyć z istniejącą zabudową. Tak więc zarys planu średniowiecznego Chojnowa, zbliżony do wydłużonego prostokąta, sprawia wrażenia jakby miasto „obrosło” wzdłuż wcześniej wymienionego szlaku handlowego, poszerzony tylko na odcinku Rynku. W Chojnowie zespół zamkowy, choć zapewne oddzielony murem od śródmieścia, włączony był w obwód całego miasta. Należy przypuszczać, że analogicznie do ewolucyjnego przekształcania się osady w miasto, również obwód jego obwarowań powstawał powoli. W 1357 r. zakończył się proces wznoszenia obwarowań miejskich, trwający od początku XIV wieku. Linia murów obronnych biegła wzdłuż dzisiejszej ul. Tkackiej do Bramy Dolnej, tzw. Legnickiej, następnie otaczała teren kościoła parafialnego i prowadząc wzdłuż ulicy Królowej Jadwigi łączyła obwarowania z murem zamkowym. Na północy od zamku wybudowana została Brama Górna, tzw. Bolesławiecka.

Oprócz dochodów płynących ze współuczestnictwa w transakcjach kupców podstawą gospodarczą miasta w XIV w. stało się sukiennictwo i tkactwo. Cech sukienników, znany od 1332 r. otrzymał w 1384 r. i 1394 r. szereg przywilejów. Wzdłuż rzeki Skory, przy ulicy Tkaczy (dziś ul. Królowej Jadwigi), zakładane były młyny wodne sukienników. Cech ten założył własne Bractwo Bożego Ciała (znane od 1455 r.), a w 1469 r. zakupił dla siebie własną kaplicę i ołtarz w kościele parafialnym. Sukiennictwo i tkactwo w Chojnowie były rzemiosłami o znaczeniu przemysłowym, co oznacza że produkcja znacznie przeważała zapotrzebowanie mieszkańców. Natomiast cały szereg innych cechów, spełniało jedynie funkcję usługową. Był to m. in. cech rzeźników, szewców, krawców, piekarzy, kowali, co potwierdzone jest w dokumencie z 1404 roku.

Dobrze prosperujący ekonomicznie Chojnów był na tyle silny, że w 1387 r. zdołał wykupić od księcia wójtostwo, co skutkowało prawem do rządzenia miastem. Majątek miasta zwiększył się także o posiadłości ziemskie (w 1318 r. rada miejska wykupiła Michów, w 1325 r. – Gołaczów, zaś w 1386 r. ziemię w Wojcieszynie). Chojnów posiadał *przywilej mili*, nakazujący wsiom w promieniu mili sprzedawać swe produkty w mieście.

Tak, jak w wielu innych dolnośląskich miasteczkach również w Chojnowie rewolta husycka spowodowała szereg wewnętrznych zamieszek, które przyczyniły się do zastoju gospodarczego. Bezpośrednio ucierpiała zabudowa miasta, na które długo powoływali się mieszczanie, żądając od księcia dodatkowych przywilejów. I tak w 1428 r. otrzymali oni zwolnienie z podatków na okres ośmiu lat, w 1439 r. – pewne ulgi w długach hipotecznych, a w 1444 r. – pozwolenie na założenia stawu hodowlanego. Przywileje te, a głównie naturalny rozwój gospodarczy miasta sprawiły, że Chojnów wkroczył w czasy nowożytne jako bogate miasto.

Zabudowa średniowiecznego miasta w zasadzie zamykała się w obrębie murów miejskich. Domy mieszkalne były drewniane, więc tym bardziej murowane akcenty wysokościowe tj. wieże zamku i kościoła, wieże strzegące obwarowań miejskich, czy baszta Tkaczy wyróżniały się w obrazie miasta. Murowana była również kaplica przy szpitalu św. Mikołaja, a także (częściowo) klasztor zakonu augustianów, znany od 1299 roku.

XVI wiek

Chojnów w XVI w. był dobrym przykładem niewielkiego, lecz prężnie rozwijającego się miasta. Na dochody miejskie składały się zyski z jarmarków, opłat sądowych, czy czynszów pobieranych od właścicieli kramów rzemieślniczych i domów, gdzie warzono piwo. Ponadto dochody przynosiła miejska hodowla karpia, folwarki oraz miejska cegielnia i młyn. Wszystkie drobniejsze rzemiosła opierały się na rozwoju sukiennictwa i udziale w handlu na szlaku Wysokiej Drogi. W końcu XVI w. cech chojnowskich sukienników liczył około stu rzemieślników. Do dalszego rozwoju handlu w Chojnowie przyczyniły się dwa dokumenty ówczesnych władców Śląska. W 1503 r. król czeski Władysław Jagiellończyk zalecił, by szlak handlowy z Polski do Saksonii wiódł „z Legnicy przez Chojnów i Bolesławiec albo przez Lwówek do Lubina”. Rozporządzenie cesarza Rudolfa II z 1580 r. jest jeszcze korzystniejsze dla Chojnowa, gdyż postanawia „aby wszyscy kupcy i podróżujący z towarami, jak sól, bydło i innymi, którzy z Polski albo ze Śląska przez Brzeg i Wrocław przechodzą, a udają się do Saksonii, Miśni, Turynii, nie szli inną drogą, jak przez Legnicę, Chojnów, Bolesławiec, Nowogrodziec, Lubań, Zgorzelec, Budziszyn”. Rozwijające się miasto powiększało się o coraz

ludniejsze przedmieścia. Podobnie jak domy w obrębie murów zabudowa ta była drewniana. Kroniki wspominają tylko o trzech murowanych domach rynkowych, z których do dziś zachował się tylko jeden (nr 43). Na skutek pożaru w 1503 r. mieszkańcy zostali zwolnieni przez księcia z płacenia czynszów na okres ośmiu lat, a papież Juliusz II w 1511 r. zwolnił miasto ze świadczeń kościelnych na sześć lat. Po odbudowie w 1553 r. Chojnów liczył 251 domów w obrębie murów obronnych. W 1530 r. został założony wodociąg, a w 1583 r. na miejscu starego drewnianego, powstał nowy murowany ratusz.

Chojnowski zamek w XVI w. był częściej zamieszkiwany niż w czasach wcześniejszych i późniejszych przez książąt legnicko - brzeskich z rodu Piastów, za których sprawą zamek otrzymał w tym czasie nową, renesansową szatę.

XVII wiek

Niekorzystny dla całego Śląska okres zastoju gospodarczego przed wojną trzydziestoletnią (1618-1648) odbił się także na stosunkach gospodarczych Chojnowa. Dodatkowe szkody wyrządziły pożary (1581 r., 1583 r., 1586 r.) oraz groźna zaraza w 1613 r., która pochłonęła 713 ofiar. Tak więc przed wojną trzydziestoletnią Chojnów był zubożony i miasto nie było stać na unowocześnienie murów obronnych, tzn. dostosowanie ich do nowych zasad prowadzenia wojny. Dlatego też w czasie wojny Chojnów był plądrowany przez obce wojska, a w latach 1624-27 i w 1631-33 kwaterowały w mieście wojska cesarskie oraz od 1639 r. do 1647 r. wojska cesarskie i szwedzkie, którym miasto musiało płacić różnorakie kontrybucje. W tym czasie Chojnów nie omijały liczne pożary: 1645 r., 1651 r. i 1661 r., a w latach 1632-33 miasto nękane było przez groźną zarazę. Wszystko to spowodowało wyludnienie się miasta, a w konsekwencji spadek produkcji rzemieślniczej, zwłaszcza sukiennictwa. Z 18 folwarków należących do miasto działały tylko 2, co wymusiło radykalne obniżenie produkcji rolnej, a tym samym zmniejszenie dochodów.

Zubożone i zrujnowane miasto próbował przywrócić do dawnej zasobności Ludwik IV (1654-1663), który odwiedzał Chojnów, a przy okazji uroczystej wizyty w 1657 r. potwierdził spalone przywileje i statuty cechowe. Zwolnił też pogorzalców od podatków i przywrócił prawo mili. Władza książęca w tym okresie stawała się jednak

coraz bardziej nominalna, a Chojnów wraz z całym Śląskiem poddawany był władzy cesarskiej. Świadczą o tym podatki płacone w tym czasie przez miasto namiestnikowi cesarskiemu: 1668 r. – 410 talarów, 1679 r. – 1041, 1716 r. – 2727, 1717 r. – 3137. Urzędowi cesarskiemu miasto musiało też przekazywać dochody z opłat sądowych. Do szeregu trudności ekonomicznych dołączyły też po 1675 r. ponowne emigracje mieszczan chojnowskich.

Obraz architektury Chojnowa w XVII w. był wiernym odzwierciedleniem niekorzystnych sytuacji gospodarczych miasta. Obszar miasta nie uległ powiększeniu, a zabudowa mieszkalna z 230 domów zmniejszyła się do 120 zniszczonych lub opuszczonych budynków. Chojnów nadal w większości był drewniany, a do nielicznych zabudowań należały murowane. Kościół parafialny był spalony, a mury miejskie uległy silnym uszkodzeniom.

XVIII – XIX wiek

Zarządzenia budowlane władz pruskich, począwszy od 1740 r., kiedy Śląsk przeszedł pod panowanie Prus, przyczyniły się do poprawy wyglądu Chojnowa. Nakazały one bowiem niszczenie rozpadających się budynków i murowanie nowych. Miało to zapobiec licznym pożarom, jakie nawiedzały miasta śląskie w latach poprzednich. Odbudowano również ratusz i kościół, co dodatkowo wpłynęło na uporządkowanie wyglądu miasta.

W XVIII w. sukiennictwo chojnowskie przeżyło swój ostatni rozkwit, co potwierdzone jest liczbą sukienników: 1723 r. – 36, 1788 r. – 57. Ponowny rozwój sukiennictwa leżał w interesie władz pruskich, które w 1762 r. założyły zawodową szkołę sukiennictwa, a w 1769 r. subwencjonowały budowę nowego magazynu wełny. Prócz cechów sukienników w Chojnowie w 1754 r. działały cztery cechy główne i 12 mniejszych, nie licząc pojedynczych rzemieślników. Ilość chojnowian zwiększyła się, na wskutek czego założono nową wieś Łaszowice (1773 r.). W 1742 r. miasto liczyło 400 mieszkańców, a w 1788 r. – 2076.

Pierwsze lata XIX w. nie były dla Chojnowa pomyślne. W 1804 r. miasto zostało nawiedzone przez wielką powódź, a w czasie wojen napoleońskich w latach 1806-1813 Chojnów nękany był przez przemarsze i stacjonowanie wojsk oraz związane z tym

kontrybucje i epidemie. Jednak w połowie wieku w Chojnowie zaczęto zakładać przedsiębiorstwa przemysłowe, takie jak cukrownia, fabryka rękawiczek, czy fabryka wyrobów blaszanych, które przyczyniły się do wzrostu tempa życia gospodarczego miasta. Pierwsza linia kolejowa została doprowadzona do Chojnowa w 1845 r., w 1848 r. miasto zostało skanalizowane, a w 1867 r. założono instalację gazową, rozbudowaną w 1908 r., zaś w 1912 r. zainstalowano elektryczność.

Wszystkie te przemiany miały swe odbicie w architekturze. Staromiejska zabudowa przekroczyła mury miejskie, głównie w kierunku północnym i zachodnim, jak również w kierunku południowym, poza rzekę Skorę. Murowana zabudowa, a przede wszystkim ceglane kominy fabryk zmieniły obraz miasta. Z panoramy Chojnowa zniknęła wieża ratuszowa i zamkowa, z murów miejskich pozostała jedynie baszta Tkaczy, a architekturę wzbogaciły wybudowane tuż przed I wojną światową masywne wieże neoromańskiego kościoła. Na miejscu dawnych murów powstał pas zieleni.

XX wiek

Kolejne znaczące zmiany w historii Chojnowa nastąpiły po II wojnie światowej. Po pierwszych trudnych powojennych latach, Chojnow cieszył się mianem najbardziej uprzemysłowionego miasta powiatu (na 1000 mieszkańców w przemyśle zatrudnionych było 400). Działały tu m. in. Dolnośląskie Zakłady Wyrobów Metalowych, Zakłady Wyrobów Papierowych, filia Dolnośląskich Zakładów Białoskórniczno-Rękawicznicych Renifer. Ponadto w Chojnowie znajdował się tartak, browar, dwie słodownie, wytwórnia win oraz Wytwórnia Pasz.

Architektura Chojnowa nadal zdobiona jest przez zabytki minionych epok, takich jak renesansowy zamek, gotycki kościół, czy baszta Tkaczy. Jednak w obręb Starego Miasta wkroczyła nowa zabudowa mieszkalna – betonowe bloki, co oszpeciło staromiejski charakter historycznej architektury⁵.

⁵ B. Steinborn, S. Kozak., Złotoryja – Chojnow – Świerzawa. Zabytki sztuki regionu, Wyd. Zakład narodowy im. Ossolińskich, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk, 1971

Rysunek 3. Widok na rynek

Źródło: <http://www.chojnow.pl/>

1.2.2. Zabytki dziedzictwa kulturowego

Dowodem bogatej historii Chojnowa są zabytki, które ocalały mimo wielu przeciwności dziejowych. Podczas wyzwolenia Chojnowa w 1945 roku w wyniku walk, głównie na skutek pożarów zniszczonych zostało ponad 300 domów. Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków uznał za zabytki 245 obiektów architektury, budownictwa i urbanistyki, z czego 15 zostało wpisanych do rejestru zabytków. Obecnie zgodnie z ustawą z dnia 17 września 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami opracowywana jest gminna ewidencja zabytków, o której jest mowa w artykule 22 (pkt. 4) cytowanej ustawy i ilość obiektów uznanych za zabytkowe może ulec zwiększeniu. Do najciekawszych zabytków w Chojnowie należą:

KOŚCIÓŁ POD WEZWANIEM ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA

Kościół poewangelicki p.w. Panny Marii, obecnie rzymsko-katolicki p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła, zlokalizowany w rynku, wpisany do rejestru zabytków w dniu 02.01.1950 roku pod nr 9/L.

Rysunek 4. Kościół p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

Budowla powstała na przełomie XIV i XV wieku. Kościół jest świątynią trzynawową. Zbudowany jest z cegły, jedynie żebra sklepienne i wystrój architektoniczny wykonane są z piaskowca. Sklepienia wszystkich trzech naw są charakterystyczne dla dojrzałego gotyku. Potężna czworoboczna wieża, w której schroniła się grupa mieszczan w czasie najazdu husytów, ma wyraźne cechy obronne. W kościele warto obejrzeć epitafium Wolfa Bożywoja z 1543 r., barokową chrzcielnicę z 1660 r., ołtarz przedstawiający scenę Zmartwychwstania z obrazem Ostermeyera z 1670 r. i barokową ambonę wspartą na figurze anioła z 1671 r.⁶

RENESANSOWY ZAMEK KSIĄŻĄT LEGNICKICH Z POŁOWY XIV W. PRZEBUDOWANY, OBECNIE MIESZCZĄCY MUZEUM REGIONALNE

Wpisany do rejestru zabytków w dniu 23.02.1965 r., obecnie pod nr 62/L.

⁶ www.chojnow.net.pl

Rysunek 5. Zamek książąt legnickich

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

Zbudowany w 2. połowie XIII w., gruntownie przebudowany w stylu renesansowym w latach 1546-47 prawdopodobnie przez Franciszka Paara. Z tego czasu pochodzi portal z popiersiami Fryderyka III (inicjatora przebudowy) i jego żony Katarzyny Meklemburskiej. Po pożarach w wieku XVIII zamek częściowo rozebrano. Zachowało się jedynie skrzydło północno-zachodnie, w którym mieści się dziś Muzeum Regionalne. Obecnie gromadzi ono eksponaty w czterech podstawowych działach: archeologicznym, etnograficznym, historycznym i sztuki. Wśród stałych wystaw obejrzyć można renesansowe sgraffita z dworu Schellendorfów w Zagrodnie, broń białą i palną oraz rzemiosło artystyczne na Śląsku i zabytki starego Chojnowa. W piwnicach muzeum urządzono lapidarium. Placówka ma ponad 1400 eksponatów⁷.

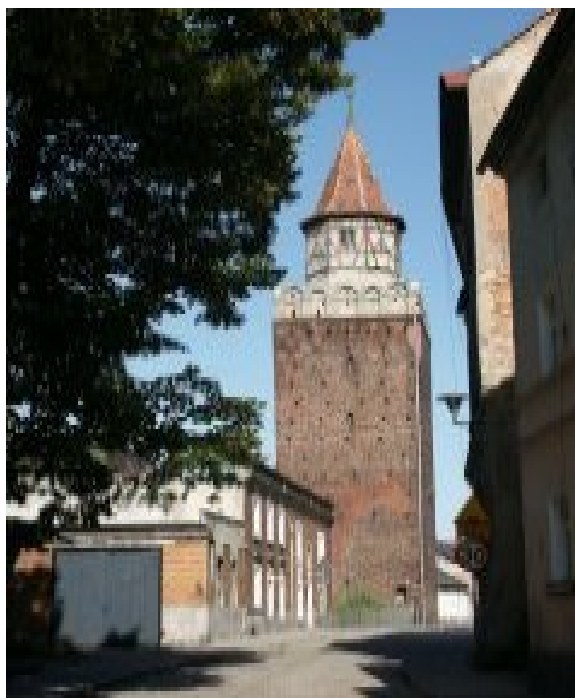
BASZTA TKACZY

Wpisana do rejestru 23.02.1959 roku pod nr 63/L mieści się na ulicy Tkackiej, zrekonstruowana w XIX wieku.

⁷ ibidem

Rysunek 6. Baszta Tkaczy

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

Jedyna zachowana baszta murów obronnych, tzw. Baszta Tkaczy, po raz pierwszy została wymieniona w dokumentach z 1572 r., jednak powstała znacznie wcześniej (ok. 1400 r.). W połowie XVI w. przydano jej zwieńczenie attykowe, a górna drewniana część była wielokrotnie odbudowywana. Obecna attyka jest rekonstrukcją z XIX wieku. Gdy mury przestały pełnić funkcje obronne, w XVII wieku baszta pełniła rolę miejskiego więzienia. W latach 1904-1905 basztę poddano gruntownej renowacji, a następnie stała się siedzibą muzeum. Budowa posiada prawie kwadratowy kształt (7,77x7,60m). Wraz z attykowym zwieńczeniem liczy ok. 15 metrów wysokości. Baszta występowała przed mury na ok. 2 metry⁸.

KAMIENICA GRAFFA, UL. LEGNICKA Wzniesiona na początku XX w. jest jednym z wybitniejszych dzieł architektury secesyjnej⁹.

⁸ B. Steinborn, S. Kozak., Złotoryja – Chojnowo – Świerzawa. Zabytki sztuki regionu, Wyd. Zakład narodowy im. Ossolińskich, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk, 1971

⁹ ibidem

Rysunek 7. Kamienica Graffa

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

KOŚCIÓŁ POD WEZWANIEM NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NMP, UL. REYMONTA

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 583/L w dniu 14.04.1981 r.

Rysunek 8. Kościół pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

Kościół wzniesiony w stylu neoromańskim wg planów Oskara Hossfelda w 1911 r. W środku znajdują się: ołtarz Hugo Buergera, witraże i malowidła braci Linnemann oraz rzeźba w białym marmurze tronującej Matki Boskiej Buergera¹⁰.

¹⁰ ibidem

SYNAGOGA, UL. MAŁACHOWSKIEGO

Została zbudowana w 1893 r. w stylu "orientalnym". Wieńczył ją kopulasty dach z latarnią. Po "nocy kryształowej" w 1938 r. została zamieniona na salę gimnastyczną¹¹.

Rysunek 9. Synagoga

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

PAŁAC BAROKOWY, UL. PIOTROWICKA

Rysunek 10. Pałac na ul. Piotrowickiej

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

¹¹ ibidem

Pałac widnieje w rejestrze zbytków od 23.02.1965 r., wpisany pod nr 64/L. Został zbudowany w pierwszej tercji XVIII w. Na uwagę zasługuje portal z herbem właścicieli.

ZABUDOWA RYNKU CHOJNOWA – OŚRODEK HISTORYCZNY MIASTA CHOJNÓW

Wpisana do rejestru zabytków 02.02.1965 roku, aktualnie w spisie byłego woj. legnickiego pod nr 48/L.

Rysunek 11. Mapa historycznego centrum Chojnowa

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/grafika/mapa.jpg>

Rysunek 12. Widok na współczesne centrum miasta

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

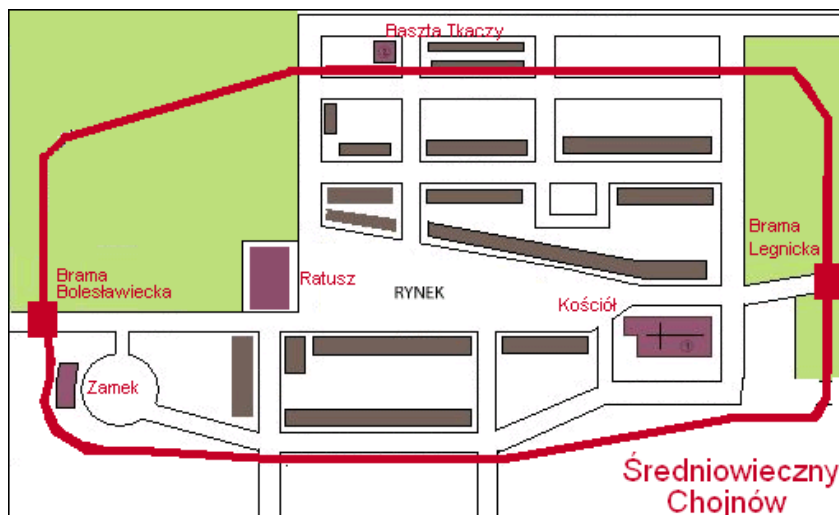

Rynek Chojnowa nie jest podobny do typowych dolnośląskich miasteczek, ponieważ kształtem przypomina trójkąt. Zwieńczeniem głównego placu jest kościół pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła, będący największym obiektem starego miasta. Rynek otoczony jest z dwóch stron przez domy, a po stronie zachodniej znajduje się parking.

RUINY MURÓW OBRONNYCH

Wpisane do rejestru pod nr 62/L od 17.12.1965 roku.

Rysunek 13. Mapa – mury obronne Chojnowa

Źródło: <http://www.wikipedia.pl/>

Istnienie murów obronnych potwierdzają dokumenty już z 1357 roku. Linii obwarowań strzegło zapewne kilka baszt w jego obwodzie, a przede wszystkim urządzenia obronne umieszczone w dwóch bramach miejskich: Dolna, tzw. Legnicka i Górna, tzw. Bolesławiecka. Brama Legnicka została zniesiona w 1768 r., zaś Bolesławiecka w XIX wieku. Furty wiodące do miasta od północy i południa miały jedynie charakter gospodarczy. Południową, zwaną Łaziębną zamurowano w 1650 roku. Dostępu do średniowiecznych obwarowań broniła także fosa wypełniona wodą, którą zasypano w XIX wieku. Mury zaś, które nie pełniły już w XVII w. funkcji obronnych rozbrzierano sukcesywnie w ciągu XVII i XIX wieku. Między innymi po pożarze w 1767 r.

rozebrano mury do wysokości 4,5 m na cegłę dla pogorzalców. Na miejscu obwarowań założono pas zieleni, tzw. plant.

Około połowy XV wieku po wojnach husyckich, zniszczone mury odremontowano i zaopatrzono w cylindryczne występy dla wzmocnionej obrony flankowej. Ostatnie umocnienia murów przeprowadzono w XVI wieku, choć już wtedy utraciły funkcje obronną. Na uzbrojenie miasta w tym czasie składało się: 74 hakownie różnego kalibru, 5 arkebuzów i 4 żelazne cepy bojowe.

W dzisiejszym Chojnowie obejrzeć można kilka niewielkich fragmentów obwarowań miejskich. Najokazalszy zachował się do połowy pierwotnej wysokości w północno-wschodnim narożniku miasta. Mniejsze odcinki znaleźć można przy ul. Królowej Jadwigi. Małe pozostałości zachowały się między ulicami Piotra Skargi, Głowackiego, Dąbrowskiego i Waryńskiego (obecnie Niemcewicza).

Chojnowskie mury zostały wzniesione z bazaltu, pochodzącego z kamieniołomu, znajdującego się niegdyś w południowo-wschodniej części miasta¹².

Ponadto w rejestrze zabytków widnieją:

- park - planty miejskie, datowany na XIX w., wpisany do rej. pod nr: 519/L decyzją z dnia 13.05.1977 r.;
- zespół dworca PKP, pl. Dworcowy, datowany na rok 1908, wpisany do rej. pod nr: 807/L z 28.12.1987 r.:
 - - dworzec
 - - budka zawiadowcy stacji
 - - 2 nastawnie
 - - 2 pomieszczenia zawiadowców na I peronie
 - - 2 wiaty peronowe, drewniane;
- dawna plebania, ul. Głowackiego 1, datowana na XVIII – XIX wiek, wpisany do rej. pod nr: 535/A/05 z 3.06.2005 r.;
- dom (przy murach obronnych), ul. Grotzgera 1, datowany na XVIII w., wpisany do rej. pod nr: 637/L z 25.10.1982 r.;

¹² B. Steinborn, S. Kozak., Złotoryja – Chojnów – Świerzawa. Zabytki sztuki regionu, Wyd. Zakład narodowy im. Ossolińskich, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk, 1971

- pałac, ul. Piotrowicka 2 (d. Bolesławiecka 14), datowany na 1739 r., pocz. XX w., wpisany do rej. pod nr: 529 z 23.02.1959 r.;
- dom Schrama, Rynek 20 (d. 43), 1544 r., datowany na k. XIX wieku, wpisany do rej. pod nr: 1219 z 17.02.1964 r.;
- dom, Rynek 29, 1768 r., datowany na k. XIX wieku, wpisany do rej. pod nr: 1921 z 5.06.1967 r.;
- dom, Rynek 31, XVIII, k. XIX w., nr rej.: 1922 z 5.06.1967 r.;
- dawna plebania, ul. Ściegiennego 4, datowany na 2 poł. XV wieku, przebudowywana w latach 1717 i 1820, wpisana do rej. pod nr: 632 z 14.11.1959 r.
- zespół cukrowni, 1882 r., datowany na 1910-35, wpisany do rej. pod nr: 832/L z 28.12.1989 r.:
 - produktownia,
 - surownia,
 - wieża wodna,
 - turbinownia,
 - magazyn cukru.

Na terenie miasta odnotowano także 26 faktów osadniczych, które podlegają badaniom archeologicznym.

1.3 Zagospodarowanie przestrzenne

1.3.1 Struktura przestrzenno – funkcjonalna miasta¹³

Przestrzeń miasta Chojnowa podzielony jest na 5 stref funkcjonalnych:

- 1) jednostka bilansowa centralna – wielofunkcyjna A: ograniczona jest rzeką Skorą i ulicami Legnicką, Przelot, Lubińską, Zieloną, Bielawską, Bolesławiecką, Piotrowicką, Złotoryjską oraz linią kolejową. Jest to strefa, gdzie koncentrują się funkcje ogólnomiejskie i ponalokalne, które wraz z funkcją mieszkalną wpisują się w zabytkową tkankę zabudowy. W tej strefie zlokalizowanych jest najwięcej

¹³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Chojnowa, 2006, str. 33-35

obiektów wpisanych do rejestru i wykazu zabytków. Elementem miejskiej przestrzeni publicznej w tej strefie jest istniejące wielofunkcyjne centrum Chojnowa;

- 2) jednostka bilansowa przemysłowo – wielofunkcyjna B: „północna jednostka produkcyjna” obejmująca ulice Lubińską, Zieloną i Kraszewskiego oraz granicami administracyjnymi miasta. Jest to strefa o przeważającej funkcji produkcyjnej i magazynowo – składowej. W strefie tej znajdują się także urządzenia infrastruktury technicznej;
- 3) jednostka bilansowa przemysłowo – wielofunkcyjna C: zamknięta ulicą Goleszyńską i linią kolejową do granic administracyjnych miasta za ul. Łużycką, Kraszewskiego i Zieloną. Jest strefą o przeważającej funkcji magazynowo – składowej i produkcyjnej. W strefie tej znajduje się podstrefa Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej;
- 4) jednostka bilansowa mieszkaniowo – usługowa D: ograniczona ulicami Bielawską, Bolesławiecką, Piotrowicką, Złotoryjską oraz linią kolejową, a także granicami administracyjnymi miasta. Jest to strefa wielofunkcyjna z przewagą zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej z dużym udziałem zieleni;
- 5) jednostka bilansowa przyrodnicza E: ograniczona linią kolejową, ulicą Kraszewskiego i granicą administracyjną miasta. To obszar terenów otwartych, w skład których wchodzi grunty orne oraz tereny ogrodów działkowych. Strefa ta stanowi obszar wchodzący w skład systemu przyrodniczego. Na tym obszarze znajdują się urządzenia infrastruktury technicznej związane z zaopatrzeniem w wodę.

Przedstawione strefy przestrzenno – funkcjonalne miasta obsługiwane są przez ogólnomiejskie systemy funkcjonalne takie jak:

- system przyrodniczy miasta (tereny chronionej zieleni miejskiej),
- system miejskich przestrzeni publicznych,
- system komunikacji drogowej,

- system komunikacji pieszej i rowerowej,
- system infrastruktury technicznej.

System przyrodniczy miasta – skład się z terenów chronionej zieleni miejskiej, tworzące istotne w przestrzeni miasta obszary połączeń biologicznych. To tereny wzdłuż koryta rzeki Skory, uzupełnione parkiem Piastowskim i Śródmiejskim oraz obszarem rolniczym. System ten uzupełniony jest przez istniejące skwery, jak również kompleksy ogrodów działkowych i teren cmentarza.

System miejskich przestrzeni publicznych – jest to jeden z podstawowych elementów charakteryzujących strukturę miasta. Perspektywicznie rozwój systemu ma stanowić zespół obszarów mieszkalno – usługowych i produkcyjnych skupionych wokół wielofunkcyjnego centrum.

System komunikacji drogowej – składa się z drogi krajowej i dróg wojewódzkich przecinających obszar Miasta, wykorzystywanych do przejazdów tranzytowych, a także z dróg o znaczeniu ogólnomiejskim. Droga krajowa przebiega przez południową część miasta, natomiast drogi wojewódzkie przechodzą przez centrum i rozchodzą się drogami wylotowymi. Istotnym elementem podnoszącym standard zamieszkiwania i obsługi komunikacji jest modernizacja dróg tranzytowych oraz budowa północnej obwodnicy miasta.

System komunikacji pieszej i rowerowej – składa się z ciągów pieszo – rowerowych, łączących centrum miasta z terenami mieszkaniowymi. W skład systemu wchodzi dwa elementy:

- ścieżki rowerowe wraz z ciągami spacerowymi o charakterze rekreacyjnym oraz
- ciągi piesze na terenie Rynku.

W celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców należy dążyć do wyodrębnienia ścieżek rowerowych wzdłuż komunikacji drogowej.

System infrastruktury technicznej – składa się z sukcesywnie uzupełnianych i rozwijanych sieci wodociągowych, gazowych, kanalizacyjnych, energetycznych i ciepłych. Rozbudowa infrastruktury realizowana jest przede wszystkim na terenach

inwestycyjnych. W mieście nie występują zasadnicze bariery w rozwoju miejskich sieci infrastrukturalnych.

Rysunek 14. Chojnow z lotu ptaka

Źródło: <http://www.chojnow.net.pl/>

1.3.2 Granice strefy ochrony konserwatorskiej

W celu należytego zabezpieczenia substancji zabytkowej miasta w ramach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczono granice strefy ochrony konserwatorskiej. W ramach wyznaczonej strefy określono szereg ogólnych ustaleń dotyczących zabudowy, rozbudowy, nowych inwestycji oraz zachowania historycznego wyglądu miasta. Regulacje te zawarto w § 7 planu i stanowią one co następuje:

1. W przypadku gdy ustalona linia zabudowy kończy się na granicy działki budowlanej, usytuowanie budynku nie wymaga zgody właściciela sąsiedniej działki.
2. Ustala się przebieg obowiązujących i nieprzekraczalnych linii zabudowy, których przebiegu należy przestrzegać sytuując projektowane obiekty.
3. W Rozdziale III niniejszej uchwały ustalono zasady przekształcania istniejącego zainwestowania, gabaryty projektowanych obiektów kubaturowych, rodzaj dachu, maksymalny dopuszczalny wskaźnik zabudowy lub wymagany minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej oraz wymagania dotyczące sposobów podziału i zagospodarowania terenów.
4. Ze względu na śródmiejską lokalizację oraz historyczny charakter obszaru objętego planem, o którym mowa w § 1 Planu, ustalono następujące zasady dotyczące przebudowy i remontów obiektów istniejących oraz realizacji nowego zagospodarowania poszczególnych terenów:
 - 1) Projektowane obiekty budowlane powinny być dostosowane do otoczenia pod względem formy architektonicznej, w tym: typu i pokrycia dachu, wykończenia zewnętrznego ścian, proporcji otworów okiennych i drzwiowych, detalu architektonicznego, elementów małej architektury, formy ogrodzenia.
 - 2) Kolorystyka oraz zastosowane materiały wykończeniowe obiektów projektowanych oraz modernizowanych istniejących kamienic winny respektować historyczny charakter całego zespołu.
 - 3) Nowo projektowane elementy informacji wizualnej winny swoim usytuowaniem, kolorystyką i gabarytami odpowiadać istniejącym obiektom reklamowo - informacyjnym oraz charakterowi budynku, na którym mają one zostać umieszczone.
5. We wskazanych na rysunkach planu punktach o ważnym znaczeniu kompozycyjnym: na zamknięciu osi widokowych oraz miejscach szczególnie wyeksponowanych – wymaga się sytuowania obiektów o starannie zaprojektowanej, reprezentacyjnej architekturze.

6. W liniach rozgraniczających ulic określonych na rysunkach planu, nie dopuszcza się sytuowania obiektów kubaturowych.

Na terenie objętym strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustalono szereg dodatkowych obostrzeń tj.:

- Na terenie objętym strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustala się dostosowanie nowej zabudowy oraz form urządzenia terenu do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali bryły oraz detalu architektonicznego.
- W celu ochrony zabytków archeologicznych, ustala się wymóg uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Legnicy, na podjęcie wszelkich prac ziemnych dla inwestycji i robót budowlanych, wymagających pozwolenia na budowę na podstawie przepisów szczególnych i wykonywanych na terenach położonych w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego.
- Na terenach objętych planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego – o odkryciu należy niezwłocznie powiadomić Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Legnicy.

Granice obszaru ochrony konserwatorskiej obrazuje poniższy rysunek. Symbole oznaczają przeznaczenie podstawowe danego terenu:

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

U – tereny zabudowy usługowej,

UP – tereny usług publicznych,

ZP – tereny zieleni urządzonej, takie jak: parki, ogrody, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym, zieleńce, alpinaria, grodziska, kurhany, zabytkowe fortyfikacje,

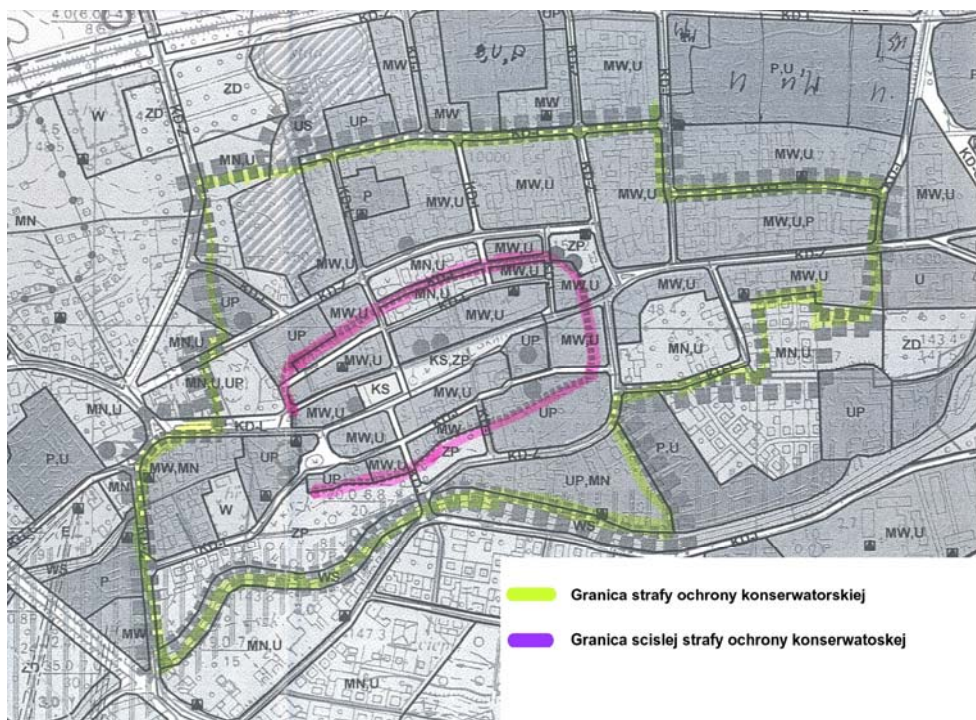
KDL – tereny dróg lokalnych,

KDZ – tereny dróg zbiorczych,

KS – tereny parkingów i komunikacji pieszej.

Rysunek 15. Mapa strefy ochrony konserwatorskiej

Źródło: Urząd Miasta Chojnowa

1.3.3. Tereny poprzemysłowe i powojkowe

Analiza struktury przestrzenno – funkcjonalnej Chojnowa wykazała, iż w mieście nie ma terenów poprzemysłowych lub powojkowych.. W związku ich brakiem w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013 nie uwzględniono działań na obszarach poprzemysłowych i powojkowych.

1.3.4. Uwarunkowania ochrony środowiska

Uwarunkowania ochrony środowiska mają realny wpływ na jakość życia mieszkańców i możliwości rozwoju miasta. Analiza stanu faktycznego środowiska naturalnego w Lokalnym Programie Rewitalizacji jest elementem obowiązkowym. Gwarantuje stały, niezakłócony i zrównoważony rozwój uwzględniający ograniczenia wynikające z konieczności ochrony środowiska naturalnego. Polityka inwestycyjna związana z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji oparta być powinna o nowe pro ekologiczne technologie. Musi być kompromisem pomiędzy potrzebami mieszkańców i miasta a koniecznością ochrony środowiska.

Urząd Miasta Chojnowa podczas prac nad Miejskim Planem Zagospodarowania Przestrzennego, realizując obowiązek ustawy o przygotowaniu opracowania ekofizjograficznego, zyskał szczegółowe informacje na temat stanu środowiska i możliwości rozwoju na poszczególnych obszarach objętych ww. planem.

Ze względu na szczególny charakter programu rewitalizacji oraz ogólniejszy zasięg oddziaływania planowanych inwestycji w poniższej części opisano uwarunkowania środowiska naturalnego oraz jego ochrony dla całego obszaru Chojnowa, nie zawężając go wyłącznie do obszarów rewitalizowanych.

Miasto Chojnów położone jest w powiecie legnickim. Oddalone jest od Legnicy o 18 km w kierunku północno – zachodnim. Pod względem geograficznym jest to obszar Równiny Chojnowskiej usytuowanej na pograniczu Przedgórze Sudeckiego i Kotliny Śląskiej. Wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej jest to: Kraina Śląska V, dzielnica: Wrocławska, mezoregion: Legnicki.

Pod względem klimatycznym Chojnów należy do Regionu Dolnośląskiego Zachodniego, najcieplejszego w kraju. Charakteryzuje się on krótkotrwałymi zimami, wczesnymi i wilgotnymi wiosnami, ciepłym latem. Relatywnie długi okres wegetacji (220 dni) oraz średnia temperatura oscylująca w granicach 8,5 ° C bardzo korzystnie wpływa na stan środowiska naturalnego.

Stan środowiska naturalnego

Wody powierzchniowe

Główną rolę wśród wód powierzchniowych na terenie miasta Chojnowa odgrywa rzeka Skora (rzeka IV rzędu) biorąca początek w Górach Kaczawskich i będąca prawobrzeżnym dopływem Czarnej Wody. W regionie i granicach miasta Chojnowa koryto rzeki zostało uregulowane sztucznie ok. 1920 roku. Zgodnie z Raportem o stanie środowiska województwa dolnośląskiego z 2005 r. przygotowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz z Programem ochrony środowiska powiatu legnickiego przygotowanym przez Starostwo Powiatowe w Legnicy, Skora jest rzeką o III klasie czystości (wody zadawalającej jakości). Zdecydowały o tym w obu przekrojach wartości azotanów, azotu ogólnego, zasadowości ogólnej, manganu oraz

saprobowość (natężenie wszystkich biologicznych procesów rozkładu) fitoplanktonu, liczba bakterii grupy coli typu kałowego i liczba bakterii grupy coli. Ze względu na przekroczenia dopuszczalnych wartości azotynów i fosforu ogólnego wody Skory nie spełniają wymagań do bytowania ryb i innych organizmów.

Wody podziemne

Na mapie hydrogeologicznej Chojnow znajduje się w obrębie subregionu przedsudeckiego, stanowiącego część podregionu legnickiego. Na obszarze tym występują wody podpowierzchniowe czwartorzędu i trzeciorzęd.

Wody czwartorzędu znajdują się w jednym poziomie wodonośnym i występują w piaszczysto żwirowych utworach wodnolodowcowych. Ich ogólna miąższość dochodzi do 30 metrów. Zwierciadło jest przeważnie typu swobodnego, rzadziej słabo naporowe. Wydajność ujęć wód czwartorzędu jest zróżnicowana i waha się od kilku do ponad 100 m³/h, a współczynnik filtracji wynosi około 0,00003 m/s. Eksploatowanie tych wód możliwe jest poprzez płytkie studnie wiercone, max. do 30 metrów.

Wody trzeciorzęd reprezentowane są przez kilka warstw wodonośnych, przeważnie na głębokościach od 10 do 70 m, a w dolinach kopalnych nawet głębiej. Występują tu wody o zwierciadle naporowym, niekiedy z samo wypływem z ujęć. Osiągalna wydajność wód nie przekracza 30 m³/h.

Wody podpowierzchniowe w Chojnowie i okolicy wymagają uzdatniania lub demineralizacji za względu na ponadnormatywną ilość trudno usuwalnych substancji. Chojnow zaopatrywany jest z ujęć wód czwartorzędowych zlokalizowanych w Jaroszwce. Kontrola jakości wód podziemnych badanych w 2004 r. wykazała, że wody na ujęciu w Chojnowie odpowiadały klasie II – wody dobrej jakości.

Ochrona powietrzna

Jakość powietrza kształtowana jest głównie przez zanieczyszczenia emitowane przez kotłownie osiedlowe, zakładowe i indywidualne oraz spaliny samochodowe. Od roku 2004 nie odnotowano zanieczyszczeń o charakterze przemysłowym. Badania stanu zanieczyszczenia opublikowane w Raporcie o stanie środowiska województwa

dolnośląskiego w 2005 r. nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających dla miasta Chojnowa.

Tabela 1. Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH							
ROK	JM.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Emisja zanieczyszczeń pyłowych							
ogółem	t/r	52	52	32	1	0	0
nie zorganizowana	t/r	0	0	0	0	0	0
ze spalania paliw	t/r	51	51	31	1	0	0
cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	t/r	0	0	0	0	0	0
krzemowe	t/r	0	0	0	0	0	0
nawozów sztucznych	t/r	0	0	0	0	0	0
środków powierzchniowo czynnych	t/r	0	0	0	0	0	0
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	1	1	1	0	0	0
Emisja zanieczyszczeń gazowych							
ogółem	t/r	100	100	54	8	0	0
nie zorganizowana	t/r	3	3	2	0	0	0
dwutlenek siarki	t/r	44	44	23	4	0	0
tlenki azotu	t/r	18	18	9	2	0	0
tlenek węgla	t/r	38	38	22	2	0	0
dwutlenek węgla	t/r	0	0	0	0	0	0
metan	t/r	0	0	0	0	0	0
podtlenek azotu	t/r	0	0	0	0	0	0
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji							
pyłowe	t/r	141	141	81	5	0	0
gazowe	t/r	0	0	0	0	0	0

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Szata roślinna

Na terenach Chojnowa nie występują obszary prawnie chronione (parki krajobrazowe, rezerwy przyrody, etc.). Do roku 2006 nieliczne były także pomniki przyrody (wówczas trzy). W dniu 28 czerwca 2006 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej Chojnowa LVIII/280/06 do trzech znajdujących się na terenie miasta pomników przyrody dołączono kolejne. Aktualnie do pomników przyrody zaliczamy 30 okazów.

Do roku 2004 zaniedbana była również zieleń miejska. Nie uzupełniano ubytków drzew i krzewów, rzadkością były nowe nasadzenia. Ten stan rzeczy uległ zmianie w roku 2004, od czasu którego Urząd Miasta konsekwentnie kontynuuje politykę upiększania krajobrazu miasta zielenią. W roku 2006 na cele związane z nasadzeniami, leczeniem i wycinką drzew i krzewów przeznaczono kwotę 20 tys. zł. Za realizację

zadań w tej materii odpowiedzialny był Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W budżecie na rok 2007 (Uchwała Rady Miasta nr IV/18/06 z dnia 28 grudnia 2006 roku) na ww. fundusz przewidziano kwotę 62 118 zł, z czego: 3 tys. zł na edukację ekologiczną, 15 tys. zł na leczenie i konserwację drzew, 10 tys. na wycinkę uschniętych i zagrażających drzew, 14 118 zł na nasadzenie drzew i krzewów, 10 tys. na gospodarkę odpadami oraz kwotę 10 tys. zł na przygotowanie programu ochrony środowiska.

Tabela 2. Stan środowiska naturalnego

STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO							
	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pomniki przyrody							
ogółem	szt	4	4	4	4	3	3
TERENY ZIELENI							
Tereny zieleni w miastach - powierzchnia							
parki spacerowo - wypoczynkowe							
ilość	szt	2	2	2	2	2	2
ogółem	ha	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4
w gestii samorządu miast	ha	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4
zielenie							
ogółem obiektów	szt	38	38	38	38	38	38
ogółem	ha	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5
w gestii samorządu miast	ha	26,5	26,5	26,5	26,5	0,5	0,5
zielen uliczna							
ogółem	ha	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
tereny zieleni osiedlowej							
ogółem	ha	9,8	8,1	8,1	10,6	10,6	8,1
w gestii samorządu miast	ha	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
parki, zielenie i tereny zieleni osiedlowej							
ogółem	ha	49,7	48,0	48,0	50,5	50,5	48,0
żywoploty							
ogółem	m	1 980	1 820	1 820	1 863	1 863,0	1 846,0
lasy gminne							
ogółem	ha	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Nasadzenia i ubytki w miastach							
nasadzenia							
drzewa	szt	0	0	60	0	173	501
krzewy	szt	0	0	0	75	126	53
ubytki							
drzewa	szt	30	33	52	21	87	53
krzewy	szt	0	0	0	0	0	0

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Gospodarka odpadami**Tabela 3. Odpady wytworzone i nagromadzone**

ODPADY WYTWORZONE I NAGROMADZONE							
	JM.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Zakłady wytwarzające odpady							
ogółem	ob.	0	1	0	0	0	0
Odpady wytworzone w ciągu roku							
ogółem	tys.t/r	0	1,3	0	0	0	0
wykorzystane razem	tys.t/r	0	0	0	0	0	0
wykorzystane w celach przemysłowych	tys.t/r	0	0	0	0	0	0
unieszkodliwione razem	tys.t/r	0	1,0	0	0	0	0
unieszkodliwione termicznie	tys.t/r	0	0	0	0	0	0
unieszkodliwione kompostowane	tys.t/r	0	0	0	0	0	0
składowane na składowiskach własnych i innych	tys.t/r	0	1,0	0	0	0	0
unieszkodliwione w inny sposób	tys.t/r	0	0	0	0	0	0
magazynowane czasowo	tys.t/r	0	0,3	0	0	0	0
Powierzchnia składowania odpadów							
nie zrekultywowana	ha	0	0	0	0	0	0
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych							
ogółem	tys.t	0	0	0	0	0	0

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

W celu racjonalizacji gospodarki odpadami i ich zagospodarowania na zlecenie Urzędu Miasta Chojnowa w 2003 roku został przygotowany „Plan gospodarki odpadami dla miasta Chojnowa”. Gospodarkę odpadami na terenie miasta nadzoruje powołany przez miasto Chojnowski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (ChZGKiM). Większość odpadów wytworzonych w Chojnowie trafiają na składowisko w Białej, położone niecałe 4 km od miasta, za którego eksploatację odpowiada ChZGKiM. Wywozem odpadów oprócz zakładu komunalnego zajmuje się także szereg firm prywatnych posiadających własny transport i odpowiedni sprzęt, tj.:

- Dami, ul. Chmielna 17/1, 59-225 Chojnow,
- PPH Pol-Bud sp. z o.o., ul. Hoża, 59-500 Złotoryja,
- Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej (LPGK) sp. z o.o. ul. Ścinawska 1, 59-220 Legnica.

Odpady zbierane przez firmy prywatne trafiają także na składowiska w Pielgrzymce (powiat złotoryjski) i mieście Legnica.

Na terenie miasta prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych (butelek typu PET, makulatury, szkła, plastiku), których wywozem i zagospodarowaniem zajmuje się firma prywatna.

Tabela 4. Odpady zebrane

Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku 2005		
ogółem	t	4 641,2
z gospodarstw domowych	t	4 141,1
odpady zdeponowane na składowiskach w % zebranych	%	100,0

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Pod względem ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańców Chojnow plasuje się w czołówce powiatu legnickiego. Ich ilość w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosła 321,7 kg i jest wyższa od średniej wojewódzkiej – 302,5 kg/M/a.

Zagrożenia środowiska

Główne zagrożenia środowiska mają charakter antropogenny, tj. związany z działalnością człowieka. Nie mają one charakteru przemysłowego, ale są wynikiem procesu wytwarzania energii cieplnej oraz transportu drogowego.

Do czynników naturalnych zaliczyć można potencjalne zagrożenia powodziowe związane z przepływaniem przez miasto rzeki Skora oraz zagrożenia nadzwyczajne związane z innymi klęskami żywiołowymi (huragany, trzęsienia ziemi, etc).

1.3.5 Własność gruntów i budynków

Dominujący udział we własności gruntów na terenie miasta ma skarb Państwa, głównie Agencja Nieruchomości Rolnych i spółki Skarbu Państwa posiadający łącznie blisko 38% gruntów. Pod względem wielkości drugim w kolejności właścicielem jest gmina posiadająca 46% gruntów własnych oraz oddanych w użytkowanie wieczyste. W skład gminnego zasobu nieruchomości wchodzi nieruchomości stanowiące własność gminy, nie oddane w użytkowanie wieczyste oraz będące własnością Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym gminy. 18% gruntów jest własnością osób fizycznych, a 3% są własnością gminnych osób prawnych, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych .

Zasoby mieszkaniowe

Tabela 5. Stan zasobów mieszkaniowych wg form własności

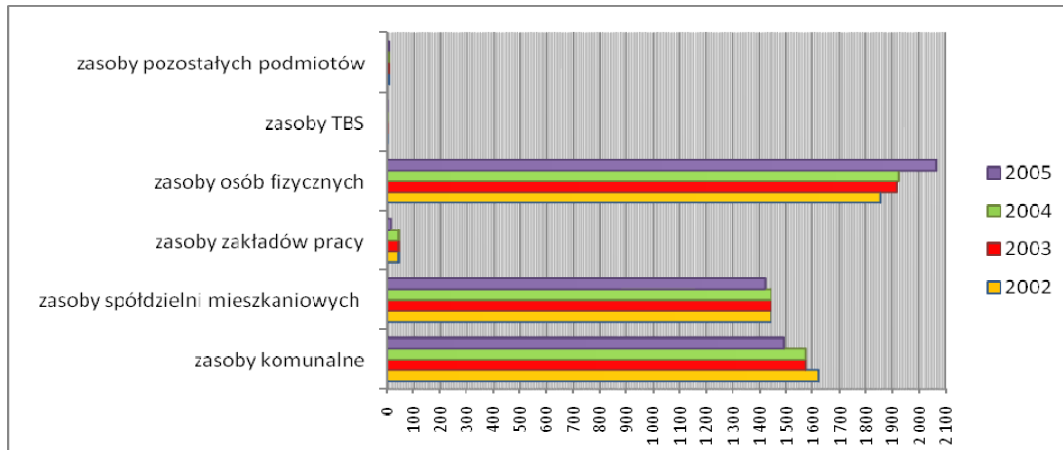
Zasoby mieszkaniowe wg form własności					
	J. m.	2002	2003	2004	2005
ogółem					
mieszkania	miesz.	4 860	4 982	4 989	4 998
izby	izba	17 020	17 453	17 492	17 542
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	301 882	310 385	311 570	313 078
zasoby gmin (komunalne)					
mieszkania	miesz.	1 623	1 572	1 572	1 492
izby	izba	4 813	4 605	4 605	4 230
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	85 342	80 989	80 989	76 029
zasoby spółdzielni mieszkaniowych					
mieszkania	miesz.	1 443	1 443	1 443	1 421
izby	izba	5 140	5 140	5 140	5 064
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	79 319	79 319	79 319	78 157
zasoby zakładów pracy					
mieszkania	miesz.	45	45	45	15
izby	izba	141	141	141	52
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	2 386	2 386	2 386	1 093
zasoby osób fizycznych					
mieszkania	miesz.	1 853	1 917	1 924	2 065
izby	izba	7 274	7 556	7 595	8 185
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	141 415	147 433	148 618	157 541
zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)					
mieszkania	miesz.	0	0	0	0
izby	izba	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	0	0	0	0
zasoby pozostałych podmiotów					
mieszkania	miesz.	5	5	5	5
izby	izba	11	11	11	11
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	258	258	258	258

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Według danych podsumowujących rok 2005 w Chojnowie jest 4 998 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 313,1 tys. m². Średnia powierzchnia mieszkania wynosi 62,6 m² i jest niższa od średniej wojewódzkiej (66,1 m²). Dane te wskazują na gorszy standard życia mieszkańców. Potwierdza to także średnia ilość osób zamieszkujących jedno mieszkanie oraz jedną izbę, która jest wyższa od średniej wojewódzkiej (odpowiednio w mieście 2,91 osoby na jedno mieszkanie, w województwie 2,91 oraz 0,83 mieszkańca na jedną izbę w mieście i 0,79 na jedną izbę w województwie).

Wykres 1. Liczba mieszkań wg form własności w latach 2002-2005

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Analiza struktury zasobów mieszkaniowych pod kątem prawa własności wskazuje, że głównymi właścicielami mieszkań są osoby prywatne. W 2005 roku zasoby osób fizycznych stanowił 41,32 % z ogółu mieszkań. Porównując te dane z rokiem 2002 widoczny jest wzrost o 3,19 % (w 2002 osoby fizyczne były właścicielami 38,13 % wszystkich mieszkań). Dane z wykresu nr 1 wskazują także na malejący udział zasobów komunalnych. W roku 2005 miasto było właścicielem 1492 mieszkań, tj. 131 mniej niż w 2002 roku. Mieszkania te zostały sprzedane w przeważającej mierze na rzecz dotychczasowych najemców. W roku 2005 spadł także udział zasobów zakładów pracy.

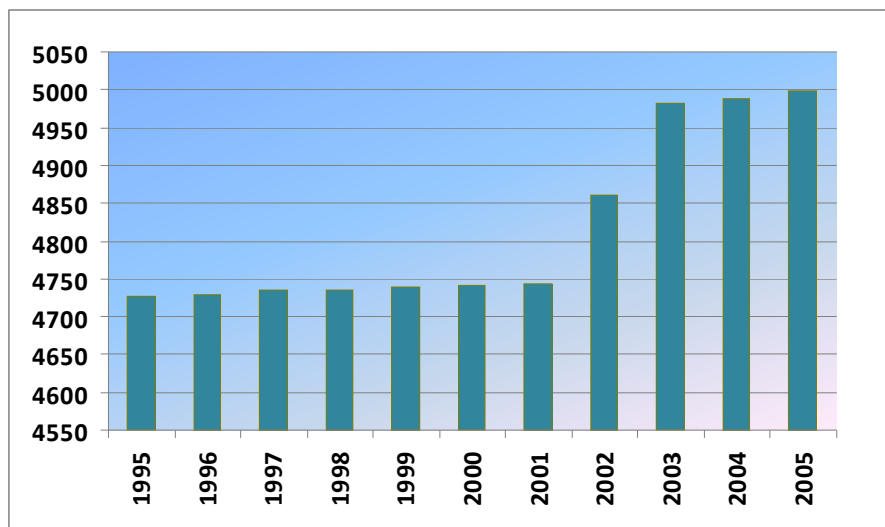
Tabela 6. Stan zasobów mieszkaniowych na przestrzeni 10 lat

ROK	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ilość mieszkań	4727	4730	4736	4736	4740	4741	4743	4860	4982	4989	4998

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Wykres 2. Ilość mieszkań w latach 1995 - 2005

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Badając stan zasobów mieszkaniowych w okresie ostatnich 10 lat zauważalny jest wzrost ilości mieszkań o 271. Jest on jednak stosunkowo nieduży i nie zaspakaja potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Chojnowa. Najbardziej przełomowe były lata 2002 i 2003, gdy wzrost ten był procentowo najwyższy.

Tabela 7. Mieszkania oddane do użytkowania w 2005 roku

ogółem				w tym w budynkach indywidualnych			
mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa		mieszkania powierzchnia użytkowa	izby	powierzchnia użytkowa	
		mieszkań	Przeciętna 1 mieszkania			mieszkań	przeciętna 1 mieszkania
12	67	1907	158,9	12	67	1907	158,9

Źródło: Województwo Dolnośląskie 2006 - podregiony, powiaty, gminy

Informacje dotyczące mieszkań oddanych do użytku w 2005 roku wskazują na wzrost średniej powierzchni użytkowej mieszkań (powyżej średniej powiatu i województwa). Trudno jednak wyciągnąć wnioski co do ogólnych tendencji, ponieważ ilość mieszkań oddanych do użytku przez cały 2005 rok wyniosła zaledwie 12. Ich kubatura - 158,9 m² wskazuje jednak na rosnące zainteresowanie budową domów jednorodzinnych na terenie miasta.

1.3.6 Infrastruktura techniczna

Układ Komunikacyjny

Położenie miasta oraz stan infrastruktury technicznej mają kluczowe znaczenie w ocenie perspektyw rozwoju gospodarczego i społecznego miasta. Rewitalizacja to długotrwały proces zmian mających przyczynić się do rozwoju miasta, proces łagodzący nierówności społeczne, proces zwiększający atrakcyjność i konkurencyjność miasta. Analiza techniczna infrastruktury Chojnowa w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji pozwoliła ocenić stan faktyczny i zaplanować inwestycje wspierające rozwój.

Chojnów położony jest w środkowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w zachodniej części powiatu legnickiego. W odległości 5 km na południe znajduje się autostrada A4 łącząca kraje Unii Europejskiej z krajami rynku wschodniego. Inne drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe to:

- droga nr 94 Zgorzelec – Krzywa,
- droga nr 328 na odcinku Złotoryja - Chojnów – Chocianów,
- droga nr 94 na odcinku Bolesławiec – Chojnów – Lubin,
- droga nr 338 na odcinku Chojnów – Legnica,
- droga nr 2194 Chojnów – Goliszów – Niedźwiedzice – Legnica,
- droga nr 2213 Chojnów – Biała,
- droga nr 2218 Chojnów – Konradówka – Osetnica,
- droga nr 2219 Chojnów – Piotrowice – Osetnica.

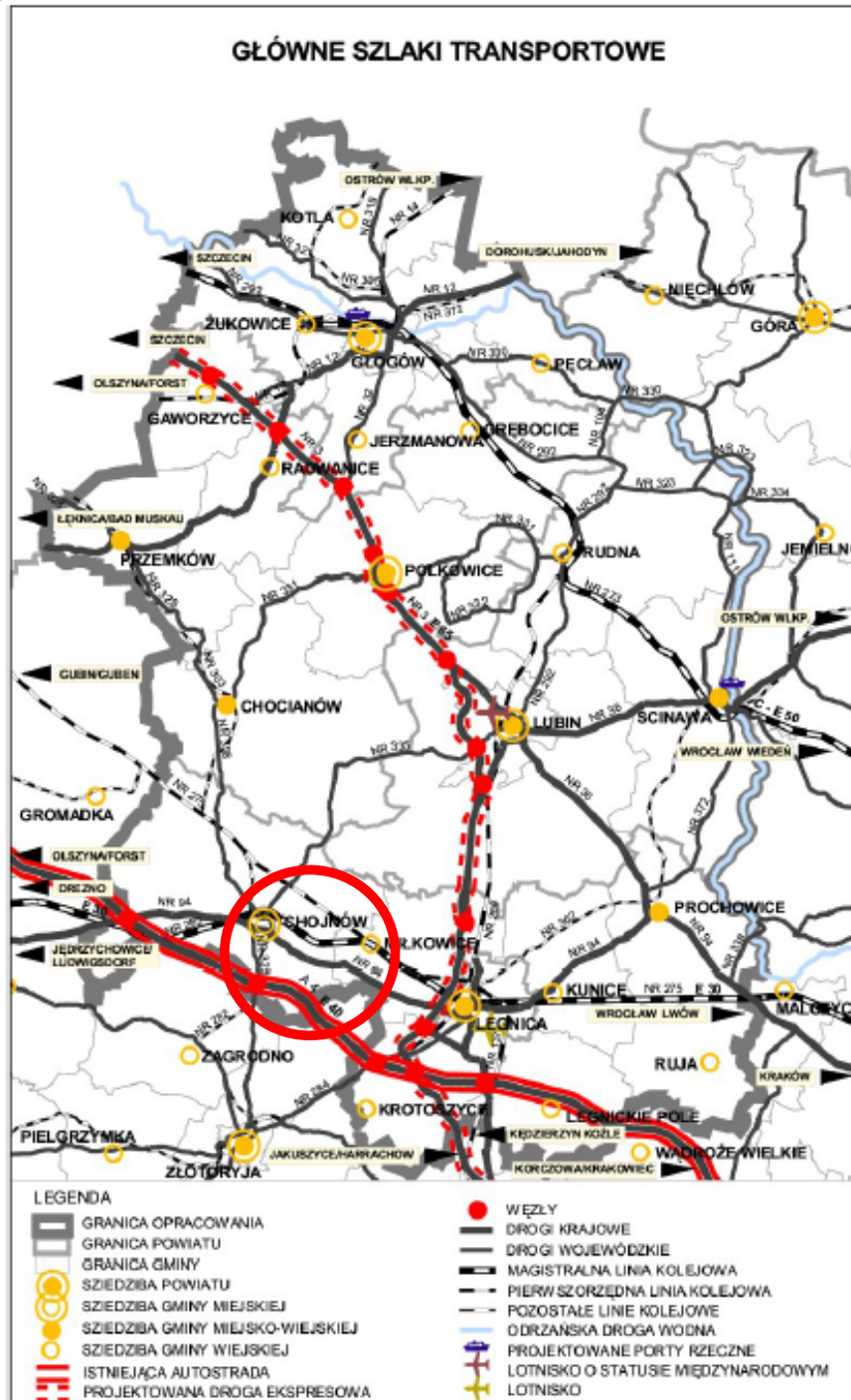
Chojnów oddalony jest o 18 km od Legnicy, 26 km od Bolesławca, 18 km od Złotoryi, 27 km od Lubina. Odległości do niektórych miast polskich i europejskich wynoszą:

- Warszawa - 361 km,
- Wrocław - 74 km,
- Zielona Góra - 106 km,
- Wałbrzych - 58 km,
- Jelenia Góra - 44 km,
- Zgorzelec - 65 km,
- Praga - 280 km,
- Berlin - 290 km,

- Wiedeń - 490 km,
- Budapeszt - 690 km,

Rysunek 16. Położenie Chojnowa na tle najważniejszych szlaków transportowych Województwa Dolnośląskiego

Źródło: Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, LGOM CONCEPT, str. 39

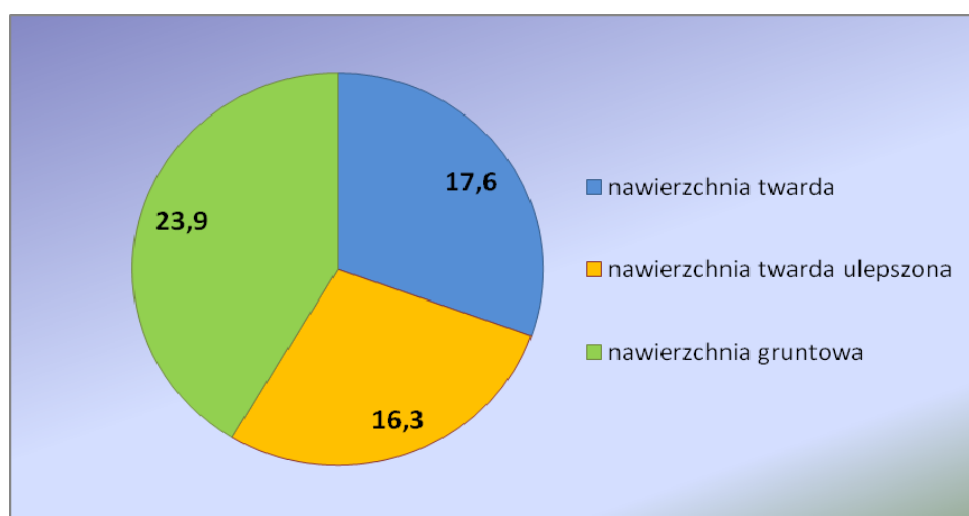

Tabela 8. Długość dróg gminnych

DROGI PUBLICZNE GMINNE w km w roku 2005	
Drogi gminne	
o nawierzchni twardej	15,50 km
o nawierzchni twardej ulepszonej	0,25 km
o nawierzchni gruntowej	1,77 km
RAZEM	17,60 km

Źródło: Urząd Miasta Chojnów

Wykres 3. Długość dróg gminnych w km

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Pod zarządem miasta znajduje się 17,6 km dróg. Ponad połowa z nich została zaklasyfikowana do dróg twardych – 33,9 km. Przez miasto przebiega także 7,5 km dróg powiatowych będących pod opieką Zarządu Dróg Powiatowych w Legnicy. Tranzyt przez miasto przebiega głównie drogą krajową nr 94 oraz drogami powiatowymi nr 328 i nr 335, które niekorzystnie wpływają na jakość życia mieszkańców. Dynamika wzrostu ruchu samochodów osobowych i ciężarowych, zauważalna szczególnie od roku 2004, wpłynęła ujemnie na stan techniczny dróg oraz bezpieczeństwo ich użytkowników. Drogi powiatowe oraz krajowe w obrębie miasta nie są dostosowane od obecnego ruchu i wymagają remontów. Niezbędna jest też obwodnica odciążająca miasto od ruchu tranzytowego.

Transport publiczny

Chojnów ze względu na wielkość i ilość mieszkańców nie posiada komunikacji miejskiej. Autobusowy transport pozamiejski obsługiwany jest przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (PKS). Dworzec PKS, z siedmioma peronami, znajduje się na placu Dworcowym. W mieście działa również zajezdnia autobusowa przy ul. Legnickiej, której właścicielem jest PKS Lubin. Na trasach pozamiejskich obsługujących transport do pobliskich miast – głównie Legnicy, kursują prywatni przedsiębiorcy, oferujący przewóz tzw. busami. Ich przystanek znajduje się na dworcu PKS. W Chojnowie znajduje się także stacja PKP z zabytkowym dworcem z 1909 roku.

Rysunek 17. Dworzec Chojnów

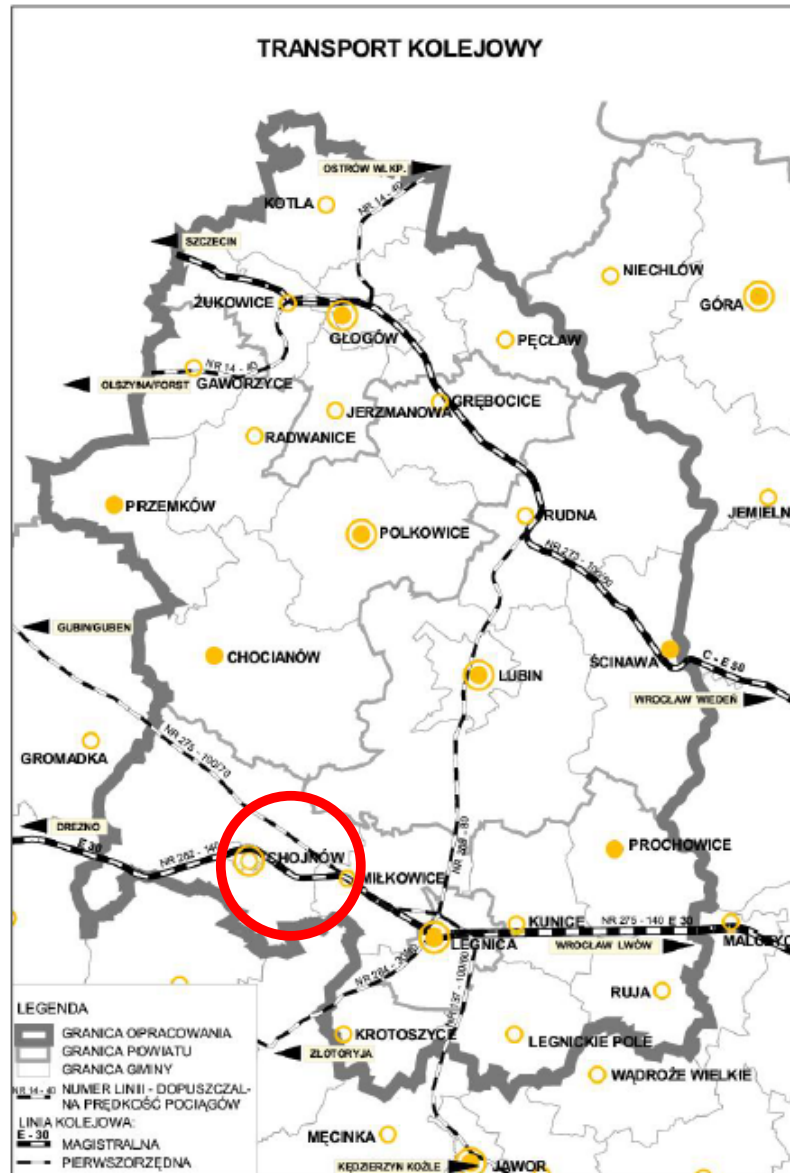

Źródło: www.wikipedia.pl

Linia kolejowa z Legnicy do Bolesławca przez Chojnów została zbudowana w 1845 roku. Początkowo stacja nosiła nazwę Haynau, w 1945 roku Gajewicko, a po II wojnie światowej już Chojnów. Obecnie stacja posiada dwa perony i przejście podziemne. Chojnów jest ważnym punktem na mapie kolejowej polski, posiada połączenie ze wszystkimi większymi miastami województwa, kraju i zagranicy (Hamburg, Berlin, Drezno).

Rysunek 18. Najważniejsze szlaki kolejowe Województwa Dolnośląskiego

Źródło: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A, za: Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, LGOM CONCEPT, str. 42

Mimo relatywnie dużej ilości połączeń PKP z Chojnowa do Legnicy (10) i drodze powrotnej (9) udział PKP w przewozach stale maleje. Powodem tendencji spadkowej, podobnie jak w całym kraju, jest wzrost znaczenia komunikacji samochodowej oraz alternatywnej komunikacji pasażerskiej, głównie prywatnych mini autobusów i busów.

Dzięki dogodnej lokalizacji Chojnowa jego mieszkańcy nie mają większych problemów z uzyskaniem połączeń lotniczych zarówno z resztą kraju, a także Europy a nawet świata. Najbliższe międzynarodowe porty lotnicze to:

- Wrocław-Strachowice oddalony o 70 km od Chojnowa,
- Zielona Góra-Babimost oddalony o 100 km,
- Poznań-Ławica oddalony o 140 km.

Powyższe porty zapewniają połączenia na trasach krajowych i europejskich. Jednocześnie bezpośrednie sąsiedztwo autostrady sprawia, iż wystarczą około 3 godziny, by dotrzeć do lotniska w Katowicach (Pyrzowicach) oraz do międzynarodowych lotnisk w Berlinie, oferujących połączenia lotnicze z całym światem.

Spośród lotnisk o zasięgu regionalnym należy wymienić znajdujące się w Lubinie lotnisko sportowe oraz nieużywane lotnisko w Legnicy, które nie zapewniają regularnych połączeń (ewentualna możliwość wykorzystania na potrzeby lotów awionetek). Powojkowe lotnisko w Krzywej zostało przeznaczone na rozwój Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i pełni obecnie funkcje gospodarcze.

Gospodarka wodno – ściekowa

Właścicielem infrastruktury technicznej odpowiedzialnej za dostarczanie wody oraz odprowadzenie ścieków na terenie miasta Chojnowa jest Chojnowski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.

Wodociągi

Miasto Chojnowa zaopatrywane jest w wodę z:

- własnych ujęć głębinowych zlokalizowanych przy Zakładzie Produkcji Wody – ul. Bielawska w Chojnowie oraz Goliszowie
- ze źródeł pozyskany od Dolpakart S.A. z ujęcia w Michowie i od „KAZ-DOLZAMET” w Konradówce.

Woda do mieszkańców trafia za pomocą systemu pracującego w oparciu o instalację typu otwartego, zakończoną zbiornikiem wieżowym. Sieć wodociągowa

w przeważającej ilości była realizowana w okresie powstania systemu tj. od roku 1912-1914, z dostępnych w okresie budowy materiałów (żeliwo kielichowe, stal czarna, azbestocement). Część realizowana w latach 1981-1988 została wykonana z rur PCV.

Sieć wodociągowa Chojnowa jest częściowo zużyta ze względu na zmniejszenie światła przewodów przez osady (związki wapnia, krzemionki i żelaza), co znacznie ogranicza funkcjonalność sieci i możliwość zaopatrzenia wszystkich mieszkańców. Ograniczenie drożności rzutuje również na konieczności włączania do sieci wody o ciśnieniu prawie dwukrotnie przewyższającym potrzeby miasta.

W celu usprawnienia pracy sieci wymiany wymaga ok. 8 km sieci wodociągowej, modernizacja SUW, hydroforni oraz wieży ciśnień (zastosowanie sterowania).

Tabela 9. Wodociągi w mieście Chojnów

Wodociągi							
	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	23,3	23,3	23,3	23,3	21,6	21,6
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy	km	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4	21,4
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	734	734	734	736	743	747
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	487,6	461,9	444,5	441,6	428,8	410,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	13 827	13 775	14 346	14 262	14 193	14 113

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Tabela 10. Kanalizacja w mieście Chojnów

Liczba awarii wg przyczyny	2003	2004	2005
Przyłącza wodociągowe	25	30	33
Awarie na sieci wodociągowej	40	38	37
Montaż zasuw	1	2	3
Wymian hydrantów	-	-	-
Awaryjne wymamiany wodomierzy	76	84	72
Wymiany reduktorów	-	-	-
Inne	-	-	-
RAZEM	142	154	145

Źródło: Analiza gospodarki wodno-ściekowej w obszarze działania operatora „Chojnów”

Tabela 11. Zużycie wody w mieście Chojnow

Zużycie wody z wodociągów					
	J.m.	2002	2003	2004	2005
na 1 mieszkańca	m ³	30,0	30,3	29,5	28,3
na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	31,0	31,0	30,2	29,1

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Wykres 4. Zużycie wody z wodociągów w latach 2002 – 2005 (m³)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Długość sieci rozdzielczej w Chojnowie wynosi 21,6 kilometrów¹⁴ i obejmuje swym zasięgiem 97,8 % mieszkańców¹⁵. Jak wynika z danych GUS zużycie wody na jednego odbiorcę od 2003 stale maleje, czego przyczyną może być ciągły wzrost cen za m³ wody¹⁶.

Kanalizacja

Z kanalizacji w mieście korzysta łącznie 84 % mieszkańców i sukcesywnie – zgodnie z zapotrzebowaniem mieszkańców podłączane są kolejne budynki. W roku 2006, wg najnowszych danych Urzędu Statystycznego w Legnicy, długość sieci kanalizacyjnej wzrosła do 31,1 km.

¹⁴ Wg danych z Urzędu Statystycznego z roku 2006 długość sieci rozdzielczej nie uległa zmianom

¹⁵ Bank danych, GUS – stan na 31.12.2005 roku.

¹⁶ P. Bartoszczyk. Racjonalizacja zużycia wody w gospodarce komunalnej i przemyśle. Instytut Badań Systemowych PAN

Tabela 12. Kanalizacja w mieście Chojnow

Kanalizacja							
	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	21,7	30,0	30,0	30,0	29,8	29,8
długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy	km	21,3	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6
długość czynnej sieci kanalizacyjnej stanowiącej własność gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	21,3	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	698	698	698	700	707	711
ścieki odprowadzone	dam ³	547,9	518,6	521,4	506,9	485,3	464,3
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	13 309	13 259	12 293	12 224	12 176	12 113

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Sieć kanalizacji jest instalacją ogólnospławną, jedynie niewielkie odcinki są rozdzielone na kanalizację sanitarną i burzową. System kanalizacji ogólnospławnej został w 75 % wybudowany w latach 1914 – 1929 z rur kamionkowych i betonowych o średnicy 200-250 mm. Wybudowana po 1945 r., na części obszaru miasta, sieć rozdzielcza pełni w większości, ze względu na niekontrolowane podłączenia, rolę sieci ogólnospławnej.

Ze względu na zły stan techniczny, szczególnie rur betonowych oraz:

- zwiększenie ilości ścieków, w tym wód opadowych (uszczelnienie terenów zurbanizowanych miasta), kierowanych do kanalizacji,
- zamulenie odbiornika, do którego powinny trafiać ścieki po przelewach burzowych,
- włączenie do kanalizacji źle eksploatowanych szamb

dochodzi dość często do zatykania sieci i podtopień budynków oraz korozji instalacji betonowej.

Do najważniejszych zadań, mających na celu poprawę systemu kanalizacyjnego miasta i ograniczenie ilości wód opadowych kierowanych na oczyszczalnię, należy zaliczyć wykonanie rozdziału sieci ogólnospławnej na obszarach, w których jest to możliwe do zrealizowania przez:

- budowanie nowej sieci sanitarnej lub deszczowej,
- renowację/doszczelnianie istniejących kanałów, które pełniły nadal swoją rolę jako kanalizacja sanitarna lub deszczowa, w tym studzienek,
- zastąpienie istniejącej studni odstożnikowej studniami samopłuczającymi,
- budowę podocyszczalni wód opadowych przy wylotach do odbiornika,
- oczyszczenie koryta rzeki Skora (odbiornika ścieków deszczowych) na wysokości miasta.

Oczyszczalnia ścieków

Za odbiór ścieków odpowiada nowoczesna oczyszczalnia ścieków w Goliszowie oddana do użytku w 1997 r. Oczyszczalnia przewidziana jest do unieszkodliwiania ścieków ogólnospławnych. Jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną wykorzystującą 2-stopniowy proces osadu czynnego.

Układ procesowy oczyszczania obejmuje następujące operacje technologiczne:

- w części ściekowej: usuwanie grubszych zanieczyszczeń na kracie mechanicznej, usuwanie zawiesin mineralnych (piasku) w piaskowniku poziomym, pompowanie ścieków, usuwanie zanieczyszczeń organicznych w napowietrznych komorach osadu czynnego oraz końcowe klarownie ścieków w radialnych osadnikach wtórnych,
- w części osadowej: pompowanie osadu nadmiernego z biologicznego stopnia oczyszczania poprzez zagęszczenie grawitacyjne do zamknięcia komory fermentacyjnego, fermentacja osadu, mechanicznego odwadniania osadów przefermentowanych na prasie lub awaryjne retencjonowanie w lagunie osadowej.

Zastosowane rozwiązania pozwalają na utrzymanie wartości wynikających z Rozporządzenia Ministra Środowiska z 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (dostosowanie przepisów do dyrektywy Rady 91/271/EWG z 21 maja 1991 r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych) i decyzją Starostwa Powiatowego w Legnicy RS.6223/6/2000 z dnia - 3.04.2000 r. oczyszczalnia uzyskała pozwolenie na odprowadzanie ścieków bytowo-

gospodarczych do rzeki Skora. Obiekt wymaga dalszych inwestycji (zakupu nowych pomp i mieszadeł).

Sieć elektryczna

Dostawcą energii elektrycznej dla Chojnowa jest EnergiaPro Koncern Energetyczny SA Oddział w Legnicy. Energia dostarczana jest liniami napowietrznymi o napięciu 110 kV poprzez stacje elektroenergetyczne. Do mieszkańców energia trafia liniami średniego napięcia, w większości kablowymi.

Tabela 13. Energia elektryczna w gospodarstwach domowych

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w miastach							
	J.m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt	5 516	5 501	4 933	4 949	4 963	5 010
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	8 301	8 233	8 160	8 152	8 495	8 379

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Tabela 14. Zużycie energia elektryczna

Zużycie energii elektrycznej					
	J.m.	2002	2003	2004	2005
na 1 mieszkańca	kW*h	551,4	558,5	585,2	578,1
na 1 korzystającego / odbiorcę	kW*h	1 654,2	1 647,2	1 711,7	1 672,5

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Wskaźnik zużycia energii elektrycznej na jednego mieszkańca oraz odbiorcę w roku 2005 w Chojnowie był niższy od średniej wojewódzkiej (695,7 kW*h na jednego mieszkańca oraz 1.792,7 kW*h na 1 korzystającego/odbiorcę). Obecna infrastruktura zapewnia stałe i niezakłócone dostawy dla mieszkańców i przedsiębiorstw. Umożliwia także podłączenie nowych odbiorców, w tym odbiorców przemysłowych o dużym zapotrzebowaniu na energię.

Sieć gazowa

Gmina miejska Chojnowa należy do nielicznych w pełni zgasyfikowanych w województwie dolnośląskim. Z gazu wg stanu na ostatni dzień roku 2005 korzysta

94,3 % mieszkańców miasta. Z 4 562 gospodarstw domowych korzystających z gazu 831 wykorzystuje go także do celów grzewczych.

Tabela 15. Zużycie gazu z sieci

Zużycie gazu z sieci					
	J.m.	2002	2003	2004	2005
na 1 mieszkańca	m ³	125,7	123,3	124,0	129,3
na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	460,1	396,2	400,0	410,9

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Tabela 16. Stan sieci gazowej

Sieć gazowa							
	J.m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
długość czynnej sieci ogółem	km	22 100	22 100	25 354	25,4	26,4	26,9
długość czynnej sieci przesyłowej	km	b.d.	b.d.	b.d.	3,2	3,2	0
długość czynnej sieci rozdzielczej w km	km	b.d.	b.d.	b.d.	22,2	23,2	26,9
czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt.	520	582	587	589	597	604
odbiorcy gazu w tys.	gosp. dom.	4 588	4 146	4 043	4 543	4 500,0	4 562
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem w tys.	gosp. dom.	b.d.	b.d.	680	b.d.	b.d.	831
zużycie gazu w hm ³	hm ³	1 918,00	1 983,00	1 860,00	1 800,00	1 800,00	1 874,60
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w hm ³	hm ³	b.d.	b.d.	1 000,0	b.d.	600,0	761,1
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	b.d.	b.d.	b.d.	14 373	13 677	13 606

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Energia ciepła

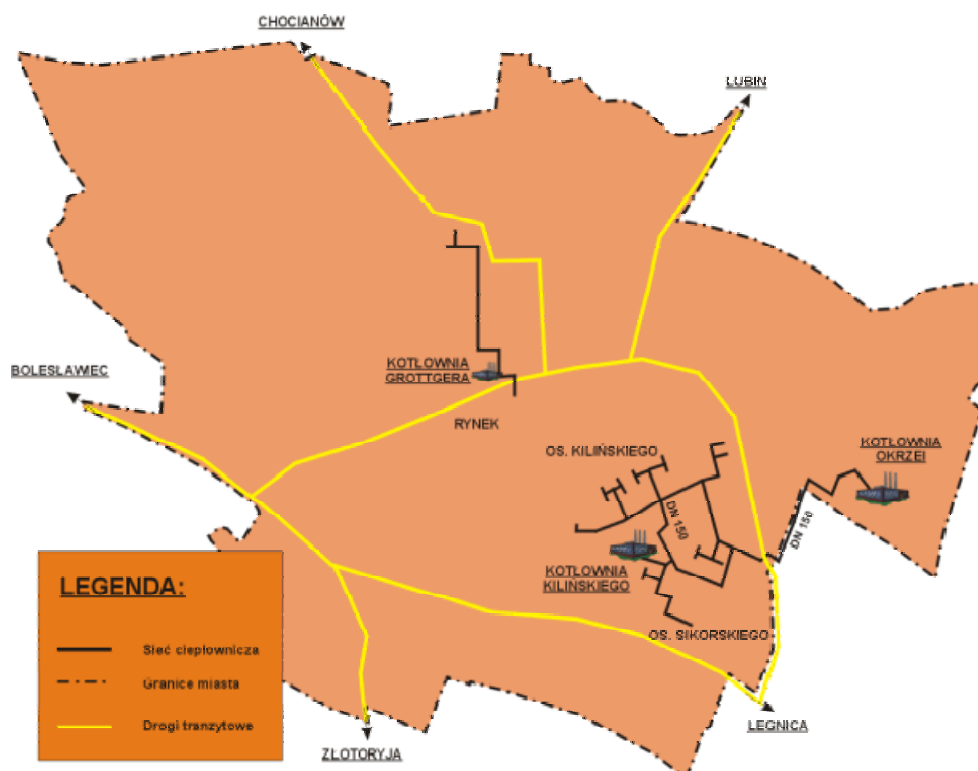
W Chojnowie nie ma scentralizowanego systemu dostaw energii cieplnej. Około 39 % zapotrzebowania zaspokajają kotłownie Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Legnicy. Do systemu obsługiwanego przez WPEC w Legnicy S.A. zaliczamy:

- Kotłownie „Kilińskiego” – wysokoparametrowa 150(130)/700C,
- Kotłownie „Okrzei” - wysokoparametrowa 150(130)/700C,
- Kotłownie „Grottgera” - niskoparametrowa 95/700C.

Dwie pierwsze kotłownie stanowią jeden system ciepły. Kotłownia "Okrzei" pracuje zimą na potrzeby centralnego ogrzewania, a kotłownia "Kilińskiego" pracuje latem dostarczając ciepłą wodę do mieszkańców. Natomiast kotłownia "Grottgera" pracuje w sezonie grzewczym. W przyszłości planuje się likwidację kotłowni "Okrzei" oraz modernizację i rozbudowę kotłowni "Kilińskiego."

Rysunek 19. System sieci ciepłych i źródeł ciepła WPEC w Legnicy S.A. w mieście Chojnow - stan istniejący

Źródło: www.wpec.legnica.pl

Na terenie miasta istnieje także wiele kotłowni indywidualnych wykorzystywanych do ogrzania pomieszczeń i zaopatrzenia w ciepłą wodę budynków prywatnych.

Telekomunikacja

Usługi telekomunikacyjne i dostępu do sieci internetowej w Chojnowie świadczą operatorzy telefonii stacjonarnej – TP SA i Dialog. Miasto objęte jest także zasięgiem wszystkich obecnych na rynku operatorów sieci komórkowej.

Identyfikacja problemów

Zabytki, strefa ochrony konserwatorskiej:

- zły stan obiektów dziedzictwa kulturowego w obszarze staromiejskim, w tym głównych atrakcji turystycznych Chojnowa, tj. „Domu Schrama”, kościoła pod wezwaniem św. św. Apostołów Piotra i Pawła, Baszty Tkaczy;
- konieczność przywrócenia właściwych funkcji historycznemu centrum;
- konieczność ocalenia od dewastacji centrum miasta oraz zachowania jego historycznych walorów urbanistycznych i architektonicznych;
- brak modernizacji budynków mieszkalnych i dostosowania wyglądu ich elewacji do historycznego wyglądu rynku;
- poprawa estetyki zabytkowego centrum poprzez stworzenie obiektów małej architektury, terenów zieleni ogólnodostępnej oraz powierzchni wodnych.

Uwarunkowania ochrony przyrody:

- brak konsekwentnej realizacji programu segregacji odpadów;
- zły stan czystości rzeki Skory;
- nieprzyjazna energetyka ciepła, konieczność przystosowanie kotłowni WPEC oraz kotłowni prywatnych do opalania gazem ziemnym.

Własność gruntów i zasoby mieszkaniowe:

- zły stan mieszkań komunalnych;
- niedostateczna ilość mieszkań na terenie miasta;
- brak mieszkań zastępczych.

Infrastruktura techniczna:

- zły stan dróg miejskich;
- zły stan oraz niedostosowanie do natężenia ruchu ulic w ciągach dróg wojewódzkich nr 328 i 335;
- zły stan oraz niedostosowanie do natężenia ruchu ulic w ciągach dróg powiatowych;

- brak północnej obwodnicy miasta;
- zły stan systemu kanalizacji i wodociągów, wymagający remontu i modernizacji;
- niskowydajna infrastruktura zaopatrująca w energię ciepłą;
- potrzeba modernizacji kotłowni oraz przejście na opalanie gazem ziemnym;
- zbyt wysoka ilość źródeł niskiej emisji

1.4 Gospodarka

1.4.1 Główni pracodawcy, struktura i trendy

Chojnów od wielu lat ma dominującą pozycję pod względem gospodarczym na terenie powiatu. Dobrze rozwinięty jest przemysł maszynowy (maszyny rolnicze, akcesoria dla przemysłu mięsnego i wędliniarskiego), papierniczy, spożywczy i odzieżowy. Do niedawna miasto upatrywało swoje szanse w rozwoju Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krzywej, jednak dzięki determinacji władarzy miasta w dniu 17.10.2006 r. Chojnów dostał swoją podstrefę Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (LSSE). Włączono do niej 6,4766 ha terenów inwestycyjnych. Tym samym oferta miasta z udogodnieniami dla potencjalnych inwestorów została rozszerzona o ulgi i preferencje rządowe. Została również wpisana do oferty Polskiej Agencji Inwestycji Zagranicznych. Ustanowienie podstrefy w Chojnowie jest nowym impulsem i daje realne szanse na zmniejszenie bezrobocia. Pierwszym inwestorem podstrefy jest Impel-Perfekta Sp. z o.o., która rozpoczął budowę nowoczesnej pralni. Miasto przygotowało także dla inwestorów inne tereny przeznaczone pod inwestycje, a także tereny pod zabudowę wielorodzinną, jednorodziną i pod usługi komercyjne. Chojnów jest otwarty na budowę nowych zakładów produkcyjnych, hoteli i centrów handlowych.

Władze miasta mając na uwadze rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw przygotowując uchwałę dotyczącą ulg podatkowych połączonych z programem pomocy publicznej. Nowym inwestycjom sprzyja także Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, który obejmuje całe miasto.

Do najważniejszych pracodawców można zaliczyć:

Lp.	Oznaczenie firmy lub przedsiębiorcy	Adres	Przedmiot działalności
1	„Polers” Spółka jawna K. Makowiec i S-ka	Chojnów ul. Dąbrowskiego 20	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru; posadzkarstwo, tapetowanie; sprzedaż hurtowa wyrobów ceramicznych.
2	„Molndals Industri” – Produktom Polska Sp. z o.o.	Chojnów ul. Fabryczna 1	Produkcja metalowa wyrobów gotowych z wyt. maszyn i urządzeń Produkcja maszyn i urządzeń.
3	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „Narzędziowiec Sp. zo.o.	Chojnów ul. Kolejowa 25	Produkcja narzędzi, produkcja obrabiarek i narzędzi mechanicznych oraz usługi w zakresie instalowania i konserwacji; sprzedaż hurtowa dla rolnictwa i leśnictwa narzędzi ręcznych i mechanicznych.
4	MAGROTEX Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe Sp. z o.o.	Chojnów ul. Fabryczna 1	Produkcja pozostałych maszyn dla rolnictwa i leśnictwa narzędzi ręcznych i mechanicznych; produkcja ubrań roboczych, opakowań drewnianych, wyrobów z papieru i tektury, wyrobów betonowych.
5	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe Export – import „DANY” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Grodzka 6	Produkcja gotowych wyrobów włókienniczych, odzieży dzianej dla niemowląt i dzieci
6	“BIG FORM” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Kościuszki 28	Działalność wydawnicza, poligrafia, handel hurtowy i detaliczny, informatyka
7	„PCG” Materiały budowlane Sp. z o.o.	Chojnów ul. Lubińska 11	Usługi budowlane, sprzedaż hurtowa i detaliczna drewna, wyrobów metalowych, chemicznych półproduktów, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
8	„HOCKER” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Piotrowicka 4	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności; usługi w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji maszyn specjalnego przeznaczenia
9	„FIX” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Okrzei 6	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury
10	Fabryka Łańcuchów Sp. z o.o.	Chojnów ul. Fabryczna 1	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części, obróbka metali, produkcja łożysk, kół zębatych, przekładni zębatych i łańcuchów napędowych, produkcja akcesoriów do pojazdów samochodowych
11	„METAL CYNK” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Kolejowa 25	Produkcja konstrukcji metalowych, obróbka metali i nakładanie powłok na metal
12	„KRASKÓR” PPHU – KRAUZOWICZ Spółka Jawna	Chojnów ul. Grodzka 6	Produkcja odzieży skórzanej, wyprawianie i barwienie skór futerkowych, produkcja wyrobów futrzarskich, produkcja skór, wyprawianych wyrobów kaletniczych, rymarskich oraz obuwia
13	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „POLERS” A.Kaczmarek i S-ka Spółka Jawna.	Chojnów ul. Dąbrowskiego 20	Produkcja papieru falistego i tektury falistej, posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian, sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, sprzątanie i czyszczenie obiektów
14	„RMA POLSKA” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Łużycka 14	Produkcja rur stalowych, wyrobów z tworzyw sztucznych, konstrukcji metalowych; kucie, prasowanie, wyłaczanie i nakładanie powłok na

			metale, obróbka mechaniczna elementów metalowych
15	„Firma PCG” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Złotoryjska 2	Produkcja konstrukcji metalowych; wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków; sprzedaż hurtowa materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego, odpadów i złomu
16	„PCG – CEBULA, GRATKOWSKI Spółka Jawna”	Chojnów ul. Złotoryjska 2	Produkcja materiałów budowlanych, usługi w zakresie budownictwa, handel art. Przemysłowymi, skupi sprzedaż surowców wtórnych
17	Handel Towarami Masowymi, Stacja Paliw Mieczysław i Maria Kowalczyk	Chojnów ul. Lubińska	Handel towarami masowymi, handel hurtowo-detaliczny opału, Materiałów budowlanych, nawozów sztucznych
18	„ROYAL” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Fabryczna 1	Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych dla budownictwa, usługi budowlane, handel hurtowo-detaliczny drewnem, materiałami budowlanymi, usługi transportowe
19	Dolnośląska Spółka Deweloperska Sp. z o.o.	Chojnów ul. Lubińska 1	Produkcja konstrukcji metalowych, wznoszenie kompletne budynków, budowli lub ich części, inne usługi budowlane. Sprzedaż drewna i materiałów budowlanych, kupno i sprzedaż, wynajem nieruchomości.
20	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe „LKW TRANSPORT” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Piotrowicka 6	Produkcja wyrobów tartacznych (palet), produkcja opakowań drewnianych. Sprzedaż hurtowa zboża, nasion i pasz dla zwierząt, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, transport drogowy towarów.
21	„MABOX” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Okrzei 6	Produkcja drewna i wyrobów z drewna, produkcja wyrobów z papieru i tektury. Sprzedaż, obsługa i napraw pojazdów samochodowych, usługi transportowe.
22	„COLOR CHEMIA” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Okrzei 6	Produkcja i sprzedaż hurtowa farb i lakierów.
23	„OXYGEN” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Kościuszki 28	Produkcja odzieży dzianej i skórzanej, produkcja ubrań roboczych, ubrań męskich, damskich i bielizny.
24	„DOLPAKART BOX” Sp. z o.o.	Chojnów ul. Okrzei 6	Produkcja papieru falistego, działalność poligraficzna.
25	Firma Kret Tadeusz i Kret Marcin „KRET i S-ka Chojnów”	Chojnów ul. Fabryczna	Wdrażanie nowych rozwiązań układów w dziedzinie techniki.

Ponadto na terenie Chojnowa funkcjonuje wiele mniejszych firm handlowo – usługowych, m.in.:

- 1) Ekojad Centrum Doradztwa Gospodarczego - Usługi z zakresu ochrony środowiska, BHP, prawa pracy, ryzyka zawodowego. Wdrażanie systemu HACCP, GMP, GHP.
- 2) Naprawa Sprzętu Domowego i Chłodniczego, naprawy sprzętu AGD, naprawy sprzętu chłodniczego, naprawy klimatyzacji samochodowych.

- 3) PHU Bobik - firma usługowa transportowa.
- 4) „OSKAR” - spawanie w osłonie argonu metodą TIG .
- 5) Firma "Lual" spółka cywilna - producenta rękawiczek i odzieży skórzanej.
- 6) Studio Komputerowe MediArt - sprzedaż komputerów i oprogramowania, serwis, sieci, szkoleniami, tworzeniem prezentacji multimedialnych na CD.
- 7) Tartak Somapol w Chojnowie – przetwórstwo drewna.
- 8) 1WLY Technika Diamentowa.
- 9) Głęb Adam i Ziębowski Marian – produkcja okien i drzwi, ul. Wojska Polskiego 9.
- 10) Konopa Czesław – konfekcjonowanie odzieży i galanterii skórzanej, ul. Kościuszki 28.
- 11) Iwanicki Zbigniew i Mirosław Nowak - PPHU „EXPANS” ul. Rynek 20.
- 12) Piekarnie – cukiernie:
 - Borkowski Zbigniew, ul. Kościuszki 24,
 - Kryszczuk Stanisław, ul. Legnicka 54 B,
 - Kupczyk Andrzej, ul. Lubińska 1,
 - Palczak Franciszek, ul. Legnicka 1,
 - Spółdzielnia Handlowo-Produkcyjna, ul. Dąbrowskiego 8.

Znaczna część mieszkańców Chojnowa znalazła także zatrudnienie w podstrefie LSSE w Krzywej, w tym w firmach:

- Globie Immo Polska,
- Forestyle,
- Drut-Plast Cables,
- Fapel,
- Dzimiński Sp. z o.o. - konstrukcje budowlane,
- STW,
- Sudety,
- AluCar-D Sp. z o.o. - akcesoria samochodowe,
- Młynpol S.C. - przetwórstwo żywności/produkcja mąki i wyrobów z mąki,
- Plasticos Durex,
- Hormann.

1.4.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta

Tabela 17. Podmioty gospodarki narodowej wg PKD w 2005 roku

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD				
ogółem			procentowo w ogóle	procentowo w sektorze
ogółem	jed.gosp.	1 212	100,00%	
sektor publiczny	jed.gosp.	42	3,47%	
sektor prywatny	jed.gosp.	1 170	96,53%	
w sekcji A Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo				
ogółem	jed.gosp.	14	1,16%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	14	1,16%	1,20%
w sekcji B Rybactwo				
ogółem	jed.gosp.	0	0,00%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
w sekcji C Górnictwo				
ogółem	jed.gosp.	0	0,00%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
w sekcji D Przetwórstwo przemysłowe				
ogółem	jed.gosp.	135	11,14%	
sektor publiczny	jed.gosp.	2	0,17%	4,76%
sektor prywatny	jed.gosp.	133	10,97%	11,37%
w sekcji E Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę				
ogółem	jed.gosp.	2	0,17%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	2	0,17%	0,17%
w sekcji F Budownictwo				
ogółem	jed.gosp.	108	8,91%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	108	8,91%	9,23%
w sekcji G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego				
ogółem	jed.gosp.	486	40,10%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	486	40,10%	41,54%
w sekcji H Hotele i restauracje				
ogółem	jed.gosp.	22	1,82%	
sektor publiczny	jed.gosp.	1	0,08%	2,38%
sektor prywatny	jed.gosp.	21	1,73%	1,79%
w sekcji I Transport, gospodarka magazynowa i łączność				
ogółem	jed.gosp.	56	4,62%	

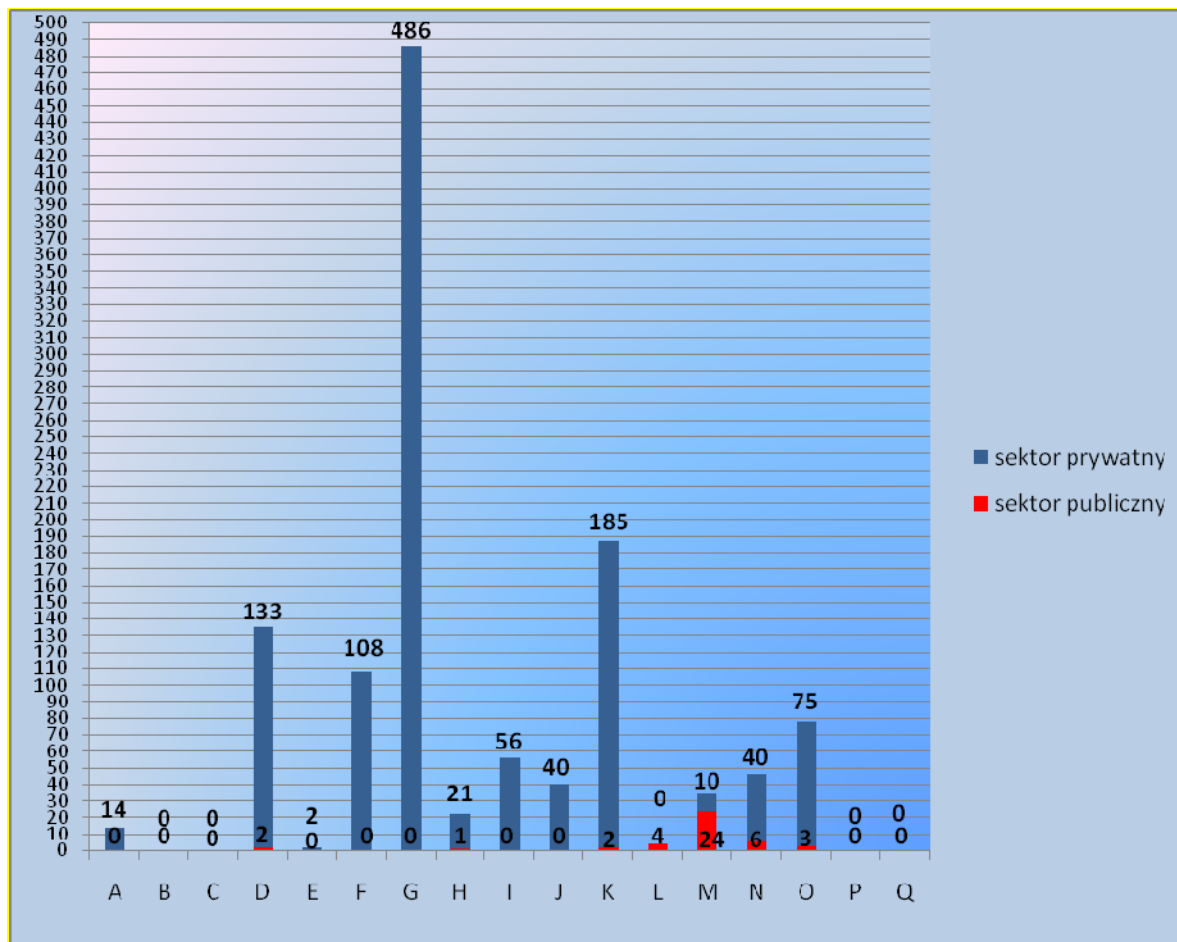

sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	56	4,62%	4,79%
w sekcji J Pośrednictwo finansowe				
ogółem	jed.gosp.	40	3,30%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	40	3,30%	3,42%
w sekcji K Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej				
ogółem	jed.gosp.	187	15,43%	
sektor publiczny	jed.gosp.	2	0,17%	4,76%
sektor prywatny	jed.gosp.	185	15,26%	15,81%
w sekcji L Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne				
ogółem	jed.gosp.	4	0,33%	
sektor publiczny	jed.gosp.	4	0,33%	9,52%
sektor prywatny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
w sekcji M Edukacja				
ogółem	jed.gosp.	34	2,81%	
sektor publiczny	jed.gosp.	24	1,98%	57,14%
sektor prywatny	jed.gosp.	10	0,83%	0,85%
w sekcji N Ochrona zdrowia i pomoc społeczna				
ogółem	jed.gosp.	46	3,80%	
sektor publiczny	jed.gosp.	6	0,50%	14,29%
sektor prywatny	jed.gosp.	40	3,30%	3,42%
w sekcji O Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała				
ogółem	jed.gosp.	78	6,44%	
sektor publiczny	jed.gosp.	3	0,25%	7,14%
sektor prywatny	jed.gosp.	75	6,19%	6,41%
w sekcji P Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników				
ogółem	jed.gosp.	0	0,00%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
w sekcji Q Organizacje i zespoły eksterytorialne				
ogółem	jed.gosp.	0	0,00%	
sektor publiczny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%
sektor prywatny	jed.gosp.	0	0,00%	0,00%

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD w 2005 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

(A- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; B- rybactwo; C- górnictwo; D- przetwórstwo przemysłowe; E- wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę; F- budownictwo; G- handel hurtowy i detaliczny; H- hotele i restauracje; I-transport, gospodarka magazynowa i łączność; J- pośrednictwo finansowe; K- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej; L- administracja publiczna i obrona narodowa; M- edukacja; N- ochrona zdrowia i pomoc społeczna; O- działalność usługowa komunalna, społeczna, indywidualna i pozostała; Q- organizacje i zespoły eksterytorialne)

Największa część podmiotów z ogółu zarejestrowanych oraz zarejestrowanych w sektorze prywatnym zostało wpisanych w Polskiej Klasyfikacji Działalności w sekcji G tj. handlu hurtowym i detalicznym. Stanowią one 40,10 % wszystkich podmiotów i 41,54 % z podmiotów sektora prywatnego. Ponad 15 % z ogółu podmiotów zarejestrowano w sekcji K (obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej). W sektorze publicznym najliczniej reprezentowane są podmioty w sekcji M tj. edukacji (57, 14 % podmiotów sektora publicznego, 2,81 % z ogółu podmiotów) oraz sekcji N - ochrona zdrowia i pomoc

społeczna (14,29 % podmiotów sektora publicznego). W Chojnowie nie zarejestrowano żadnego podmiotu w sekcjach B – rybactwo, C – górnictwo, P – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz w sekcji Q – organizacje i zespoły eksterytorialne.

1.4.3. Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach

Ilość podmiotów

Tabela 18. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg sektorów własności

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH							
	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ogółem							
ogółem	jed.gosp.	1 163	1 190	1 230	1 241	1 207	1 212
Sektor publiczny							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	26	43	41	41	40	42
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	20	38	36	31	31	32
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	2	2	2	2	2	2
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	0	0	0	0	0	0
spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	0	0	0	0	0	0
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	1	0	0	0	0	0
Sektor prywatny							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	1 137	1 147	1 189	1 200	1 167	1 170
zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	jed.gosp.	940	956	998	1 006	968	960
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	41	44	48	46	45	44
spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	17	16	16	12	11	11
spółdzielnie	jed.gosp.	6	5	5	5	5	5
fundacje	jed.gosp.	0	0	1	2	2	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	13	15	15	17	19	20

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Ilość podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na przestrzeni 5 lat, mimo pewnych wahań, od roku 2000 nie uległa większym zmianom. Na koniec roku 2005 w systemie zarejestrowanych był 1 212 podmiotów. Procentowy udział sektora podmiotów publicznych w stosunku do ogółu podmiotów w badanych latach nie przekroczył 4 %, a w roku 2005 wyniósł 3,47 %. Analiza struktury podmiotów

gospodarki narodowej wskazuje, że dominującą formą prawną własności wśród podmiotów gospodarczych są zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W sektorze prywatnym ich udział w badanych latach przekraczał 82 %, przy czym w roku 2000 stanowiły one 82,67 %, a w roku 2005 – 82,05 %. Od roku 2003 widoczny jest stały spadek ilości osób fizycznych prowadzących działalność. Na terenie miasta Chojnowo pod koniec 2005 roku zarejestrowane były 44 spółki prawa handlowego (3,47 % z ogółu podmiotów sektora prywatnego), z czego 11 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

Ilość osób zatrudnionych w danych sektorach

Tabela 19. Pracujący wg poszczególnych sektorów¹⁷

PRACUJĄCY W GŁÓWNYM MIEJSCU PRACY							
	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pracujący wg płci							
ogółem	osoba	2 819	2 628	2 536	2 447	2 310	2 396
mężczyźni	osoba	1 555	1 401	1 355	1 368	1 309	1 363
kobiety	osoba	1 264	1 227	1 181	1 079	1 001	1 033
Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci							
ogółem							
ogółem	osoba	2 819	2 628	2 536	2 447	2 310	2 396
mężczyźni	osoba	1 555	1 401	1 355	1 368	b.d.	1 363
kobiety	osoba	1 264	1 227	1 181	1 079	b.d.	1 033
sektor rolniczy							
ogółem	osoba	15	14	12	3	b.d.	4
mężczyźni	osoba	11	10	9	2	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	4	4	3	1	b.d.	b.d.
sektor przemysłowy							
ogółem	osoba	1 366	1 248	1 039	1 113	1 091	1 199
mężczyźni	osoba	958	887	760	837	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	408	361	279	276	b.d.	b.d.
sektor usługowy razem							
ogółem	osoba	1 438	1 366	1 485	1 331	b.d.	1 193
mężczyźni	osoba	586	504	586	529	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	852	862	899	802	b.d.	b.d.
sektor usługowy - usługi rynkowe							
ogółem	osoba	628	640	784	662	b.d.	545
mężczyźni	osoba	353	301	388	347	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	275	339	396	315	b.d.	b.d.

¹⁷ Według faktycznego miejsca pracy i faktycznego rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracowników do 9 osób; bez rolników indywidualnych.

sektor usługowy - usługi nierynkowe							
ogółem	osoba	810	726	701	669	644	648
mężczyźni	osoba	233	203	198	182	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	577	523	503	487	b.d.	b.d.
Pracujący wg sektorów własności i płci							
ogółem							
ogółem	osoba	2 819	2 628	2 536	2 447	b.d.	b.d.
mężczyźni	osoba	1 555	1 401	1 355	1 368	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	1 264	1 227	1 181	1 079	b.d.	b.d.
sektor publiczny							
ogółem	osoba	1 156	1 091	1 123	1 066	b.d.	b.d.
mężczyźni	osoba	454	434	438	423	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	702	657	685	643	b.d.	b.d.
sektor prywatny							
ogółem	osoba	1 663	1 537	1 413	1 381	b.d.	b.d.
mężczyźni	osoba	1 101	967	917	945	b.d.	b.d.
kobiety	osoba	562	570	496	436	b.d.	b.d.

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych oraz wydawnictw Województwo Dolnośląskie 2006 - podregiony, powiaty, gminy; Województwo Dolnośląskie 2005 - podregiony, powiaty, gminy.

Badając poziom zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki zauważalna jest redukcja etatów w sektorze usług. Na przestrzeni lat 2000 – 2005 zatrudnienie w sektorze usług rynkowych zmalało z 628 w roku 2000 do 545 na koniec roku 2005 (spadek o ponad 15 %). Dane z tabeli nr 19 nie uwzględniają jednak firm zatrudniających do 9 pracowników, a te stanowią większość w sektorze usług prywatnych. Można zatem stwierdzić, iż w sektorze usług (z uwzględnieniem sektora usług publicznych i bez niego) pracuje znacznie większa grupa mieszkańców Chojnowa niż wynika to z analizy tych danych, jednak ze względu na metodologię badań statystycznych trudno określić jego procentowy udział. Najlicniejsza grupa chojnowian, tj. ponad 50 % pracuje w sektorze przemysłowym. W badanym okresie zauważalny jest również spadek ilości osób pracujących w mieście w sektorze rolniczym. W 2005 roku były to zaledwie 4 osoby. Dokładna analiza zatrudnienia pod kątem sektorów własności i płci jest niemożliwa ze względu na brak danych z lat 2004 i 2005. Zauważalny jest jednak procentowy wzrost udziału zatrudnionych w sektorze publicznym do ogółu z 41 % w 2000 r. do 43 % w 2003 roku. Podmioty sektora publicznego w 2003 r. (3,3 % wszystkich podmiotów) były jednym z największych pracodawców w mieście. Badanie zatrudnienia pod kątem płci wskazuje na przewagę zatrudnienia kobiet w sektorze publicznym - od roku 2000 stanowią one ponad 60 % zatrudnionych oraz przewagę

zatrudnienia mężczyzn w sektorze prywatnym - w roku 2000 stanowili oni ponad 66 % zatrudnionych, w roku 2001 ponad 62 %, w 2002 ponad 64 %, a w roku 2003 osiągnęły rekordowy pułap 68,43 %.

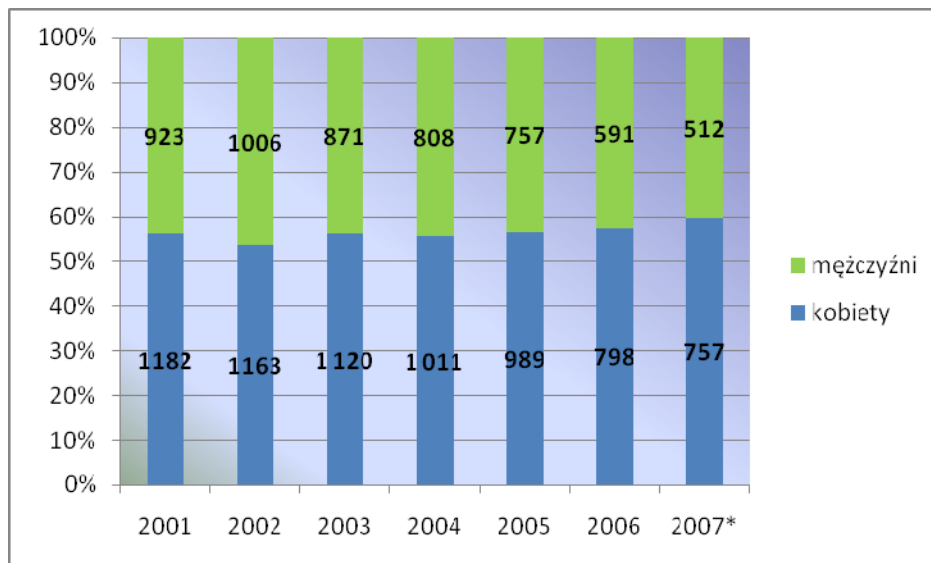
1.4.4 Rynek pracy i bezrobocie

Tabela 20. Bezrobocie ogółem

BEZROBOCIE z uwzględnieniem płci									
	rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (kwiecień)
ogółem	osoba	1987	2105	2169	1 991	1 819	1 746	1384	1269
mężczyźni	osoba	b.d.	923	1006	871	808	757	591	512
kobiety	osoba	b.d.	1182	1163	1 120	1 011	989	798	757

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Regionalnych, informacji Powiatowego Urzędu Pracy oraz strony www.e-informator.pl

Wykres 6. Liczba bezrobotnych wg płci w latach 2001-2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Analiza ilościowa zjawiska bezrobocia na terenie miasta wskazuje na jego znaczny spadek w latach 2000 – 2007. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy wśród bezrobotnych zarejestrowanych jest 1 269 chojnowian, z czego 757 osób to kobiety (59,65 %).

Tabela 21. Poziom bezrobocia z uwzględnieniem prawa do zasiłku

Poziom bezrobocia z uwzględnieniem prawa do zasiłku w Chojnowie									
wyszczególnienie		stan na XII 2003	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	(Stan na koniec m-ca 2007r.)			
Ogółem bezrobotnych	Ogółem	1991	1819	1746	1384	1438	1430	1376	1269
	W tym kobiet:	1120	1011	989	835	853	831	798	757
	% kobiet w ogóle bezrobotnych	56,25%	55,58%	56,64%	60,33%	59,32%	58,11%	57,99%	59,65%
Z prawem do zasiłku	Ogółem	367	347	180	133	142	140	129	115
	% w ogóle bezrobotnych	18,43%	19,08%	10,31%	9,61%	9,87%	9,79%	9,38%	9,06%
	W tym kobiet:	156	146	70	52	50	51	44	45
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	13,93%	14,44%	7,08%	6,23%	5,86%	6,14%	5,51%	5,94%
	% kobiet w danej grupie	42,51%	42,07%	38,89%	39,10%	35,21%	36,43%	34,11%	39,13%

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Wśród bezrobotnych stale maleje procentowy udział osób z prawem do zasiłku. W roku 2003 do jego pobierania uprawnionych było ponad 18 % bezrobotnych, jednak od roku 2005 widoczny jest systematyczny spadek. Pod koniec roku 2006 i w pierwszych miesiącach roku 2007 zasiłek pobierała grupa ok. 50 osób, czyli ok. 6 % z ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Tabela 22. Bezrobotni w poszczególnym przedziale wiekowym

Bezrobotni w poszczególnym przedziale wiekowym									
wyszczególnienie		stan na XII 2003	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	(Stan na koniec m-ca 2007r.)			
18-24	Ogółem	431	363	341	264	266	254	274	228
	% w ogóle bezrobotnych	21,65%	19,96%	19,53%	19,08%	18,50%	17,76%	19,91%	17,97%
	W tym kobiet:	232	188	176	160	165	150	173	145
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	20,71%	18,60%	17,80%	19,16%	19,34%	18,05%	21,68%	19,15%
	% kobiet w danej grupie wiekowej	53,83%	51,79%	51,61%	60,61%	62,03%	59,06%	63,14%	63,60%
25-34	Ogółem	501	478	474	357	357	357	342	327
	% w ogóle bezrobotnych	25,16%	26,28%	27,15%	25,79%	24,83%	24,97%	24,85%	25,77%

	W tym kobiet:	314	275	294	232	229	219	204	206
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	28,04%	27,20%	29,73%	27,78%	26,85%	26,35%	25,56%	27,21%
	% kobiet w danej grupie wiekowej	62,67%	57,53%	62,03%	64,99%	64,15%	61,34%	59,65%	63,00%
35-44	Ogółem	536	445	381	307	319	313	283	276
	% w ogóle bezrobotnych	26,92%	24,46%	21,82%	22,18%	22,18%	21,89%	20,57%	21,75%
	W tym kobiet:	324	278	242	201	196	195	172	170
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	28,93%	27,50%	24,47%	24,07%	22,98%	23,47%	21,55%	22,46%
	% kobiet w danej grupie wiekowej	60,45%	62,47%	63,52%	65,47%	61,44%	62,30%	60,78%	61,59%
45-54	Ogółem	470	470	478	385	415	421	392	371
	% w ogóle bezrobotnych	23,61%	25,84%	27,38%	27,82%	28,86%	29,44%	28,49%	29,24%
	W tym kobiet:	237	255	261	222	242	243	228	218
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	21,16%	25,22%	26,39%	26,59%	28,37%	29,24%	28,57%	28,80%
	% kobiet w danej grupie wiekowej	50,43%	54,26%	54,60%	57,66%	58,31%	57,72%	58,16%	58,76%
55-59	Ogółem	49	53	62	60	70	73	74	55
	% w ogóle bezrobotnych	2,46%	2,91%	3,55%	4,34%	4,87%	5,10%	5,38%	4,33%
	W tym kobiet:	13	15	16	20	21	24	21	18
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	1,16%	1,48%	1,62%	2,40%	2,46%	2,89%	2,63%	2,38%
	% kobiet w danej grupie wiekowej	26,53%	28,30%	25,81%	33,33%	30,00%	32,88%	28,38%	32,73%
60-64	Ogółem	4	10	10	11	11	12	11	12
	% w ogóle bezrobotnych	0,20%	0,55%	0,57%	0,79%	0,76%	0,84%	0,80%	0,95%
	W tym kobiet:	0	0	0	0	0	0	0	0
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	% kobiet w danej grupie wiekowej	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

W podziale na kategorie wiekowe największą grupę bezrobotnych od roku 2005 stanowią osoby w wieku 45 – 55 lat. W tej kategorii wiekowej stale, od roku 2003, rośnie przewaga kobiet nad mężczyznami. Stosunkowo niskie bezrobocie jest wśród osób po 55 roku życia, szczególnie wśród kobiet. W przedziale po 60 roku nie odnotowano bezrobocia wśród kobiet.

Niepokojące są informacje dotyczące bezrobocia w grupach wiekowych w przedziale 18 - 34 lat. W latach 2003 - 2006 bezrobocie wśród osób do 34 roku życia stale przekraczało 44 % ogółu bezrobotnych, jednak od roku 2006 nieznacznie spadło. Duże wahania, szczególnie w poszczególnych miesiącach w roku 2007 pozwalają przypuszczać, że jest to efekt emigracji zarobkowej lub podjęcia prac sezonowych i dorywczych.

Tabela 23. Bezrobotni wg wykształcenia

Bezrobotni wg wykształcenia									
wyszczególnienie		stan na XII 2003	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	(Stan na koniec m-ca 2007r.)			
wyższe	Ogółem	83	81	81	67	71	70	77	63
	% w ogóle bezrobotnych	4,17%	4,45%	4,64%	4,84%	4,94%	4,90%	5,60%	4,96%
	W tym kobiet:	56	46	53	42	4	44	48	9
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	5,00%	4,55%	5,36%	5,03%	0,47%	5,29%	6,02%	1,19%
	% kobiet w danej grupie	67,47%	56,79%	65,43%	62,69%	5,63%	62,86%	62,34%	14,29%
Policealne, średnie zawodowe	Ogółem	567	537	475	381	388	372	376	345
	% w ogóle bezrobotnych	28,48%	29,52%	27,21%	27,53%	26,98%	26,01%	27,33%	27,19%
	W tym kobiet:	389	355	313	256	256	246	252	237
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	68,61%	66,11%	65,89%	67,19%	65,98%	66,13%	67,02%	68,70%
	% kobiet w danej grupie	34,73%	35,11%	31,65%	30,66%	30,01%	29,60%	31,58%	31,31%
Średnie ogólnokształcące	Ogółem	91	86	83	78	79	78	72	63
	% w ogóle bezrobotnych	4,57%	4,73%	4,75%	5,64%	5,49%	5,45%	5,23%	4,96%
	W tym kobiet:	66	56	60	58	58	55	52	47
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	5,89%	5,54%	6,07%	6,95%	6,80%	6,62%	6,52%	6,21%
	% kobiet w danej grupie	72,53%	65,12%	72,29%	74,36%	73,42%	70,51%	72,22%	74,60%
Zasadnicze i zawodowe	Ogółem	690	608	601	445	462	465	443	421
	% w ogóle bezrobotnych	34,66%	33,42%	34,42%	32,15%	32,13%	32,52%	32,19%	33,18%
	W tym kobiet:	317	280	299	244	252	245	232	221
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	28,30%	27,70%	30,23%	29,22%	29,54%	29,48%	29,07%	29,19%
	% kobiet w danej grupie	45,94%	46,05%	49,75%	54,83%	54,55%	52,69%	52,37%	52,49%

Gimnazjalne i poniżej	Ogółem	560	507	506	413	438	445	408	377
	% w ogóle bezrobotnych	28,13%	27,87%	28,98%	29,84%	30,46%	31,12%	29,65%	29,71%
	W tym kobiet:	292	274	264	235	243	241	214	213
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	26,07%	27,10%	26,69%	28,14%	28,49%	29,00%	26,82%	28,14%
	% kobiet w danej grupie	52,14%	54,04%	52,17%	56,90%	55,48%	54,16%	52,45%	56,50%

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Analizując wskaźnik wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych w korelacji z poziomem bezrobocia na przestrzeni ostatnich 5 lat widać, iż mimo spadku ilości osób bezrobotnych nie zmienia się udział procentowy w grupach osób z poszczególnym wykształceniem. Od roku 2003 najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych są osoby z wykształceniem zawodowym, zasadniczym, gimnazjalnym i poniżej. Od roku 2003 stanowią oni łącznie ponad 60 % z ogółu bezrobotnych. W grupie bezrobotnych z najniższym wykształceniem stale wzrasta udział kobiet. Ilościowo najmniej bezrobotnych jest wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym.

Tabela 24. Bezrobotni wg stażu pracy

Bezrobotni wg stażu pracy									
wyszczególnienie		stan na XII 2003	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	(Stan na koniec m-ca 2007r.)			
do 1 roku	Ogółem	173	170	168	142	156	157	142	139
	% w ogóle bezrobotnych	8,69%	9,35%	9,62%	10,26%	10,85%	10,98%	10,32%	10,95%
	W tym kobiet:	125	120	113	99	103	100	87	88
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	11,16%	11,87%	11,43%	11,86%	12,08%	12,03%	10,90%	11,62%
	% kobiet w danej grupie	72,25%	70,59%	67,26%	69,72%	66,03%	63,69%	61,27%	63,31%
1 - 5	Ogółem	435	403	402	306	319	319	299	287
	% w ogóle bezrobotnych	21,85%	22,16%	23,02%	22,11%	22,18%	22,31%	21,73%	22,62%
	W tym kobiet:	237	224	239	202	206	202	187	184
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	21,16%	22,16%	24,17%	24,19%	24,15%	24,31%	23,43%	24,31%
	% kobiet w danej grupie	54,48%	55,58%	59,45%	66,01%	64,58%	63,32%	62,54%	64,11%
5 - 10	Ogółem	294	278	252	194	199	194	180	170

	% w ogóle bezrobotnych	14,77%	15,28%	14,43%	14,02%	13,84%	13,57%	13,08%	13,40%
	W tym kobiet:	158	139	127	102	104	98	89	84
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	14,11%	13,75%	12,84%	12,22%	12,19%	11,79%	11,15%	11,10%
	% kobiet w danej grupie	53,74%	50,00%	50,40%	52,58%	52,26%	50,52%	49,44%	49,41%
10 - 20	Ogółem	408	358	339	266	280	280	266	247
	% w ogóle bezrobotnych	20,49%	19,68%	19,42%	19,22%	19,47%	19,58%	19,33%	19,46%
	W tym kobiet:	250	218	204	173	179	179	169	159
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	22,32%	21,56%	20,63%	20,72%	20,98%	21,54%	21,18%	21,00%
	% kobiet w danej grupie	61,27%	60,89%	60,18%	65,04%	63,93%	63,93%	63,53%	64,37%
20-30	Ogółem	342	305	264	197	206	207	192	180
	% w ogóle bezrobotnych	17,18%	16,77%	15,12%	14,23%	14,33%	14,48%	13,95%	14,18%
	W tym kobiet:	150	140	125	94	97	101	88	85
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	13,39%	13,85%	12,64%	11,26%	11,37%	12,15%	11,03%	11,23%
	% kobiet w danej grupie	43,86%	45,90%	47,35%	47,72%	47,09%	48,79%	45,83%	47,22%
30 lat i więcej	Ogółem	35	38	37	33	37	40	39	29
	% w ogóle bezrobotnych	1,76%	2,09%	2,12%	2,38%	2,57%	2,80%	2,83%	2,29%
	W tym kobiet:	5	6	6	5	5	4	5	6
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	0,45%	0,59%	0,61%	0,60%	0,59%	0,48%	0,63%	0,79%
	% kobiet w danej grupie	14,29%	15,79%	16,22%	15,15%	13,51%	10,00%	12,82%	20,69%
Bez stażu	Ogółem	304	267	284	246	241	233	258	217
	% w ogóle bezrobotnych	15,27%	14,68%	16,27%	17,77%	16,76%	16,29%	18,75%	17,10%
	W tym kobiet:	195	164	175	160	159	174	173	151
	% kobiet w ogóle bezrobotnych kobiet	17,41%	16,22%	17,69%	19,16%	18,64%	20,94%	21,68%	19,95%
	% kobiet w danej grupie	64,14%	61,42%	61,62%	65,04%	65,98%	74,68%	67,05%	69,59%

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Analiza danych z tabeli prezentującej staż pracy zarejestrowanych bezrobotnych, opracowanych na podstawie informacji pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Legnicy, wskazuje na spadek bezrobocia wśród grupy ze stażem pomiędzy 20 a 30 lat. Od roku 2003 struktura bezrobotnych pod kontem stażu pracy nie uległa większym

zmianom. Wyjątkiem jest tu wzrost udziału kobiet w grupie z stażem od 1 roku do 5 lat, który wzrósł z 54,48 % w 2003 r. do 66,01 % w 2006 r. Ta informacja w powiązaniu z udziałem kobiet w wieku do 34 lat w ogóle bezrobotnych (patrz tabela 22) pozwala przypuszczać, że jest to spowodowane niechęcią pracodawców do zatrudniania kobiet w okresie przed macierzyńskim.

Tabela 25. Bezrobotni wg stażu pracy

Bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy					
ogółem	do 3 miesięcy	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	12-24 miesięcy	powyżej 24 miesięcy
1746	532	206	255	240	513

Źródło: Województwo Dolnośląskie 2006 - podregiony, powiaty, gminy

Analiza bezrobocia pod względem czasu pozostawania bez pracy wskazuje, iż ponad 43 % spośród bezrobotnych bez pracy pozostaje powyżej 12 miesięcy. Wskaźnik ten ilustruje, że istotnym czynnikiem ograniczającym rozwój miasta jest długotrwałe bezrobocie.

Turystyka

Chojnów leży na trasie dawnego szlaku kupieckiego z Rusi do Europy Środkowej zwanym Via Regia lub Wysoką Drogą. Mimo wielu walorów wynikających z bogatej przeszłości miasta i położenia Chojnów niedostatecznie wykorzystał szansę rozwoju turystyki. Problem ten został dostrzeżony i władze miasta podejmują szereg inicjatyw mających na celu przyciągnięcie turystów oraz promocję miasta. W tym celu uchwałą z dnia 26 kwietnia 2006 roku Chojnów wstąpił do Stowarzyszenia Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, której celem jest:

- wspieranie organizacyjne działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju turystyki na Dolnym Śląsku;
- promocja Dolnego Śląska jako regionu atrakcyjnego turystycznie;
- organizacja i prowadzenie systemu informacji turystycznej w Województwie i o Województwie Dolnośląskim;
- inicjowanie, opiniowanie i wspomaganie wieloletnich strategii rozwoju turystyki oraz planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej;

- szkolenie i doskonalenie kadr dla potrzeb turystyki;
- prowadzenie badań marketingowych w zakresie turystyki;
- integrowanie działalności Lokalnych Organizacji Turystycznych w zakresie rozwoju i promocji turystyki na Dolnym Śląsku.

Pod względem ilości podmiotów związanych z turystyką w sekcji H - hotele i restauracje Polskiej Klasyfikacji Działalności na terenie miast zarejestrowano 22 podmioty.

Miejsca noclegowe w Chojnowie udostępnia „Dom Schrama” mieszczący się w zabytkowej kamienicy z 1544 r. w centrum miasta oraz hotel MAX. Większa część bazy noclegowej zlokalizowana jest poza miastem. Do atrakcji turystycznych znajdujących się w pobliżu miasta zaliczyć należy:

- Ośrodek polowań dla obcokrajowców działający od 1989 r.,
- Restaurację Wiatrak w Jerzmanowicach mieszczącą się w zabytkowym drewnianym wiatraku typu holenderskiego z pierwszej połowy XVIII wieku,
- Zamek Grodziec - wybudowany w 1155 r. w na wzgórzu, słynny w ostatnich latach z organizowanych tam reality drama przez Szwedów, Francuzów, Belgów, Holendrów i Rosjan.

W rejonie chojnowskim dzięki licznie występującym stawom w dolinach rzek Skory i Czarnej Wody oraz dorzeczu Kaczawy są także idealne warunki do uprawiania wędkarstwa, które do tej pory nie zostały dostatecznie wykorzystane jako atut regionu i miasta¹⁸.

Identyfikacja problemów

- niedostateczne wykorzystanie walorów turystycznych miasta;
- niedostateczna promocja walorów turystycznych miasta;
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna;
- relatywnie nieduży obszar podstrefy, podstrefa Chojnowska jest obszarowo najmniejsza (ponad 24 razy mniejsza od pobliskiej strefy w Krzywej);

¹⁸ Na podstawie Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego

- brak inkubatora przedsiębiorczości;
- niski udział przedsiębiorstw z zakresu nowoczesnych technologii;
- brak firm, organizacji i instytucji wspomagających pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej;
- wysoki udział wśród bezrobotnych osób bez prawa do zasiłku oraz osób długotrwale bezrobotnych;
- stosunkowo duże zatrudnienie w sektorze publicznym;
- niekorzystny trend spadku ilości zatrudnienia w sektorze usług na korzyść wzrostu zatrudnienia w sektorze przemysłu;
- przeważa tradycyjny schemat sektora przemysłowego zatrudniającego głównie robotników.

1.5. Sfera społeczna

1.5.1. Struktura demograficzna i społeczna

Tabela 26. Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci

Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci								
	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
stałe miejsce zameldowania stan na 31 XII								
ogółem	osoba	14 503	14 449	14 796	14 663	14 560	14 522	14 497
mężczyźni	osoba	6 977	6 935	7 090	7 015	6 968	6 946	6 930
kobiety	osoba	7 526	7 514	7 706	7 648	7 592	7 576	7 567
faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31 XII								
ogółem	osoba	14 447	14 391	14 669	14 583	14 510	14 426	14 495
mężczyźni	osoba	6 937	6 900	7 036	6 983	6 945	6 893	6 895
kobiety	osoba	7 510	7 491	7 633	7 600	7 565	7 533	7 600

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Z końcem roku 2006 w Chojnowie zameldowanych było 14 497 mieszkańców, z czego 7 567 to kobiety. W stosunku do roku 2000 liczba mieszkańców zarówno zameldowanych i faktycznie zamieszkujących miasto, mimo znacznej progresji w roku 2002 nie uległa większym zmianom. Współczynnik feminizacji (ilość kobiet na 100 mężczyzn) w mieście Chojnowo wg danych z grudnia 2006 roku wynosi 109. Gęstość zaludnienia dla miasta Chojnowa w roku 2006 równa się 2 275 osób na 1 km²

i nie odbiega wiele od średniej z lat ubiegłych (2 712 osób na 1 km² w 2005 r., 2 727 osób na 1 km² w 2004 r., 2 741 osób na 1 km² w 2003 r., 2 757 osób na 1 km² w 2002 r.).

Analiza danych demograficznych wskazuje na utrzymujący się trend przewagi osób w wieku produkcyjnym nad grupami osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, co gwarantuje w przyszłości stały niezakłócony wzrost gospodarczy miasta. W roku 2000 mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowili 60,92 %, a w roku 2006 - 66,8 % - wzrost o ponad 7 %. Powodem tego stanu rzeczy oraz procentowego spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym jest wyż demograficzny z lat 80. Dzieci urodzone w tamtych latach osiągnęły pełnoletniość i w większości od roku 2000 wchodzi na rynek pracy.

Tabela 27. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci								
	J.m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem								
ogółem	osoba	14 447	14 391	14 669	14 583	14 510	14 426	14 495
mężczyźni	osoba	6 937	6 900	7 036	6 983	6 945	6 893	6 895
kobiety	osoba	7 510	7 491	7 633	7 600	7 565	7 533	7 600
w wieku przedprodukcyjnym								
ogółem	osoba	3 708	3 508	3 369	3 112	2 941	2 044	2 673
	procent	25,67%	24,38%	22,97%	21,34%	20,27%	14,17%	18,44%
mężczyźni	osoba	1 926	1 831	1 754	1 620	1 531	1 087	1 394
kobiety	osoba	1 782	1 677	1 615	1 492	1 410	957	1 279
w wieku produkcyjnym								
ogółem	osoba	8 801	8 917	9 247	9 428	9 519	10 322	9 682
	procent	60,92%	61,96%	63,04%	64,65%	65,60%	71,55%	66,80%
mężczyźni	osoba	4 416	4 483	4 664	4 738	4 790	5 172	4 855
kobiety	osoba	4 385	4 434	4 583	4 690	4 729	5 150	4 827
w wieku poprodukcyjnym								
ogółem	osoba	1 938	1 966	2 053	2 043	2 050	2 060	2 140
	procent	13,41%	13,66%	14,00%	14,01%	14,13%	14,28%	14,76%
mężczyźni	osoba	595	586	618	625	624	634	646
kobiety	osoba	1 343	1 380	1 435	1 418	1 426	1 426	1 494

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

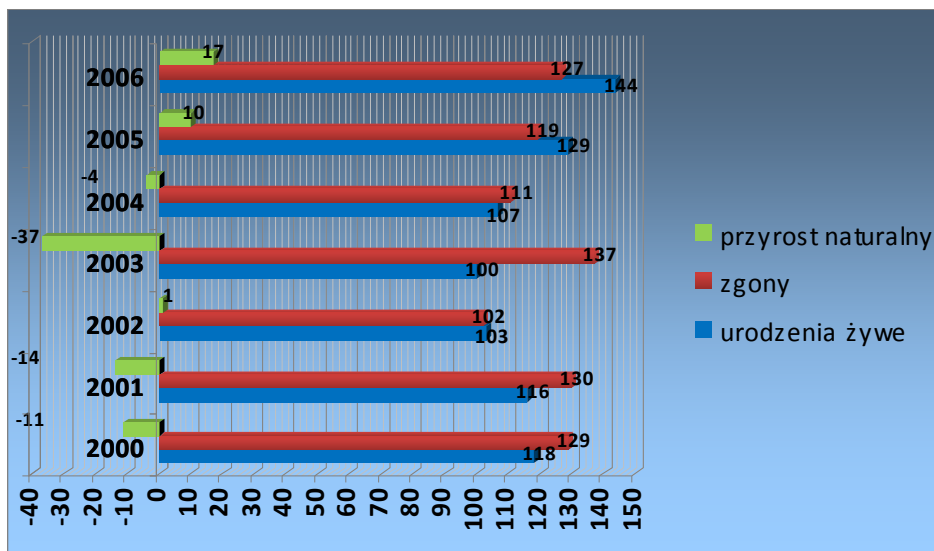

Tabela 28. Ruch naturalny wg płci

Ruch naturalny wg płci								
	J.m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Urodzenia żywe								
ogółem	osoba	118	116	103	100	107	129	144
mężczyźni	osoba	57	60	45	54	56	63	83
kobiety	osoba	61	56	58	46	51	66	61
Zgony ogółem								
ogółem	osoba	129	130	102	137	111	119	127
mężczyźni	osoba	68	74	53	76	63	67	74
kobiety	osoba	61	56	49	61	48	52	53
Zgony niemowląt								
ogółem	osoba	1	1	0	0	2	2	1
mężczyźni	osoba	1	1	0	0	1	1	1
kobiety	osoba	0	0	0	0	1	1	0
Przyrost naturalny								
ogółem	osoba	-11	-14	1	-37	-4	10	17
	na 1000 mieszkańców	-0,8	-1	0,1	-2,5	-0,3	0,7	1,17
mężczyźni	osoba	-11	-14	-8	-22	-7	-4	9,8
kobiety	osoba	0	0	9	-15	3	14	8

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych uzupełnione o dane z 2006 roku pochodzące z Urzędu Statystycznego w Legnicy

Wykres 7. Ruch naturalny w latach 2000-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Przyrost naturalny w roku 2005 wynosił 0,7 % i był wyższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej -1,0 oraz średniej krajowej -3,9. Ze względu na ilość urodzeń i zgonów niemowląt trudno oceniać procentowo wzrost lub spadek śmiertelności, jednak poziom ilościowy utrzymuje się na stałym - niskim poziomie.

Saldo migracji ze względów metodologicznych nie uwzględnia czasowej emigracji zarobkowej oraz migracji edukacyjnej pełnoletniej młodzieży do dużych centrów, ponieważ osoby te najczęściej pozostają w rejestrach mieszkańców miasta. Badając dostępne informacje dotyczące migracji przeważa tendencja emigracji, głównie wewnętrznej. Największy odpływ mieszkańców nastąpił w roku 2003, w którym z ogółu wymeldowanych 205 mieszkańców, tylko 11 wyjechało poza granice kraju. Trudno jednoznacznie określić tendencje kierunku emigracji wewnętrznej, ponieważ w poszczególnych latach prawie proporcjonalna część mieszkańców wybierała pomiędzy wsią a miastem. Większa część osób meldujących się w Chojnowie od roku 2000 przybywa do miasta z terenów wiejskich, w roku 2005 grupa ta stanowiła 55 %.

Tabela 29. Migracje wewnętrzne i zagraniczne

MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE wg typu, kierunku i płci migrantów							
	J.m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
zameldowania							
w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	121	110	109	103	76	100
mężczyźni	osoba	57	49	47	41	33	44
kobiety	osoba	64	61	62	62	43	56
zagranica							
ogółem	osoba	5	3	7	6	13	0
mężczyźni	osoba	2	3	2	4	8	0
kobiety	osoba	3	0	5	2	5	0
wymeldowania							
w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	152	144	184	194	179	147
mężczyźni	osoba	67	75	84	91	77	61
kobiety	osoba	85	69	100	103	102	86
zagranica							
ogółem	osoba	16	9	13	11	9	1
mężczyźni	osoba	7	5	7	7	4	1
kobiety	osoba	9	4	6	4	5	0
saldo migracji							
w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	-31	-34	-75	-91	-103	-47

mężczyźni	osoba	-10	-26	-37	-50	-44	-17
kobiety	osoba	-21	-8	-38	-41	-59	-30
zagranica							
ogółem	osoba	-11	-6	-6	-5	4	-1
mężczyźni	osoba	-5	-2	-5	-3	4	-1
kobiety	osoba	-6	-4	-1	-2	0	0
Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku							
zameldowania							
ogółem	osoba	126	113	116	109	89	100
miasta	osoba	43	41	37	34	29	45
wieś	osoba	78	69	72	69	47	55
zagranica	osoba	5	3	7	6	13	0
wymeldowania							
ogółem	osoba	168	153	197	205	188	148
miasta	osoba	92	78	82	94	95	74
wieś	osoba	60	66	102	100	84	73
zagranica	osoba	16	9	13	11	9	1

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Tabela 30. Ludność wskaźniki modułu gminnego

Ludność wskaźniki modułu gminnego						
	J.m.	2002	2003	2004	2005	2006
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	108	109	109	109	109
małżeństwa na 1000 ludności	para	4,8	5,7	5,8	7,1	6,97
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	6,9	6,8	7,3	8,9	9,94
zgony na 1000 ludności	osoba	6,9	9,3	7,6	8,2	8,77

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych uzupełnione o dane US w Legnicy

W roku 2005 wskaźnik małżeństw na 1000 ludności wyniósł rekordowe 7,1 par i był znacznie wyższy od średniej krajowej - 5,4 par i wojewódzkiej - 5,2 par. Tendencja ta utrzymała się także w roku 2006.

Tabela 31. Ludność wg płci i poziomu wykształcenia

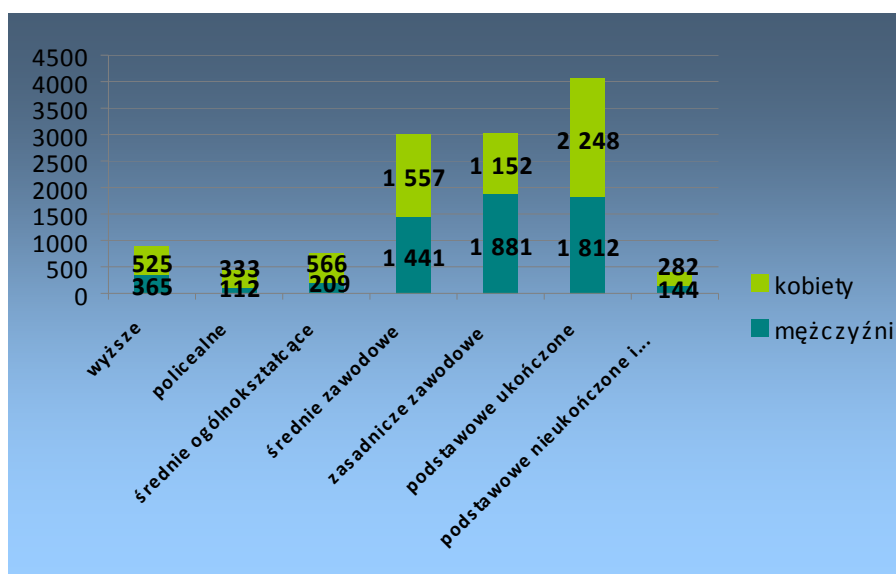
Ludność wg płci i poziomu wykształcenia	J.m.	ilość
ogółem	osoba	12 627
wyższe	osoba	890
policealne	osoba	445
średnie razem	osoba	3 773
średnie ogólnokształcące	osoba	775
średnie zawodowe	osoba	2 998
zasadnicze zawodowe	osoba	3 033
podstawowe ukończone	osoba	4 060

podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	426
mężczyźni	osoba	5 599
wyższe	osoba	365
policealne	osoba	112
średnie razem	osoba	1 650
średnie ogólnokształcące	osoba	209
średnie zawodowe	osoba	1 441
zasadnicze zawodowe	osoba	1 881
podstawowe ukończone	osoba	1 812
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	144
kobiety	osoba	6 138
wyższe	osoba	525
policealne	osoba	333
średnie razem	osoba	2 123
średnie ogólnokształcące	osoba	566
średnie zawodowe	osoba	1 557
zasadnicze zawodowe	osoba	1 152
podstawowe ukończone	osoba	2 248
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	282

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych uzupełnione o dane US w Legnicy

Wykres 8. Wykształcenie wg płci w 2002 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Ostatnie badanie poziomu wykształcenia ludności dokonane było podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku, jednakże dynamika zmian społecznych zachodzących na terenie miasta oraz wynikające z niej niewielkie różnice w zakresie

ilości mieszkańców, poziomu migracji, czy struktury bezrobocia pozwala stwierdzić, iż informacje te niewiele się zdezaktualizowały.

Z dostępnych informacji wynika, że ponad 35 % mieszkańców to osoby z wykształceniem ukończonym lub niepełnym podstawowym. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym to ok. 24 %, podobnie z wykształceniem średnim zawodowym – ok. 24 %. Łącznie wykształcenie średnie (zawodowe i ogólnokształcące) ma blisko 30 % mieszkańców. Osoby z wykształceniem policealnym i wyższym stanowią odpowiednio 3,52 % oraz 7,05 %.

Procentowy udział wykształcenia u kobiet wskazuje na przewagę nad mężczyznami wśród osób z wykształceniem wyższym (8,55 % kobiet, u mężczyzn 6,52 %), policealnym (5,43 % kobiety, 2,0 % mężczyźni), średnim ogólnokształcącym (9,22 % kobiet, 3,73 % mężczyźni). W grupie kobiet jest również największa grupa mieszkańców z wykształceniem podstawowym i niższym – ponad 41 %, przy niecałych 35 % u mężczyzn.

1.5.2 Określenie grup wymagających wsparcia

Zasadniczym celem rewitalizacji jest odnowa obszarów zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i obszarowo przez odtworzenie ich pierwotnych funkcji bądź nadanie nowych. W tym celu niezbędne jest wytyczenie konkretnych obszarów oraz grup wymagających wsparcia, co przedkłada się na wybór zadań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Wykaz planowanych zadań w ramach planu jest kompromisem pomiędzy niezbędnymi potrzebami mieszkańców oraz ambicjami gminy, a realnymi możliwościami finansowymi Chojnowa, toteż dogłębna analiza grup społecznych wymagających wsparcia jest podstawowym elementem dobrego programu rewitalizacji.

Do grup wymagających wsparcia zaliczamy grupę osób wykluczonych społecznie oraz narażonych na to wykluczenie. Definicja terminu „wykluczenie społeczne” nie jest jednoznaczna z ubóstwem, lecz z całą pewnością z nim powiązane. Dla wnikliwej analizy oraz określenia ilościowego osób tej grupy w niniejszym rozdziale posłużono się informacjami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie powołanego przez radę miasta do realizacji zadań wynikających z ustawy w zakresie pomocy społecznej. Ilościowe określenie osób wymagających wsparcia ze względu na

ustawowe progi umożliwiające zaklasyfikowanie osoby do wsparcia środkami będącymi w dyspozycji MOPS jest wartością przybliżoną, ponieważ nie zawiera w sobie danych o osobach będących na skraju ubóstwa, mających jednak dochody powyżej ustawowej granicy. W ramach systematycznych badań i analiz osób wymagających wsparcia MOPS wyznaczył szereg kryteriów umożliwiających zaklasyfikowanie danej osoby i rodziny do grupy wymagającej wsparcia. Szczególnie ważną grupą w poniższych opisach i zestawieniach są osoby wykluczone społecznie. Zgodnie z definicją opracowaną przez Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej przygotowanej na potrzeby Narodowej Strategii Społecznej dla Polski wykluczenie społeczne to: *brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich.*

Tabela 32. Charakterystyka rodzin i świadczeniobiorców objętych pomocą MOPS

CHARAKTERYSTYKA RODZIN I ŚWIADCZENIOBIRCÓW OBJĘTYCH POMOCĄ W OKRESIE STYCZEŃ - KWIECIEŃ 2007 OGÓŁEM																										
Rejon	Liczba rodzin	osoby w rodzinach	Wiek świadczeniobiorców dorosłych K/M								Wykształcenie świadczeniobiorców dorosłych								Powody przyznania pomocy					Stan tech. mieszkania	Wykluczenie	
			18 - 29		30 + 29		40 - 60		60<		podstawowe		zawodowe		średnie		wyższe		bezrobocie	dług. chor.	chor. psychiczna	alkoholizm	wielodzietność			
			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K								
1-K	85	218	12	39	10	16	30	34	6	10	22	33	37	26	1	16	0	1	45	40	7	7	8	43zły, 39dobry	43	
2-E	48	95	3	12	2	7	16	11	1	6	6	12	11	12	1	9	2	2	30	28	10	3	6	32bdb, 13dobry, 1zły	20	
3-A	83	224	16	25	9	13	32	31	4	9	24	30	31	39	6	5			49	31	11	10	7	18bdb, 28dobry, 35zły	46	
4-B	90	269	6	13	18	25	46	40	1	2	12	22	40	50	6	9	1	3	65	36	9	7	5	14bdb, 39dobry, 37zły	40	
5-J	34	109	4	7	4	6	4	15	1	4	5	10	3	13	4	4		1	26	13	5	2	8	6dobry, 28bdb	12	
6-M	69	163	1	9	5	10	24	12		8	10	27	14	8	5	5			49	23	18	11	8	23b.zły, 6zły, 17dobry, 18bdb	42	
RAZEM	409	1078	42	105	48	77	152	143	13	39	79	134	136	148	23	48	3	7	264	171	60	40	42		203	

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie

Tabela 33. Charakterystyka gospodarstw jednoosobowych objętych pomocą MOPS

CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW JEDNOOSBOWYCH OBJĘTYCH POMOCĄ W OKRESIE STYCZEŃ - KWIECIEŃ 2007 OGÓŁEM																								
Rejon	Liczba rodzin	osoby w rodzinach	Wiek świadczeniobiorców dorosłych K/M								Wykształcenie świadczeniobiorców dorosłych								Powody przyznania pomocy				Stan tech. mieszkania	Wykluczenie
			18 - 29		30 - 39		40 - 60		60<		podstawowe		zawodowe		średnie		wyższe		bezrobocie	dług. chor.	chor. psychiczna	alkoholizm		
			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K						
1-K	37	37	1	1	1	11	8	6	9	10	8	9	5	4	1	11	22	4	2	14dobry, 21zły	23			
2-E	13	13				7	3		3	3	3	3		2	2	2	7	4	1	13dobry	5			
3-A	33	33		2	1	1	9	9	4	7	8	12	4	5	1	2	9	14	8	6	12b.zły, 5zły, 9dobry, 6bdb	20		
4-B	21	21					12	7	1	1		5	13	3			9	9	3	2	1bdb, 14dobry, 6zły	19		
5-J	7	7			1			2	1	3	1	3			1	2		5	2		4bdb, 2 dobry, 1zły	2		
6-M	33	33	1	1	4	1	20	2		4	10	6	10	1	5	1	20	10	9	8	7bdb, 8dobry, 2zły, 11b.zły	25		
RAZEM	144	144	2	4	7	2	59	31	12	27	32	37	39	14	9	11	0	1	51	67	30	19	0	94

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie

Tabela 34. Legenda do tabel 32 i 33

REGION	GRANICE REGIONU
1-K	Środkowa część miasta od lewego brzegu rzeki Skora w kierunku Legnicy; stara zabudowa. Ulice: Ściegiennego, Grodzka, Długosza, Kazimierza Wielkiego, Katedralna, Konarskiego, Krótka, Kwiatowa, Kościuszki, Legnicka, Łużycka, Moniuszki, Szpitalna
2-E	Część nowego osiedla miasta od prawego brzegu rzeki Skora w kierunku Legnicy; nowa zabudowa z lat 80, budownictwo jednorodzinne i komunalne o wysokim standardzie. Ulice: Kilińskiego, Grunwaldzka, Chrobrego, Kochanowskiego, Akacyjowa, Lipowa, Skłodowskiej, Parkowa, Złotoryjska
3-A	Część miasta od lewego brzegu rzeki Skora w kierunku Lubina; osiedle domków jednorodzinnych oraz przedwojenna struktura zabudowy – mieszkania komunalne. Ulice: Baczyńskiego, Bohaterów Getta Warszawskiego, Broniewskiego, Drzymały, Fabryczna, Olszańska, Kolejowa, Kraszewskiego, Królowej Jadwigi, Kruczkowskiego, Lubińska, Mickiewicza, Nowa, Okrzei, Plac Dworcowy, Przelot, Raclawicka, Staffa, Szopena, Tuwima, Zielona, Żeromskiego, Rejtana.
4-B	Ulice otaczające rynek miasta; stara przedwojenna zabudowa – mieszkania komunalne. Ulice: Asnyka, Ciemna, Polna, Południowa, Krasickiego, Małachowskiego, Niemcewicz, Wojska Polskiego, M. Reja, Grottgera, Tkacka, Spacerowa, Sobieskiego, Cicha, Młynarska, Wolności, Witosa, Staszica, Sienkiewicza, Komuny Paryskiej, Rzemieślnicza.
5-J	Część nowego osiedla od prawego brzegu rzeki Skora w kierunku Legnicy; nowa zabudowa z lat 80. Ulice: Piotrowicka, Bohaterów Powstania Warszawskiego, Łokietka, Gen. Maczka, Sikorska, Samorządowa, Słoneczna, Słowackiego, Paderewskiego, Pl. Konstytucji 3-go Maja.
6-M	Centrum miasta i ulice od lewego brzegu rzeki Skora w kierunku Bolesławca wraz z osiedlem domków jednorodzinnych; stara przedwojenna zabudowa, domki jednorodzinne. Ulice: Bielawska, Bogusławskiego, Bolesławiecka, Chmielna, Ćwiklińskiego, Dąbrowskiego, Gałczyńskiego, Konopnickiej, Kopernika, Matejki, Modrzejewskiej, Ogrodowa, Orzeszkowej, B. Prusa, Reymonta, Piotra Skargi, Sokolskiego, Wyspiańskiego, G. Zaporowskiej, Sempołowskiej, Rynek.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie

Według danych z okresu styczeń-kwiecień 2007 r. z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta 409 rodzin, w których żyje 1 078 osób oraz 144 osoby samotne. Osoby te na potrzeby niniejszego dokumentu uznać możemy za wymagające wsparcia. Najczęściej zamieszkują one obszar ulic Legnickiej, Kościuszki, Kolejowej, Witosa, Komuny Paryskiej, Tkackiej, M. Reja, Złotoryjskiej, Rynek, Dąbrowskiego. W omawianym obszarze dominuje stara przedwojenna zabudowa i pokrywa się ona częściowo z obszarem wskazanym przez Komendę Powiatową w Chojnowie jako szczególnie niebezpieczny. Analiza dysfunkcji leżących u podstaw przyznania pomocy w podziale na grupę osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, zgodnie z klasyfikacją MOPS w Chojnowie, przedstawia się następująco:

Rodziny w wieku aktywności zawodowej – 357, główne powody przyznawania pomocy:

- ubóstwo – 321 rodzin,
- bezrobocie – 264 rodzin,
- przewlekła choroba – 172 w tym choroba psychiczna 60 osób,
- alkoholizm – 40 osób,
- wielodzietność – 42 rodziny,
- bezdomni oczekujący na lokale – 4 osoby.

Pozostałe rodziny w wieku poprodukcyjnym – 52, korzystają z pomocy z powodu długotrwałej choroby lub niepełnosprawności. Emeryci i renciści, objęci pomocą w szczególności w postaci usług opiekuńczych, wymagają wsparcia i pomocy osób drugich.

Zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej główną przyczyną przyznania pomocy jest bezrobocie, w szczególności długotrwałe. Osoby czasowo bezrobotne w okresach pozostawania bez pracy korzystają z pomocy przeważnie w okresie zimy, jednak są aktywni w poszukiwaniu i pozyskiwaniu pracy. Długotrwałe bezrobocie w Chojnowie dotyka około 200 rodzin, osoby te nigdy nie pozyskały pracy we własnym zakresie. Kierowane są one do prac interwencyjnych i społecznie użytecznych. W porównaniu do lat ubiegłych liczba osób długotrwałe bezrobotnych zmniejszyła się, ponieważ znaczna część tych osób w skutek negatywnych następstw bezrobocia zmieniła status z bezrobotnej na niepełnosprawną (przewlekła choroba). Takich przypadków pracownicy ośrodka odnotowali wśród 170 osób, w tym w 75 gospodarstwach jednoosobowych. Badania MOPS-u wskazują, że bezpośrednim następstwem długotrwałego pozostawania bez pracy jest znaczne obniżenie standardu materialnego rodziny i wykluczenie społeczne. Powoduje to zmianę nie tylko sytuacji ekonomicznej całej rodziny, ale także zmiany w sferze społecznej i emocjonalnej. Skutkuje to odizolowaniem się tych osób od najbliższych, rodziny i znajomych oraz rozpadem związków małżeńskich. Zjawisko wykluczenia i biedy jest szczególnie niebezpieczne u rodzin z dziećmi, ponieważ utrwała niekorzystne zachowania oraz wzorce wśród najmłodszych i jest często powodem zjawiska „dziedziczenia biedy”. Widoczne jest to także w pracy ośrodka, do którego coraz częściej z prośbą o pomoc zwracają się dzieci.

Analiza świadczeniobiorców pod względem wykształcenia, zarówno wśród gospodarstw jednoosobowych, jak i rodzin wskazuje, że ponad 85 % osób dorosłych korzystających z pomocy społecznej to osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Tendencja ta zgodna jest z ogólnopolskim trendem oraz powszechnie panującą opinią społeczną o mniejszej zaradności osób z niższym wykształceniem.

Wiek osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje, że jej beneficjentami są najczęściej osoby pomiędzy 40 a 60 rokiem życia, zarówno wśród osób z rodzinami, jak i gospodarstw jednoosobowych.

Dane przygotowane i przekazane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z kryteriami przyjętymi przy pracach nad Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski pozwoliły wyłonić osoby wykluczone z ogółu korzystających z pomocy ośrodka. Aktualnie na terenie miasta pracownicy MOPS-u wyodrębnili grupę 297 osób wykluczonych i ta grupa wymaga szczególnego wsparcia.

Istotny wpływ na zaklasyfikowanie do grupy osób wykluczonych mają warunki mieszkaniowo bytowe, dane z tabel 32 i 33 pozwalają szczegółowo określić, że:

- 1) 71 rodzin mieszka w bardzo złych warunkach mieszkaniowych – mieszkania kwaterunkowe lub socjalne, brak wody w budynkach, WC znajduje się poza budynkiem, wymagany remont kapitalny;
- 2) 77 rodzin - mieszkania z wyłącznie zimną wodą, wspólne WC w budynku, mieszkania wymagające remontu;
- 3) 130 rodzin – dobra warunki mieszkaniowe;
- 4) 127 rodzin – bardzo dobre warunki mieszkaniowe;
- 5) 4 osoby są bezdomne, w tym jedna sprzedała własne mieszkanie i oczekuje na mieszkanie socjalne, 2 przebywają w placówce opiekuńczo - leczniczej, jedna po opuszczeniu Zakładu Karnego oczekuje na mieszkanie socjalne.

Oprócz pomocy doraźnej, tj. wypłacaniu zasiłków i analizy sytuacji Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szereg inicjatyw mających na celu walkę z niekorzystnymi trendami oraz zjawiskami ubóstwa i wykluczenia społecznego. W tym celu przygotowany został dokument „Program Pomocy Społecznej na lata 2005 – 2010”, którego celem było wypracowanie nowych form pomocy w łagodzeniu pogłębiającego

się ubożenia mieszkańców. Twórcy programu na lata 2005 – 2010 założyli następujące formy wsparcia i pomocy:

1. Zabezpieczenia środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin.
2. Ulepszanie istniejących i wprowadzanie nowych form pomocy celem zwalczania negatywnych skutków istniejących problemów i mobilizowania ludzi do działania oraz zapobiegania marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans oraz włączenie zagrożonych środowisk w życie społeczne.
3. Tworzenie lub uzupełnianie infrastruktury socjalnej.
4. Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększanie efektywności działań poszczególnych podmiotów.

Problemy związane z alkoholizmem oraz narkomanią dostrzega także Rada Miejska Chojnowa. W celu ograniczenia tych niekorzystnych zjawisk podjęła szereg uchwał, ostatnie to:

- Uchwała Nr IV/13/06 w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007.
- Uchwała Nr LII/254/06 w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomani dla miasta Chojnowa.

Powyższe uchwały mają na celu włączenie się w aktywną walkę z narkomanią i alkoholizmem oraz usystematyzowanie zasad współpracy (w tym finansowania) pomiędzy Urzędem Miasta a innymi instytucjami wspierającymi te działania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie, analizując grupy wymagające wsparcia, zwrócił również uwagę na problem osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność jest jedną z istotnych kwestii społecznych, która negatywnie wpływa na funkcjonowanie ludzi dotkniętych kalectwem. Bariery architektoniczne napotymane przez rodziny i osoby niepełnosprawne uniemożliwiają korzystanie z pełnego życia społecznego oraz przysługujących im praw, co docelowo przyczynia się do ich społecznego wykluczenia. Jak wynika z danych MOPS w latach 2001 – 2004 wzrosła

wśród osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych ilość osób korzystających z pomocy społecznej (2001 r.: 172 osoby, 2004 r.: 190 osoby).

Probleмами osób niepełnosprawnych zamieszkujących Chojnowę zajmują się przede wszystkim: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie, Warsztat Terapii Zajęciowej, a także organizacje pozarządowe. Działania tych instytucji dążą do zabezpieczenia podstawowych życiowych potrzeb, wspomaganie w procesie rehabilitacji oraz w miarę możliwości zwalczania barier architektonicznych.

W ramach Programu Pomocy Społecznej na lata 2005 – 2010 przygotowanego przez MOPS znalazły się także zadania dotyczące osób niepełnosprawnych. Obejmują one:

- świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, w szczególności w celu likwidacji barier oraz zapewnienie niezbędnego sprzętu ortopedycznego;
- tworzenie placówki pomocowej, wsparcia dla osób niepełnosprawnych – „Mieszkanie wspólnotowe chronione dla seniorów”.

Ponadto w programie przewidziane są działania w zakresie pomocy na rzecz osób i rodzin dotkniętych niepełnosprawnością poprzez „zabezpieczenie, diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych, stworzenie warunków do rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej, wyrównywanie szans życiowych. Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji niepełnosprawnych ze społeczeństwem.” Podstawową formą pomocy osobom niepełnosprawnym jest bezpośrednie wsparcie finansowe w postaci zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych oraz zapewnienie usług opiekuńczych.

W ramach przygotowania niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013 założono, iż wszelkie realizowane projekty uwzględniać będą potrzeby tej grupy.

1.5.3 Stan i zróżnicowanie dochodów gospodarstw domowych

Analiza poziomu dochodów gospodarstw domowych na terenie miasta nie jest możliwa ze względu na metodologię przyjętych badań przez Urzędy Statystyczne. Poniższa analiza została opracowana na podstawie danych wykazujących poziom

dochodów na terenie powiatu legnickiego obejmującego miasto Chojnow oraz gminy Prochowice, Chojnow, Krotoszyce, Kunice, Legnickie Pole, Miłkowice, Ruja.

Tabela 35. Zarobki w powiecie legnickim na przestrzeni lat 2002-2005

	2002	2003	2004	2005
ogółem w zł	1.698,83	1.783,42	1.807,29	1.859,22
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w % do krajowego	75,9	77	75	74,2

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

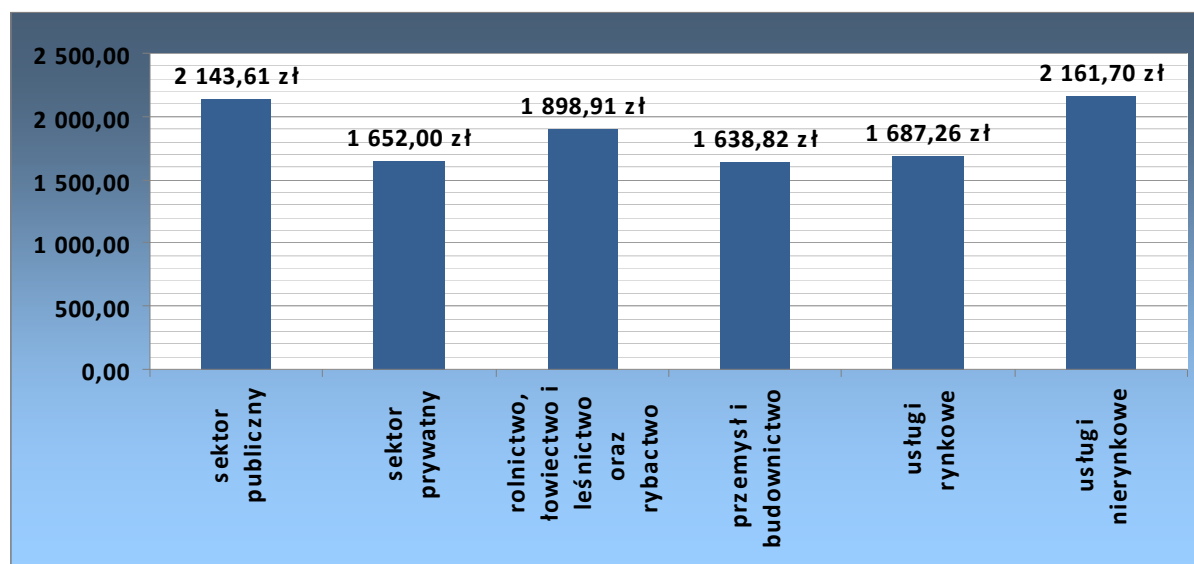
Poziom wynagrodzenia na terenie powiatu w badanych latach był niższy o ok. ¼ od zarobków krajowych.

Tabela 36. Zarobki w poszczególnych sektorach w powiecie legnickim w 2005 r.

ogółem	sektor		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz rybactwo	przemysł i budownictwo	usługi	
	publiczny	prywatny			rynkowe	nierynkowe
1 859,22 zł	2 143,61 zł	1 652,00 zł	1 898,91 zł	1 638,82 zł	1 687,26 zł	2 161,70 zł

Źródło: Województwo Dolnośląskie 2006 - podregiony, powiaty, gminy

Wykres 9. Poziom średniego wynagrodzenia brutto w powiecie legnickim w 2005 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Regionalnych

Szczegółowa analiza zarobków na podstawie danych podsumowujących rok 2005, pod kontem zatrudnienia wskazuje, że najlepiej opłacani są pracownicy sektora publicznego. W sektorze prywatnym najwyższe zarobki generują osoby zatrudnione w sektorze rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz rybactwo.

1.5.4 Struktura organizacji pozarządowych

Na terenie miasta Chojnow swoją działalność prowadzą 2 fundacje, 20 stowarzyszeń oraz kilka związków i kół. Do najważniejszych należą¹⁹:

1. Związek Nauczycielstwa Polskiego - Oddział w Chojnowie,
2. Zarząd Ogródków Działkowych "Południe",
3. Zarząd Ogrodów Działkowych "Jaśmin",
4. Zarząd Ogrodów Działkowych "Północ",
5. Związek Harcerstwa Polskiego - Komenda Hufca w Chojnowie,
6. Związek Sybiraków Koło w Chojnowie,
7. Zarząd Koła Miejskiego ZKRPiBWP,
8. Zarząd Koła Gminnego Związek Kombatantów RP i BWP w Chojnowie,
9. Dolnośląski Związek Inwalidów Narządu Ruchu Koło Miejskie w Chojnowie,
10. Polski Związek Niewidomych,
11. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków - Koło Terenowe w Chojnowie,
12. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
13. Stowarzyszenie Kupców i Rzemieślników Chojnowskich,
14. Chojnowskie Towarzystwo Muzyczne im Oskara Kolberga,
15. Polski Klub Ekologiczny - Koło Miejsko-Gminne w Chojnowie,
16. Społeczne Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Specjalnej Troski,
17. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Barka",
18. Koło Wędkarskie "Chojnow Miasto",
19. Koło Wędkarskie "Skora",
20. Koło Łowieckie "Sokół" w Chojnowie,
21. Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых - Oddział Chojnow,

¹⁹ Na podstawie danych z oficjalnej strony UM w Chojnowie www.chojnow.net.pl

22. Chojnowskie Stowarzyszenie Przyjaciół Gmin (Miast) Partnerskich,
23. Stowarzyszenie Pomocy Uczniom Powiatowego Zespołu Szkół w Chojnowie „WSPARCIE”,
24. DOLNOŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ CHORYCH DŁUGOTRWALE UNIERUCHOMIONYCH "NIEBIESKI PARASOL" W LEGNICY,
25. STOWARZYSZENIE ZIEMIA CHOJNOWSKA - XXI WIEK.

1.5.5 Warunki i jakość życia mieszkańców

Jakość życia i warunki zamieszkania są czynnikami świadczącymi o atrakcyjności miasta, głównie dla mieszkańców, ale także gości i turystów.

Warunki i jakość życia mieszkańców determinuje wiele czynników. Obejmują one zarówno czynniki naturalne, takie jak położenie miasta czy stan środowiska, ale przede wszystkim te związane z rozwojem miasta. Kluczowymi, z punktu widzenia mieszkańców, są opieka zdrowotna, bezpieczeństwo, dostęp do edukacji, kultury i sportu oraz estetyka otoczenia i infrastruktury (ciągów pieszych, dróg, małej architektury, budynków). To one wpływają na utożsamianie się mieszkańców z miastem, na aktywność i samoorganizację społeczeństwa.

Bezpieczeństwo

Oceny stopnia przestępczości i zagrożeń w niniejszym rozdziale dokonano na podstawie danych przygotowanych przez Komisariat Policji w Chojnowie (jednostka podległa Komendzie Miejskiej Policji w Legnicy), czyli służbę odpowiedzialną za utrzymanie bezpieczeństwa i prewencję w mieście.

Porównując dane statystyczne z poszczególnych okresów widoczny jest:

- spadek przestępstw kryminalnych z 180 w 2005 r. do 131 w roku 2006 (spadek o 27 %), w pierwszym kwartale 2007 roku odnotowano 44 przestępstwa tego typu, co w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego oznacza dalszy spadek;

- wzrost ilości wykroczeń z 7 670 w 2005 roku do 8 039 w roku 2006 (wzrost o 4,81 %);
- spadek w I kwartale 2006 roku o 16,3 % wykroczeń z grupy społecznie uciążliwych w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Są to głównie wykroczenia dotyczące nieprzestrzegania przepisów przeciwko obyczajowości publicznej, przeciwko urządzeniom użyteczności publicznej oraz zakłócaniu ładu i porządku publicznego.

Ww. dane wskazują jednoznacznie na wzrost bezpieczeństwa mieszkańców.

Ze względu na ilość popełnianych wykroczeń i przestępstw do najbardziej zagrożonych obszarów w mieście zaliczyć należy część starego miasta, w szczególności rejon ulic Witosa, Kolejowej, Kościuszki, Legnickiej (w jej początkowej części). Wskazany obszar zamieszkuje osoby o tzw. ujemnej opinii społecznej, czego następstwem jest wzrost ilości różnego rodzaju przestępstw na tym obszarze. Wyższa od średniej ilość wykroczeń występuje także na terenach przyległych do rynku w ciągu ulic Ciemnej, Komuny Paryskiej oraz Parku Miejskim. Teren ten upodobała sobie szczególnie młodzież, która będąc pod wpływem alkoholu dopuszcza się wszelkich wykroczeń porządkowych. Sam Rynek dzięki zainstalowanemu systemowi monitoringu należy jednak do bezpiecznych. Do szczególnie zagrożonych terenów należy również obszar „nowego” osiedla przy ul. Sikorskiego. Przestępstwa na tym obszarze wynikają z ilości zaparkowanych samochodów w skupisku bloków mieszkalnych i związane są z włamaniami do pojazdów lub ich kradzieżą.

Analiza charakterystyki popełnianych **przestępstw** na terenie Chojnowa wskazuje, iż najczęściej popełniane są przestępstwa należące do grupy najbardziej uciążliwych społecznie, tj. przeciwko mieniu, w szczególności włamania do obiektów, kradzieże, włamania do pojazdów i kradzieże z ich wnętrza różnych przedmiotów. Większość ww. przestępstw dokonywana jest w godzinach nocnych, jednak dzięki działaniom Policji większość sprawców jest zatrzymywana niemalże natychmiastowo.

Wśród **wykroczeń** dominuje nieprzestrzeganie przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. spożywanie alkoholu w miejscach publicznych. Dzięki działaniom represyjnym KP w Chojnowie widoczny jest spadek ich ilości.

Innym czynnikiem wskazującym na poziom bezpieczeństwa mieszkańców jest subiektywne odczucie tzw. „**poczucie bezpieczeństwa mieszkańców**”. Komenda Policji w Chojnowie bada je za pomocą cyklicznych ankiet. Analiza danych z ostatnio przeprowadzonej wskazują, że społeczność uważa miasto za bezpieczne, oczekuje jednak zwiększenia liczby patroli. Mając na uwadze powyższą opinię, zwiększono ilość umundurowanych patroli Policyjnych poprzez zasilenie służbami prewencji Komendy Miejskiej Policji w Legnicy oraz Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji w Legnicy.

Dążąc do trwałej poprawy bezpieczeństwa w mieście KP w Chojnowie podejmuje także szereg akcji prewencyjnych. Do takich zaliczyć należy cykl spotkań dzielnicowych wraz z asystentem ds. prewencji ze wspólnotami mieszkaniowymi, których tematy ukierunkowane są na właściwe reakcje w przypadku zauważenia łamania norm i przepisów prawa oraz poprawę współpracy pomiędzy Policją a mieszkańcami. KP w Chojnowie organizuje również spotkania i pogadanki z chojnowską młodzieżą, podczas których funkcjonariusze uczą godnego zachowania się oraz przeciwdziałania łamaniu wszelkich norm społecznych. Innym rodzajem prewencji jest akcja pod nazwą „miejsca strachu”, w ramach której funkcjonariusze Policji objęli szczególnym nadzorem miejsca szczególnie niebezpieczne.

Za bezpieczeństwo w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratowniczej odpowiada Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 3 działająca w ramach Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Legnicy. W ramach swojej działalności w roku 2006 odnotowała 81 pożarów małych oraz 3 średnie. Jednostka często interweniowała w innych zdarzeniach zaklasyfikowanych do innych miejscowych zagrożeń. Najczęściej były to interwencje:

- podczas wypadków drogowych – 16 razy,
- spowodowane przyborem stanu wód – 3 razy,
- spowodowane silnymi wiatrami – 11 razy.

Strażacy zwracają także uwagę, że mieszkańcy Chojnowa coraz częściej traktują miejscową Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą w Chojnowie jako doraźne ambulatorium dla osób wymagających pomocy medycznej. Ten stan rzeczy spowodowany jest brakiem całonocnego dyżuru karetki pogotowia, której funkcję przejęli ratownicy PSP.

Edukacja

Wychowanie przedszkolne

Na terenie Chojnowa funkcjonują 3 placówki przedszkolne, w tym dwie podporządkowane samorządowi gminnemu. Do 13 oddziałów tych placówek zgodnie z danymi podsumowującym rok 2006 uczęszcza łącznie 299 dzieci.

PRZEDSZKOLE NR 1 - UL. WOJSKA POLSKIEGO 18

Mieści się w budynku z okresu przedwojennego. Powstało w 1953 r., od roku 1958 pełniło rolę przedszkola przyzakładowego FMR "Agromet-Dolzamet". Ok. 1991 r. organem prowadzącym jest Urząd Miejski. W roku 2000 przeprowadzono remont, w ramach którego zmodernizowano łazienki, toalety, kuchnię oraz wydzielono nowe pomieszczenia z którego powstała jadalnia.

Zródło: www.przedszkole1.hg.pl

PRZEDSZKOLE NR 3 - UL. KRASICKIEGO 2

Powstało 1 sierpnia 1955 r. przy Chojnowskich Zakładach Wyrobów Papierowych przy ulicy Okrzei 5. W 1991 r. nadzór nad przedszkolem przejął Urząd Miasta. W roku 2000 przedszkole przeniesiono na Krasickiego 1 do budynku byłego Żłobka Miejskiego.

Zródło: www.przed3chojnow.w.interia.pl, zdjęcie: www.chojnow.net.pl

Szkolnictwo podstawowe

W Chojnowie funkcją dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa nr 3 i nr 4. W 40 oddziałach placówek uczy się łącznie 944 uczniów (stan na 31.XII.2006).

Rysunek 20. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marii Konopnickiej

Źródło: www.chojnow.net.pl

Szkoła działa od 1962 roku. Do SP nr 3 uczęszcza 333 uczniów, których uczy 29 nauczycieli. Szkoła posiada 15 oddziałów klasowych - 6 w nauczaniu zintegrowanym i 9 w klasach 4-6. W szkole znajduje się 12 sal lekcyjnych, co wymusiło naukę w systemie dwuzmianowym. Szkoła posiada nowoczesną czytelnię multimedialną, bogato wyposażoną bibliotekę, pracownię komputerową z 10 stanowiskami dla uczniów + 1 nauczycielskie, przestronne i nowoczesnie wyposażone pomieszczenia do nauki. Przy szkole działa świetlica szkolna obejmująca swoją opieką ponad 150 uczniów, w której dzieci mogą spędzać spokojnie i twórczo czas przy zajęciach plastycznych i muzycznych. W szkole znajdują się 2 salki gimnastyczne, gdzie dzieci realizują zajęcia wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej. W szkole działają liczne koła zainteresowań: taneczne, teatralne, wokalne, plastyczne, matematyczne, redakcyjne,

PTSM i historyczne, ekologiczne. Wydawana jest w szkole gazetka szkolna "Trójka OK", którą redagują sami uczniowie. Uczniowie szkoły brali udział w wielu konkursach na szczeblu powiatu i województwa, osiągając bardzo dobre wyniki. Szkoła została uhonorowana tytułem „Szkoła z Klasą” w konkursie organizowanym przez Gazetę Wyborczą oraz Centrum Edukacji Obywatelskiej.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. JANUSZA KORCZAKA - UL. KILIŃSKIEGO 24

Rysunek 21. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Korczaka

Źródło: www.chojnow.net.pl

Szkoła istnieje od 17 lutego 1986 roku. Do szkoły uczęszcza 585 uczniów, których uczy 39 nauczycieli. Szkoła posiada 16 oddziałów klasowych – 3 w systemie kształcenia zintegrowanego oraz 13 w klasach 4-6. Szkoła od kilku lat jest organizatorem *Spotkań Teatralnych Szkół i Placówek Korczakowskich z Dolnego Śląska*. Poza tym w placówce aranżowane są:

- Januszki,
- zielone szkoły i wycieczki,

- Jasełka,
- Szkolna Olimpiada Sportowa, czy
- bale karnawałowe.

Na terenie szkoły działają następujące zespoły:

- Zespół Muzyki Dawnej All' Antico – zespół istnieje od 1993 roku. Zespół wykonuje muzykę dawną na fletach prostych oraz perkusjach ze śpiewem i tańcem. Do otrzymanych nagród można zaliczyć Nagrodę Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu podczas XV festiwalu Schola Cantorum w Kaliszu w 1994 r. i kilkakrotne pierwsze oraz drugie miejsce w wojewódzkim konkursie zespołów szkolnych Młode Głosy w Legnicy.
- Chór szkolny;
- Zespół Taneczny Rytm – swoją działalność rozpoczął w 1987 roku. Na terenie Chojnowa Zespół znany jest z licznych występów. Corocznie „Rytm” zdobywa czołowe miejsca w turniejach tanecznych organizowanych w województwie dolnośląskim. Obecnie do zespołu należy 26 członków.
- Zespół Taneczny Replay – zespół istnieje od 1997 roku. Wykonuje taniec nowoczesny disco z elementami akrobatycznymi. Zespół bierze udział w licznych imprezach organizowanych na terenie Chojnowa i okolic oraz uczestniczy w licznych konkursach tanecznych. Największym osiągnięciem zespołu było zakwalifikowanie się i występ w Międzynarodowym Festiwalu Piosenki i Tańca w Koninie w 2005 roku.
- Zespół fletowy Consonans – zespół wykonuje utwory i piosenki instrumentalne na imprezach szkolnych. Zdobywa także liczne nagrody m. in. Młode Głosy w Młodzieżowym Domu Kultury w Legnicy, Konkurs Kolęd w Domu Kultury Atrium w Legnicy.
- Zespół Teatralny Czwórka – zespół powstał na przełomie lat 1999-2000. Największym sukcesem zespołu jest zdobycie I miejsca podczas Dolnośląskiego Przeglądu Form Teatralnych „F-ART” za przedstawienie „Brzydkie Kaczątka”. Dodatkowo uczniowie prowadzą gazetkę szkolną ZLEPEK, a poprzez utworzenie Koła Korczakowskiego szkoła zrzeszona jest w Dolnośląskim Kręgu

Korczakowskim, działającym pod egidą Polskiego Stowarzyszenia Korczakowskiego w Warszawie.

Gimnazja

Edukację na poziomie szkoły gimnazjalnej młodzi mieszkańcy mogą kontynuować w dwóch Chojnowskich gimnazjach - Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II lub Gimnazjum nr 2. Chojnowskie gimnazja uczą łącznie 966 osób w 35 oddziałach (stan na 31.XII.2006).

Rysunek 22. Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II – ul. Reymonta 1

Źródło: www.chojnow.net.pl

Szkoła wybudowana była na potrzeby miejscowej społeczności katolickiej. Uruchomiona została w 1912 roku jako szkoła koedukacyjna. Ostatni kapitalny remont został przeprowadzony w latach 1975 – 1979. Aktualnie uczy 449 uczniów na 20 oddziałach. Z młodzieżą pracuje 40 nauczycieli. Gimnazjum dysponuje własną salą gimnastyczną oraz pracownią komputerową z 17 stanowiskami pracy²⁰.

²⁰ www.gim1chojnow.pl

Rysunek 23. Gimnazjum nr 2 im. Mikołaja Kopernika – ul. Konarskiego 4

Źródło: www.chojnow.net.pl

Gimnazjum powstało na bazie dawnego Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika, które zostało założone w 1946 roku. Obecnie do gimnazjum uczęszcza 599 uczniów. 1. września 2001 r. uruchomiono w szkole specjalną klasę dla dzieci z upośledzeniem umysłowym. Na terenie placówki działa 21 oddziałów, z czego 6 – kl. I, 7 – kl. II, 7 – kl. III oraz 1 – klasa specjalna²¹.

POWIATOWY ZESPÓŁ SZKÓŁ W CHOJNOWIE

W lutym 2001 roku Rada Powiatu podjęła uchwałę o utworzeniu z dniem 31 sierpnia 2001 roku Powiatowego Zespołu Szkół w Chojnowie z połączenia Zespół Szkół Rolniczych, Zespół Szkół Zawodowych i Liceum Ogólnokształcącego. Do szkoły uczęszcza około 900 uczniów²². W ramach PZP w Chojnowie w poszczególnych budynkach kształci się w zakresie:

²¹ <http://gimbek.terramail.pl/flash.htm>

²² Dane z Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Legnicy

Budynek przy ul. Wojska Polskiego	Budynek przy ul. Pożniaków	Budynek przy ul. Witosa
		
<ul style="list-style-type: none">• Technikum Zawodowe – 4-letnie• Technikum Handlowe – 4-letnie• Liceum Profilowane – 3-letnie• Zasadnicza Szkoła Zawodowa – 3-letnia• Szkoły dla Dorosłych:<ul style="list-style-type: none">- Liceum Uzupełniające,- Liceum Ogólnokształcące,- Technikum Mechaniczne/ Technikum Handlowe	<ul style="list-style-type: none">• Technikum Hodowli Koni - 4-letnie• Liceum Ogólnokształcące - 3-letnie	<ul style="list-style-type: none">• Technikum Agrobiznesu i Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego – 4-letnie• Technikum Ekonomiczne – 4-letnie• Zasadnicza Szkoła Zawodowa – 3-letnia

Zespół Szkół dysponuje:

- nowoczesną salą gimnastyczną z sauną, siłownią i wyszkoloną kadrą trenerską,
- pracowniami komputerowymi z siecią Novell podłączoną do sieci internetowej,
- nowymi, dobrze wyposażonymi warsztatami mechanicznymi ze stacją diagnostyczną dla samochodów,
- pracownią maszynopisania,
- stołówką.

Uczniowie biorą udział w licznych konkursach takich jak „Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczej”, ogólnopolski konkurs „Pokaż nam język”, „Igrzyska LZS Młodzieży Szkolnej”²³.

²³ <http://www.e-informator.pl/generator.php3?strona=169>

Komputeryzacja szkół

Tabela 37. Poziom komputeryzacji w szkołach

KOMPUTERYZACJA					
	J.m.	2003	2004	2005	2006
komputery w szkole					
ogółem	szt	88	99	98	131
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	42	53	53	75
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	46	46	45	56
pracownie komputerowe					
ogółem	izba	5	5	5	6
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	2	2	2	3
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	3	3	3	3
komputery podłączone do Internetu					
ogółem	szt	77	82	83	116
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	35	40	40	61
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	42	42	43	55
udział szkół wyposażonych w komputery					
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	100,0	100,0	100,0	100,0
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	100,0	100,0	100,0	100,0
uczniowie przypadający na 1 komputer					
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	61	43	39	23
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	37	36	35	26

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Od roku 2003 stale wzrasta ilość komputerów w pracowniach szkolnych. Spada także ilości uczniów przypadających na jeden komputer z 61 w szkołach podstawowych w roku 2003 do 23 w roku 2006. Na stałym – wysokim poziomie utrzymuje się ilość komputerów połączonych z siecią Internet, od roku 2003 oscyluje on na granicy 88 %.

Biblioteki

W Chojnowie funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna w Centrum Edukacyjnym (Pl. Zamkowy 2) oraz filia MBP na ul. Gen. W. Sikorskiego, w których zatrudnionych jest łącznie 8 osób. Księgozbiór w roku 2006 liczył 43 220 woluminów, 4 680 czasopism (52 tytuły) oraz 2 835 zbirów specjalnych (materiały audiowizualne, inne)²⁴. Analiza ilości woluminów na przestrzeni badanych lat wskazuje na stały rozwój księgozbioru – średnioroczny przyrost wynosi ponad 148 woluminów rocznie.

²⁴ Dane Miejskiej Biblioteki Publicznej za rok 2006

Tabela 38. Biblioteki w mieście

BIBLIOTEKI					
	J. m.	2003	2004	2005	2006
Placówki biblioteczne					
biblioteki i filie	ob.	2	2	2	2
pracownicy bibliotek	osoba	8	8	8	8
księgozbiór	wol.	42 625	42 716	43 001	43 220
czytelnicy w ciągu roku	osoba	4 224	4 062	3 922	3 235
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	74 983	74 094	65 031	48 549
punkty biblioteczne w mieście	ob.	0	0	0	0
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	ob.	1	1	1	2
Biblioteki - wskaźniki					
ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoba	7 291,50	7 255,00	7 213,00	7 247,50
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	2 922,92	2 943,90	2 980,80	2 982,70
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	289,37	279,81	271,87	223,18
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	17,75	18,24	16,58	15,01

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

W przeliczeniu na 1 mieszkańca poziom wypożyczeń spadł z 17,75 woluminów w 2003 r. do 15,01 w roku 2006. Od roku 2003 stale spada również ilość czytelników oraz wypożyczanego księgozbioru. W roku 2006 ilość kart bibliotecznych zgodnie z danymi Miejskiej Biblioteki Publicznej wyniosła 3 235 osób.

Tabela 39. Czytelnicy bibliotek

Czytelnicy w roku 2006			
wg wieku		wg zajęcia	
do 5 lat	870	uczniowie	1604
16 - 19 lat	666	studenci	357
20 - 24 lat	523	pracownicy umysłowi	383
25 - 44 lat	718	robotnicy	126
45 - 60 lat	318	rolnicy	18
powyżej 60 lat	140	inni zatrudnieni	175
		pozostali	572

Źródło: Dane Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnowie

Szczegółowa analiza struktury wieku oraz zajęcia właścicieli kart bibliotecznych wskazuje, że większość korzystających z zasobów biblioteki to uczniowie oraz studenci.

Służba zdrowia

Miasto Chojnowo nie posiada wystarczająco rozwiniętej infrastruktury zdrowotnej. Na jego terenie brakuje szpitala, funkcjonują dwie przychodnie, w tym jedna niepubliczna. Opiekę medyczną świadczy także 5 prywatnych praktyk lekarskich. Zaopatrzenie w niezbędne lekarstwa zapewnia 5 aptek. W związku z powyższym mieszkańcy Chojnowa korzystają z leczenia zamkniętego i częściowo specjalistycznego w sąsiedniej Legnicy oraz ościennych miastach, tj. Lubinie i Złotoryi.

Analiza ilości porad wskazuje na wzrost ilościowy porad udzielanych w poradniach podległych samorządowi gminy (wzrost w roku 2005 o 3,35 % w stosunku do roku 2003). Widoczny jest także spadek ilości praktyk lekarskich.

Tabela 40. Opieka zdrowotna

PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ				
	J. m.	2003	2004	2005
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie				
ogółem	ob.	2	2	2
publiczne	ob.	1	1	1
niepubliczne	ob.	1	1	1
służby medycyny pracy	ob.	1	1	1
praktyki lekarskie w miastach	osoba	8	8	5
Placówki podległe samorządowi terytorialnemu				
przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie	ob.	1	1	1
Porady ogólnodostępne				
porady ogółem				
ogółem	jed.	78 984	75 887	64 535
podległa samorządowi terytorialnemu	jed.	62 444	58 798	64 535
porady lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej				
ogółem	jed.	65 618	56 893	53 690
podległa samorządowi terytorialnemu	jed.	51 257	47 060	53 690
APTEKI I PUNKTY APTECZNE				
Apteki ogółem				
apteki	ob.	4	4	5
farmaceuci	osoba	8	7	11
Apteki - wskaźniki				
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	3 646	3 628	2 885

Źródło: GUS, Bank Danych Regionalnych

Kultura

Za rozwój kultury w mieście Chojnowo odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie (powołany Uchwałą Rady Miejskiej Chojnowa z dnia 27 marca 2008 roku powstały z przekształcenia Miejski Dom Kultury utworzonego decyzją Rady Miejskiej w dniu 25 czerwca 1992 r.). Do jego podstawowych zadań należy edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, aranżacja zabawy i wypoczynku różnych środowisk społecznych zgodnie z ich oczekiwaniami i potrzebami oraz tworzenie pola dla społecznej aktywności mieszkańców.

W Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie funkcjonuje zespół taneczny KARAMBOL, grupa teatralna oraz sekcje: plastyczna, fotograficzna, szachowa, instrumentów dętych, zespoły muzyczne REPUTACJA, POLISH FICTION, Harcerski Klub Modelarski ARSENAŁ, Bractwo Rycerskie Grodu Chojnowo i inne.

Na terenie miasta nie ma teatru, a kino tzw. weekendowe działa jedynie w piątek i sobotę w budynku Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji przy ul. Małachowskiego 5. Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji jako animator kultury podejmuje się również organizacji szeregu imprez o charakterze cyklicznym i masowym. Wśród nich do najważniejszych zaliczyć trzeba:

Tabela 41. Imprezy miejskie

Nazwa imprezy	Ilość uczestników
Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	od 500 do 1000
Jasełka	ok. 300
DZI-WNU, czyli Dziadkom – Wnuki	ok. 300
Konkurs Recytatorski PEGAZIK	ok. 100
Konkurs Teatralny F-ART	ok. 200
Regionalny Przegląd Piosenki Dziecięcej ROZŚPIEWANE NUTKI	ok. 250 -300
Regionalny Przegląd Zespołów Tanecznych STONOGA	ok. 400 – 500
Regionalny Przegląd Piosenki Przedszkolnej BAMINIADA	ok. 400 – 500
Przegląd Teatralny Baśni i Legend Dolnego Śląska SILEBIA	ok. 300
Przegląd Kabaretów Szkół Ponadgimnazjalnych Dolnego Śląska „Pekaesy”	Roku 2007 I edycja spodziewana frekwencja 300 osób
IMPREZY PLENEROWE	
Festyny majowe	od 500 do 1000
Festiwal Tkactwa i Rękodzieła Artystycznego + Dni Chojnowa	Kilka tysięcy uczestników, impreza kilkudniowa
Festyn wakacyjny	ok. 300 – 500
Pożegnanie wakacji	ok. 1000 – 1300

ORGANIZOWANE WE WSPÓŁPRACY ZE SZKOŁAMI I INNYMI INSTYTUCJAMI	
Dzień Matki	Jednorazowo ok. 300, dwu lub trzykrotnie
Dzieci - Rodzicom	ok. 300 - 400
Akademie z okazji świąt narodowych i rocznic	Każdorazowo 250 - 300

Dodatkowo cotygodniowo z sal Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie korzysta ok. 300 osób uczęszczających na zajęcia organizowane przez sekcje i koła zainteresowań.

Do instytucji o charakterze kulturalnym zaliczyć można Muzeum Regionalne w Chojnowie. Założone w 1908 r., reaktywowane po wojnie w 1959 roku mieści się w zabytkowym zamku Piastów. Zbiory zgrupowane w 4 działach: archeologii, etnografii, historii i sztuki, liczą ponad 1400 eksponatów. Muzeum posiada zbiory archeologiczne od neolitu po okres wpływów rzymskich. W dziale etnografii zgromadzone są meble i skrzynie z terenu Śląska i Łużyc, narzędzia do obróbki łąnu, warsztat szewski i pełne wyposażenie kuźni. Do najcenniejszych zabytków należą XVI-wieczne sgraffita przeniesione z dworu Schellendorfów w Zagrodnie.

Swoje zbiory muzeum prezentuje na wystawach stałych:

- RENESANSOWE SGRAFFITA Z DWORU SCHELLENDORFÓW Z ZAGRODNA
- BROŃ BIAŁA I PALNA
- HISTORIA CHOJNOWA OD CZASÓW NAJDAWNIEJSZYCH DO KOŃCA XIX w.
- DAWNE ŚLUSARSTWO I KOWALSTWO
- LAPIDARIUM (KAMIENIARKA XIV-XIX w.)
- KOLEKCJA XVI-WIECZNYCH KAFLI
- CHOJNOWSKIE ORGANIZACJE CECHOWE
- RELIKTY DAWNEGO ZAŁOŻENIA ZAMKOWEGO Z KOŃCA XIII w.

W ciągu roku udostępnianych jest też kilka wystaw czasowych ze zbiorów własnych i innych muzeów.²⁵

²⁵ www.chojnow.net.pl

Sport

Chojnow to także prężnie rozwijający się ośrodek sportowy. Corocznie przez teren miasta wiedzie trasa Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego „Szlakiem Grodów Piastowskich”. Miasto jest również gospodarzem Ogólnopolskiego Turnieju Modeli Kartonowych oraz innych imprez o zasięgu lokalnym. Najprężniej działającym klubem sportowym jest „Chojnowianka”, gdzie dominującą dyscypliną jest piłka nożna. W skład ogólnodostępnej infrastruktury sportowej umożliwiającej sport na poziomie zawodowym i rekreacyjnym zaliczamy:

- Stadion Miejski - miejsce rozgrywek klubu „Chojnowianka” położonym przy ul. Stanisława Małachowskiego,
- dwa boiska przy ul. Jana Kilińskiego wykorzystywane często do organizacji imprez masowych przez Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie,
- korty tenisowe - położone przy Stadionie Miejskim,
- hala sportowa - przy ul. Jana Matejki,
- boisko o sztucznej nawierzchni (trawa) przy Stadionie Miejskim z oświetleniem,
- boisko przy gimnazjum nr 1 o sztucznej nawierzchni kauczukowej,
- boisko wraz z oświetleniem przy gimnazjum nr 2 o sztucznej nawierzchni trawiastej.

Miejsca spędzania wolnego czasu

Oferta spędzania wolnego czasu w Chojnowie to nie tylko obiekty sportowe, czy kulturalne, ale także wyodrębnione tereny zielone. Zaliczamy o nich:

- Park Piastowski ze Wzgórzem Chmielowym – wraz z wieżą ciśnień, amfiteatrem i placem zabaw dla dzieci położony między ulicami Jana Kilińskiego i Parkową,
- Park Śródmiejski – z amfiteatrem i placem zabaw dla dzieci położony w centrum miasta na rzece Skora,
- Staw Miejski – położony w północnej części miasta, wykorzystywany przez wędkarzy,
- stawy rybne – położone przy ul. Okrzei, wykorzystywane przez wędkarzy (przejęte jako tereny OSIR z Dolpakartu S.A.)

Mniejszości narodowe

Chojnów to miasto pełne tradycji i kultury budowanej przez 700 lat, która w sposób widoczny odcisnęła swe piętno nie tylko na architekturę i dziedzictwie kulturowym, ale przede wszystkim na swoich mieszkańcach. Chojnów leżąc na szlaku Via Regia był zawsze gościnny dla osób przybywających tu ze wszystkich stron świata. Część z nich osiedliła się tu na stałe. Jednak dziś obcokrajowcy zamieszkujący Chojnów przybyli tu z innego powodu. Czasy powojenne i związany z tym przekazanie miasta w ręce polskich władz to czas napływu ludności polskiej. Część mieszkańców narodowości niemieckiej nie opuściła jednak swoich domostw i na stałe pozostała w wówczas obcym dla nich kraju. Do miasta w kolejnych latach z różnych przyczyn przybywali Ukraińcy i wędrowni Romowie, którzy dzięki zrozumieniu i przyjaźni Chojnowian znaleźli tu swój dom. Chojnów dzięki ścierającym i koegzystującym kulturom mieszkańców zyskał nowych barw. Dziś ten przeplataniec na skutek asymilacji stracił trochę swoich barw, jednak mniejszości nadal dumnie prezentują swoje zwyczaje i kulturę. W diagnozie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnów na lata 2007-2013 wśród wielu czynników wpływających na rozwój całego miasta jeden związany jest z mniejszości. Zdaniem mieszkańców i ich przedstawicieli w samorządzie lokalnym podtrzymanie tradycji narodowościowych mniejszości zamieszkujących Chojnów przyczyni się do budowania wspólnej przyszłości narodów w oparciu o tolerancję i poszanowanie inności. Jest także doskonałym pomysłem na budowanie produktów turystycznych dla gości z kraju i z zagranicy, głównie gości z krajów pochodzenia mniejszości, którzy dzięki swoim rodakom zamieszkującym Polskę lepiej poznają nasze zwyczaje i kulturę.

Na terenie miasta Chojnów występują grupy imigrantów głównie narodowości greckiej i ukraińskiej oraz mniejszości etnicznej - osoby narodowości romskiej.

W wyniku wojny domowej w Grecji, począwszy od 1947 roku do Polski przybyło wiele tysięcy mieszkańców tego kraju. Potraktowani jako polityczni wrogowie, aby uchronić się od represji, więzienia czy nawet kary śmierci, zmuszeni byli uchodzić, często całymi rodzinami, ze swojej ojczyzny.

Po latach emigracji, tułaczki i poszukiwania miejsca gdzie mogli stworzyć nowy dom, wiele greckich rodzin sprowadziło się do Chojnowa, by tu zacząć nowe życie.

Większość z nich w latach 70-tych XX w. wróciło do ojczystej Grecji, są jednak tacy, dla których Ziemia Chojnowska stała się ostoją na zawsze.

W związku z powyższym w ramach projektów realizowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 - 2013 uwzględniono potrzeby imigrantów i mniejszości etnicznych, którzy wielokrotnie podkreślali brak miejsca w którym będą mogli kultywować i dbać o swoją kulturę i tradycję. Projekty: adaptacja „Domu Schrama” oraz przebudowa i rozbudowa budynku Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji są bezpośrednią odpowiedzią na potrzeby imigrantów i mniejszości narodowych w zakresie miejsca i integracji tych grup społecznych.

1.5.6 Współpraca międzynarodowa

Miasto Chojnów aktywnie współpracuje z zarówno z partnerami krajowymi, jak i zagranicznymi. Dążąc do budowania partnerskich stosunków między narodami Unii Europejskiej, 11 czerwca 2005 r. Chojnów podpisał akt z miastem Egelsbach w Niemczech. Egelsbach to miejscowość niewiele mniejsza od Chojnowa, liczy niespełna 10 tys. mieszkańców. Położona jest w trójkącie miast Frankfurt-Offenbach-Darmstadt.

W tym samym roku, dokładnie 20 sierpnia, przebywająca we Francji delegacja chojnowskiego samorządu podpisała akt partnerstwa z Commeny - drugim partnerem Chojnowa. Również w tym przypadku miasta zadeklarowały chęć współpracy, rozwijania wzajemnych stosunków w sferze gospodarczej i społecznej oraz wzajemnej popularyzacji własnych regionów.

Identyfikacja problemów

- niekorzystne zmiany demograficzne związane z migracją ludzi młodych, którzy po zdobyciu wykształcenia wyższego w innych miastach, w tym uniwersyteckich nie wracają już do Chojnowa;
- miasto przestało być atrakcyjne dla młodych mieszkańców;
- niekorzystne zjawisko emigracji zarobkowej szczególnie osób w wieku 24 – 36 lat;
- odpływ wykształconej kadry związany z niską konkurencyjnością lokalnej gospodarki;

- niska świadomość społeczeństwa w inicjowaniu i podejmowaniu różnych form aktywizacji społeczno – gospodarczej oraz kulturalnej, prowadzącej do budowy społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego;
- brak bazy noclegowej zarówno dla turystów, jak i bazy o podwyższonym standardzie dla potencjalnych inwestorów;
- brak szpitala z 24 h pogotowiem;
- konieczność poszerzenia systemu monitoringu o okolice rynku i obszar „nowego” osiedla przy ul. Sikorskiego;
- brak obiektów kubaturowych spędzania wolnego czasu (np. basen);
- brak zainteresowania czytelnictwem wśród dorosłej części mieszkańców (również tych z wykształceniem wyższym);
- występowanie dużej ilości rodzin patologicznych – potrzeba tworzenia świetlic socjoterapeutycznych i klubów środowiskowych;
- występowanie patologii społecznych – alkoholizmu i narkomanii;
- niedostateczna ilość organizacji pozarządowych o działalności w zakresie społecznym, gospodarczym i charytatywnym;
- niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych;
- brak bazy gastronomicznej (turystyka).

1.6 Analiza SWOT

Tabela 42. Analiza SWOT

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• dogodne położenie przy głównych szlakach komunikacyjnych, blisko autostrady A4, przy drodze krajowej nr 94 (alternatywnej do autostrady) oraz ważnej linii kolejowej łączącej Polskę z Niemcami• historyczne centrum miasta z niespotykanym na Dolnym Śląsku układem na planie trójkąta• duża ilość zabytkowych budowli na obszarze całego miasta• szczegółowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla całego miasta• ciekawa historia miast, położenie na trasie Via Regia• istnienie nowoczesnej oczyszczalni ścieków,• uporządkowany i klarowny układ przestrzenny• czyste środowisko naturalne, brak przemysłu uciążliwego dla środowiska naturalnego• dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	<ul style="list-style-type: none">• zły stan obiektów dziedzictwa kulturowego w obszarze staromiejskim• zły stan dróg, szczególnie tranzytowych• brak parkingów• zabudowa mieszkaniowa w centrum niedostosowana do zabytkowego charakteru starówki• nie ekologiczna energetyka ciepła• zły stan mieszkań komunalnych• zły stan infrastruktury technicznej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• możliwość rozwoju turystyki przez promocję szlaku Via Regia• przewidywana przebudowa drogi 94• poprawa jakościowa i ilościowa terenów zielonych• wyprowadzenie z miasta ruchu tranzytowego poprzez budowę obwodnicy• rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej• przejście na bezpieczniejsze ekologicznie opalanie gazem ziemnym	<ul style="list-style-type: none">• zagrożenie powodziowe• brak wpływu miasta na modernizację dróg krajowych i powiatowych przebiegających przez miasto• stale pogarszający się stan zabytkowej części miasta• rosnąca ilość produkowanych odpadów
GOSPODARKA	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY

<ul style="list-style-type: none">Chojnowska podstrefa LSSEtania siła roboczaatrakcyjne położenia miasta zarówno pod względem geograficznym jak i krajobrazowymprzewaga osób w wieku produkcyjnym nad osobami wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnymwzrost zatrudnienia kobietmalejące bezrobocie	<ul style="list-style-type: none">mały obszar podstrefy LSSEmała ilość spółek prawa handlowegosłabo wykwalifikowana siła roboczabrak instytucji otoczenia biznesubrak firm z branży wysokich technologiibrak rozwiniętej bazy turystycznej – miejsc noclegowych, punktów gastronomicznychbrak promocji walorów turystycznych miastaspadek zatrudnienia w sektorze usług rynkowychprzestarzała struktura przemysłu
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">rozwój podstrefy LSSE w Chojnowiemożliwość wykorzystania historii miasta do rozwoju turystyki i promocji miastanapływ turystów, szczególnie z Niemiecmożliwość pozyskania funduszy europejskich m.in. na aktywizację gospodarczą poprzez rozwój małej i średniej przedsiębiorczościprężnie rozwijający się sektor budownictwa	<ul style="list-style-type: none">emigracja zarobkowa
SFERA SPOŁECZNA	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">niski poziom przestępczościnowoczesne boiska przy szkolnestosunkowo młode społeczeństwoduża ilość obiektów sportowych	<ul style="list-style-type: none">wysokie bezrobocie, wysoki udział osób długotrwale bezrobotnychwystępujące patologie - alkoholizm i narkomaniamałe zasoby kadrowe osób z wyższym wykształceniembrak kina i basenuniska samoorganizacja społeczeństwa, niedostateczna ilość organizacji typu NGOzły stan obiektów kulturowychbrak szkół umożliwiający przekwalifikowanierelatywnie mała powierzchnia mieszkańniski standard życia mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">modernizacja obiektów sportowychmożliwość pozyskania funduszy europejskich na walkę z bezrobociem w tym poszerzenie kwalifikacji osób bezrobotnychrozwój mieszkalnictwa	<ul style="list-style-type: none">ograniczone środki na remont Zakładów Opieki Zdrowotnejodpływ młodych mieszkańcówsłabo rozwinięta infrastruktura kulturowo - rozrywkowastale rosnące zjawisko emigracji zarobkowejemigracja edukacyjna młodzieży do dużych centrów

2. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO - SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU

2.1 Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW)

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 jest dokumentem harmonijnie wpisującym się w założenia innych dokumentów o charakterze strategicznym i programowym na poziomie krajowej, regionalnej i lokalnej polityki rozwoju. Podczas pracy nad niniejszym Programem uwzględniono zapisy następujących dokumentów:

Międzynarodowe

- Strategiczne Wytyczne Wspólnoty

Krajowe

- Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 - 2013
- Strategia Rozwoju Kraju w latach 2007 – 2015
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013

Wojewódzkie

- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020.
- Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 dla Województwa Dolnośląskiego
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego
- Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011
- Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego

Powiatowe

- Strategia Rozwoju Powiatu Legnickiego
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Legnickiego

Miejskie

- Plan Rozwoju Lokalnego miasta Chojnów
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Chojnowa na lata 2007-2013
- Plan zagospodarowania przestrzennego miasta Chojnów
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta

Chojnowa

- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Chojnowa
- Programu współpracy Miasta Chojnow z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2007
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Chojnow

2.2 **Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW)**

W perspektywie nowego okresu budżetowego Unii Europejskiej na lata 2007-2013 i związanego z tym wykorzystania środków pomocowych, jakie przysługują Polsce opracowano po konsultacjach z Komisją Europejską „**Strategiczne Wytyczne Wspólnoty**”. Wśród obszarów wsparcia wymienionych w SWW wiele uwagi poświęcono obszarom miejskim, które odgrywają znaczącą rolę w rozwoju gospodarczym i tworzeniu miejsc pracy, co zostało odzwierciedlone w postaci opracowania wytycznej „*Uwzględnienie terytorialnego wymiaru polityki spójności*”. Przewiduje ona między innymi podejmowanie działań w celu regeneracji fizycznego środowiska miast oraz prowadzących do promocji przedsiębiorczości, lokalnego zatrudnienia i rozwoju społeczności lokalnych.

2.3 **Narodowa Strategia Spójności (NSS)**

Podstawowym dokumentem określającym działania o charakterze rozwojowym dla Polski, w tym funkcjonowanie polityki regionalnej w przyszłym horyzoncie czasowym będzie „**Narodowa Strategia Spójności**”. Dokument ten ma służyć promowaniu trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. Jednocześnie powinien zapewnić skuteczną pomoc na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomoc w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Celem strategicznym NSS jest:

„tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

2.4 Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2013 (SRK)

Dokumentem łączącym wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno – gospodarczych będzie **Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2013** przy pełnym wykorzystaniu możliwości pojawiających się w związku z obecnością Polski w Unii Europejskiej. Cel SRK zdefiniowany został jako:

„podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin”

W SRK przedstawiono wizję Polski do roku 2015, którą określono jako kraj o wysokim poziomie i jakości życia jej mieszkańców. Wnikliwa analiza obydwu dokumentów (SRK i LPR) pozwoliła na znalezienie wspólnego i pożądanego obrazu przyszłości, w postaci np.:

- ukierunkowania na rozwój i wzrost wydajności i innowacyjności w przemyśle i usługach,
- zapewnienia obywatelom poczucie bezpieczeństwa,
- oparcia na wiedzy i szerokim wykorzystaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych we wszystkich dziedzinach gospodarki i usług społecznych dostępnych dla każdego obywatela,
- promowania rozwoju kapitału intelektualnego, zarówno w odniesieniu do osób, jak i organizacji,
- wysokiego współczynnika aktywności zawodowej ludności i niskiego poziomu bezrobocia, mobilności społeczno-zawodowej, wysokiego poziomu wykształcenia ludności podnoszącej nieustannie swoje kwalifikacje,
- ograniczania zakresu biedy i marginesu wykluczenia społecznego oraz promocji integracji społecznej,
- postaw obywatelskich obfitujących w zróżnicowane formy lokalnej i ponadlokalnej aktywności obywatelskiej, opierających się na dialogu i współpracy,

- realizowania polityki zrównoważonego rozwoju przez integrowanie działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej w interesie przyszłych pokoleń,
- porządku przestrzennego, udostępniającego i chroniącego swoje zasoby środowiska naturalnego oraz pięknym krajobrazowo.

2.5 Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013

Niniejszy dokument prezentuje kierunek i założenia polityki regionalnej Polski w latach 2007 – 2013 w myśl, których zasadniczym celem powinno być dążenie do poprawienia konkurencyjności gospodarczej wszystkich województw poprzez zainicjowanie rozwoju regionalnego lepiej wykorzystującego regionalne potencjały endogeniczne, przy zachowaniu różnorodności, racjonalnym gospodarowaniu zasobami i dążeniu do zapewnienia większej spójności Polski. Zgodnie z założeniami prowadzonej przez samorządy województwa polityki regionalnej istotnym elementem poprawiającym ich konkurencyjność jest wdrożenie rewitalizacji dla zdegradowanych obszarów miast. Wdrożenie *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013* zapewni udział miasta i pośrednio gminy w procesie zwiększania spójności regionu dolnośląskiego.

2.6 Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Regionalne kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego oraz wizja usytuowania Dolnego Śląska w Europie to założenia „**Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku**”. Dla osiągnięcia celu generalnego „*Strategii..*” zdefiniowanego jako „**stworzenie kompleksu uwarunkowań sprawiających, że na Dolnym Śląsku da się żyć w spokoju ducha, w zgodzie z ludźmi i w harmonii z naturą**” określono cele strategiczne, w które wpisuje się także bezpośrednio lub pośrednio *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013*. Są to:

- integracja dolnośląska,
- renesans cywilizacyjny,

- społeczeństwo obywatelskie,
- innowacyjna gospodarka,
- otwarcie na świat.

Zapisy LPR znajdują ponadto swoje odzwierciedlenie w celach i niektórych priorytetach oraz działaniach „Strategii...”, będących przejawem dążeń w sferze gospodarczej, przestrzennej i społecznej. Poniżej przedstawiono spójne obszary:

A. Cel (sfera) gospodarczy – „zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki”.

1. Priorytet 3. „Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku”.

- Działanie 1. „Wspieranie rozwoju MŚP”.
- Działanie 4. „Współpraca gospodarcza w regionie”.
- Działanie 6. „Wspieranie zmian postaw mieszkańców regionu ukierunkowanych na przedsiębiorczość w szczególności mieszkańców dolnośląskich małych miast”.

B. Cel (sfera) przestrzenna – „zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu”

1. Priorytet 1. „Poprawa spójności przestrzennej regionu”.

- Działanie 1. „Policentryczny rozwój sieci osadniczej oraz tworzenie nowoczesnych rozwiązań funkcjonalnych przy zachowaniu walorów przyrodniczych, środowiskowych i krajobrazowych”.
- Działanie 2. „Rozwój przestrzenny i kształtowanie ładu przestrzennego w oparciu o Wrocławski Obszar Metropolitalny, Aglomerację Funkcjonalną LGOM oraz ośrodki ponadregionalne”.
- Działanie 3. „Przeciwdziałanie degradacji obszarów peryferyjnych i zagrożonych marginalizacją”.
- Działanie 6. „Wspieranie inwestycji infrastrukturalnych związanych z udostępnieniem terenów pod zabudowę mieszkaniową”.

2. Priorytet 3. „Poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych”.

- Działanie 1. Kształtowanie atrakcyjnych form różnorodnych zespołów zabudowy, w tym rewitalizacja obszarów zdegradowanych.
3. Priorytet 4. „Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki”.
- Działanie 8. „Propagowanie wiedzy ekologicznej”.
- C. Cel (sfera) społeczny – rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych otwartych na świat.**
1. Priorytet 1. Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.
- Działanie 2. „Doskonalenie i tworzenie systemów opieki nad dzieckiem i rodziną. Wsparcie dzieci i młodzieży oraz wychowanków domów dziecka dotkniętych sieroctwem, w tym sieroctwem społecznym”.
 - Działanie 3. „Aktywizacja społeczna i opieka nad osobami starszymi”.
 - Działanie 4. „Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn”.
 - Działanie 5. „Redukowanie zjawiska ubóstwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów regionu dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i bezdomności”.
 - Działanie 6. „Profilaktyka uzależnień”.
 - Działanie 7. „Promowanie innowacyjnych metod i technik rozwiązywania problemów z zakresu polityki i profilaktyki społecznej”.
 - Działanie 8. „Stworzenie i uruchomienie mechanizmów tworzących atrakcyjne warunki pierwszego zatrudnienia”.
 - Działanie 9. „Wdrażanie planów działań na rzecz wzrostu zatrudnienia przy wykorzystaniu partnerstwa społecznego. Promocja zatrudnienia socjalnego i spółdzielczości socjalnej”.
2. Priorytet 2. „Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury”.
- Działanie 2. „Ochrona dziedzictwa cywilizacyjnego. Rozwój tożsamości regionalnej”.
 - Działanie 3. „Kreowanie opinii społecznej pozbawionej negatywnych stereotypów w odniesieniu do osób dotkniętych marginalizacją społeczną”.
 - Działanie 4. „Wsparcie i promocja postaw prospołecznych oraz lokalnych

inicjatyw społecznych na zasadach pomocniczości i partnerstwa”.

- Działanie 5. „Aktywizacja społeczności lokalnych, w szczególności z terenów wiejskich i małych ośrodków miejskich”.
 - Działanie 6. „Umacnianie i rozwój współpracy administracji publicznej z organizacjami sektora pozarządowego”.
3. Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych.
- Działanie 2. „Zapewnienie powszechnego dostępu do technologii informacyjno – komunikacyjnych”.
 - Działanie 6. „Rozwijanie kompetencji i umiejętności potrzebnych dla społeczeństwa wiedzy oraz postaw innowacyjnych”.
 - Działanie 7. „Rozwijanie przedsiębiorczości poprzez promowanie inicjatywy i kreatywności w procesie kształcenia”.
4. Priorytet 4. „Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa”.
- Działanie 1. „Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności”.
 - Działanie 2. „Wspieranie działań skierowanych przeciw patologiom społecznym, wypracowanie skutecznych form współpracy obywateli z policją oraz współpracy sąsiedzkiej w środowisku zamieszkania”.
 - Działanie 3. „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym”.
 - Działanie 4. „Zmniejszenie narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku życia, pracy i nauki”.
 - Działanie 5. „Zwiększanie aktywności samorządów, organizacji i stowarzyszeń w rozwoju i promowaniu sportu, rekreacji i aktywnego trybu życia. Szkolenie kadr”.
 - Działanie 6. „Zwiększenie skuteczności zapobiegania, wczesnego wykrywania i leczenia chorób oraz zapobieganie i leczenie uzależnień”.
 - Działanie 10. „Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, częściowo zastępujących system ochrony zdrowia”.
5. Aktywna polityka rynku pracy oraz wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich
- Działanie 1. „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego

rynku pracy identyfikowanymi w oparciu o badania i analizy tego rynku”.

- Działanie 3. „Promocja samozatrudnienia”.
- Działanie 4. „Zwiększanie dostępu do zatrudnienia”.

2.7 Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 dla Województwa Dolnośląskiego

W kontekście wykorzystania środków pochodzących z funduszy strukturalnych, w tym z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*, kluczowym dokumentem jest **Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 dla Województwa Dolnośląskiego**, który powstał w oparciu o zapisy **Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020** i realizuje jej cele.

Realizacja projektów zgodnie z założeniami niniejszego programu rewitalizacji jest zgodna z celem głównym RPO WD na lata 2007-2013, którym jest:

„Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.”

Celowi głównemu podporządkowano trzy cele szczegółowe, które pozwolą go osiągnąć. Realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013 dąży do realizacji trzeciego z celów szczegółowych, tj.: *Poprawy bytu mieszkańców i wzrostu konkurencyjności regionu poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej*. Oddziaływanie projektów realizowanych w ramach programu rewitalizacji w Chojnowie pozwoli także osiągnąć pozostałe dwa cele szczegółowe, tj:

- I. Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność;
- II. Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Osiągnięcie celów RPO WD będzie możliwa dzięki realizacji działań ujętych w ramach poszczególnych priorytetów. Program rewitalizacji i jego działania są zgodne z priorytetem 9 pn. *„Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska (Miasta)”*. Celem głównym tego priorytetu jest **„przeciwdziałanie marginalizacji obszarów miast województwa dolnośląskiego, na których nasilają się negatywne**

zjawiska społeczne, ekonomiczne oraz ulega degradacji stan fizyczny przestrzeni”.

Działania podjęte w ramach programu prowadzić będą do rewitalizacji najbardziej zdegradowanej tkanki urbanistyczno – architektonicznej oraz wzmocnienia struktur społeczno – ekonomicznych zdegradowanego obszaru dla utrwalenia zrównoważonego rozwoju miast regionu i uczynienia z niego miejsca bardziej atrakcyjnego do życia, pracy i inwestowania.

Kompleksowa diagnoza, wytyczenie celów i działań realizowanych w ramach niniejszego programu rewitalizacji pozwalają stwierdzić, iż jest on całkowicie zgodny z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego i spójny pod względem celów. Tym samym realizacja celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 pozwoli osiągnąć cele stawiane Regionalnemu Programowi Operacyjnemu Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013.

2.8 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 stanowi również odpowiedź na założenia przyjęte w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego”, który określa cele strategiczne rozwoju przestrzennego regionu. Są one następujące:

1. Stymulowanie i umacnianie integracji Polski i UE poprzez pokonywanie barier integracyjnych.
2. Kształtowanie konkurencyjności województwa poprzez tworzenie i rozwój systemu obszarów aktywizacji społecznej i gospodarczej.
3. Tworzenie warunków do poprawy jakości życia, podnoszenia standardu cywilizacyjnego społeczeństwa dla osiągnięcia wysokiego zaspokojenia poziomu potrzeb społecznych.
4. Aktywna ochrona wartości przyrodniczych i kształtowania środowiska przyrodniczego prowadzące do realizacji ekorozwoju.

5. Ochrona dziedzictwa kulturowego i udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu i włączenie we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne.
6. Integracja społeczności województwa.

W odniesieniu do sfery infrastruktury „Plan...” ustalił cele i podstawowe zadania.

Są one następujące:

- Stworzenie układów komunikacyjnych sprzyjających rozwojowi społecznemu i gospodarczemu województwa.
- Stworzenie dogodnych połączeń komunikacyjnych z ośrodkami krajowymi i z krajami sąsiednimi.
- Uzyskanie optymalnego poziomu niezawodności transportu z dostosowaniem do standardów europejskich.
- Aktywizacja terenów przyległych poprzez właściwe kształtowanie przebiegu tras komunikacyjnych.
- Dostosowanie sieci komunikacyjnej do potrzeb obsługiwanego obszaru.
- Osiągnięcie sprawności i niezawodności funkcjonowania systemów komunikacyjnych również w przypadku klęski żywiołowej.

2.9 Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011

W ramach Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 -2013 zostały uwzględnione założenia Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011. Formułując „Program...” założono, że zasoby regionalnego dziedzictwa kulturowego są zasadniczym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się tożsamości regionalnej. Zasoby te określają i wyznaczają w dużym stopniu uwarunkowania rozwoju województwa, stanowiąc obciążenie, ale i będąc szansą promocji. Dziedzictwo przeszłości to również podstawa budowania związków mieszkańców z regionem, scena ich życia codziennego. Zabytki to atrakcyjne miejsca przyciągające turystów do tej części Polski. Głównym celem sformułowania „Programu...” jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego Dolnego Śląska poprzez określenie warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie leżącym w kompetencjach Urzędu Marszałkowskiego.

W ramach „Programu...” jak i Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 -2013 zakłada się przygotowanie planu tematycznego szlaku turystycznego Via Regia (dawny główny szlak kupiecki z Rusi do Europy Środkowej, zwany również Wysoką Droga), jako przedłużenie istniejącego już w Niemczech szlaku turystycznego od Görlitz/Zgorzelec przez Lubań, Nowogrodziec, Bolesławiec, Chojnow, Legnicę, Środę Śląską, Wrocław, Oławę do Brzegu i dalej w kierunku wschodnim przez Opole, Kraków, Lwów do Kijowa.

Ważnym aspektem programu i planu jest zbieżności określająca wpływ otoczenia i wartości kulturowych na stopień tożsamości lokalnej mieszkańców.

2.10 Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego

Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego Zawiera analizę obecnego stanu turystyki w województwie, w tym w mieście Chojnow oraz wskazuje kierunki rozwoju turystyki oraz działania, które w tym celu należy przedsięwziąć. Przedstawiono również sposób wdrożenia „Programu...” w kontekście akcesji Polski do Unii Europejskiej oraz źródła finansowania zaproponowanych działań. Program Rewitalizacji zawiera elementy ujęte w programie wojewódzkim, ale także jest uszczegółowieniem i dopełnieniem ww. programu w aspekcie planowanych prac dążących do rozwoju turystyki na terenie miasta i okolic.

2.11 Strategia Rozwoju Powiatu Legnickiego

Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 -2013 jest także uzupełnieniem „Strategii Rozwoju Powiatu Legnickiego”, wpisuje się w jego założenia rozwojowe dla całego powiatu, jednak z racji swojej funkcji określa założenia polityki wobec Chojnowa.

Celem „Strategii Rozwoju Powiatu Legnickiego” jest określenie szeroko pojętego potencjału powiatu oraz jego maksymalne wykorzystanie na wszystkich etapach realizacji strategicznego planu rozwoju. „Strategia..” zawiera harmonogram realizacji działań, programów operacyjnych i celów strategicznych, uwzględniając priorytety

i hierarchizację celów. Określa ona zasady i kierunki długofalowego procesu rozwoju powiatu.

„Strategia..” oprócz określenia scenariusza realizacji inwestycji mających charakter naprawczy i restrukturyzacyjny, uwzględniając priorytety i hierarchizację celów. Celem pośrednim opracowania jest ożywienie życia gospodarczego, poprzez stworzenie optymalnych warunków (działania organizacyjne i promocyjne) dla nowych inwestycji.

2.12 Program Ochrony Środowiska Powiatu Legnickiego

„Program Ochrony Środowiska Powiatu Legnickiego” powstał zgodnie z założeniami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo Ochrony Środowiska”. „Program...” wyznacza kierunki działania do 2015 r. oraz określa cele ekologiczne, priorytety, harmonogram działań proekologicznych jak i źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych celów. Celem „Programu...” jest doprowadzenie do poprawy stanu środowiska powiatu, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnić skutecznego mechanizmu chroniącego środowisko przed degradacją. „Program...” wspomaga dążenie do uzyskania w powiecie sukcesywnego z roku na rok ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie zasobami z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

Lokalny Program Rewitalizacji jest zbieżny względem celów dotyczących konieczności dbałości o stan środowiska naturalnego. Zakłada także wprowadzenie nowych pro ekologicznych technologii w ramach planowanych prac i inwestycji.

2.13 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Chojnowa

Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 -2013 wpisuje się w całości w założenia i cele zapisane w Programie Rozwoju Lokalnego Miasta Chojnowa. W obu dokumentach widoczna jest zbieżność celów i kierunków rozwoju.

2.14 Wieloletni Program Inwestycyjny dla Miasta Chojnowa

Zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 - 2013 zadania inwestycyjne będą jednocześnie uwzględnione w **Wieloletnim Planie Inwestycyjnym dla Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013**. W ten sposób Miasto zabezpieczy środki finansowe na realizację określonych projektów w ustalonym przedziale czasowym, co jest niezbędne przy ubieganiu się o dotację z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Będzie to jednocześnie instrument gwarantujący prowadzenie sprawnej i racjonalnej polityki inwestycyjnej, w tym rewitalizacji Chojnowa. Aktualizację Wieloletniego Programu Inwestycyjnego zaplanowano po uzyskaniu ostatecznych kosztorysów i przyjęciu przez Radę Miejską Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013.

2.15 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chojnowa

Tabela 43. Uchwały w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chojnowa

L.p.	Nr uchwały	Data podjęcia	Treść	Nr dziennika urzędowego
1.	XXXII/132/97	07.07.97	W sprawie uchwalenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Łużyckiej w Chojnowie	Dz.Urz.Woj.Legn. Nr 21, poz.178 z 8.08.1997 r.
2.	XLIV/181/98	15.06.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Południowej Jednostki Mieszkaniowej	Dz.Urz.Woj.Legn.. Nr 18, poz.141 z 10.07.1998 r.
3.	XLIV/182/98	15.06.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Północnej Jednostki Produkcyjnej	Dz.Urz.Woj.Legn. Nr 18,poz.142 z 10.07.1998 r.
4.	IV/34/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego staromiejskiego zespołu zabudowy	Dz.Urz.Woj.Doln. Nr 9, poz.380 z 16 04.99 r
5.	IV/27/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy przemysłowo-składowej na działce nr 327/2 w obr. 4	j.w
6.	IV/28/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy jednorodzinnej na działkach nr 230/1 i 230/2 obr. 4	j.w.
7.	IV/29/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy jednorodzinnej na działkach nr 54/1, 154/2, 155/1, 155/2, 156, 157/1, 157/2 w obr 3 i nr 3, 4, 5, 6, w obr. 4	j.w
8.	IV/30/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu	j.w.

			zagospodarowania przestrzennego zabudowy rzemieślniczej na działce nr 131/4 obr. 4	
9.	IV/31/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na działce nr 177/3 w obr. 3	j.w
10.	IV/32/98	30.12.98	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy usługowo-rzemieślniczej na działkach nr 135/4 (część) i 135/7 w obr. 6	j.w
11.	XLVI/222/02	30.01.02	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (pozostałe tereny)	Dz.Urz.Woj.Doln. Nr 34, poz. 869 z 27.03.2002 r.
12	XLVIII/222/05	26.10.05	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego staromiejskiego zespołu zabudowy śródmieścia miasta Chojnowa	

Plan zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem warunkującym formy oraz zakres działań naprawczych w ramach rewitalizacji. Dokument ten szczegółowo reguluje politykę przestrzenną na terenie miasta w zakresie:

- wyznaczanie terenów o różnych funkcjach – w tym dla realizacji celów publicznych lub różnych zasadach zagospodarowania uwzględniających potrzeby ochrony środowiska naturalnego i kulturowego,
- wyznaczanie dróg publicznych, placów i ścieżek rowerowych wraz z urządzeniami pomocniczymi,
- ustalanie zasad obsługi komunikacyjnej i w zakresie infrastruktury technicznej,
- ustalenie zasad i warunków podziału terenów na działki budowlane,
- ustalenie szczególnych warunków zagospodarowania terenów, w tym zakazów zabudowy wynikających z potrzeb prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wyznaczanie obszarów i ustalanie zasad: przekształceń obszarów zdegradowanych, rehabilitacji istniejącej zabudowy i przebudowy systemów infrastruktury technicznej, prowadzenie zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 -2013 jest zgodny z polityką przestrzenną i dąży do uporządkowania przestrzeni miejskiej oraz rehabilitacji obszarów szczególnie ważnych z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnej.

2.16 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Chojnowa

Zapisy „*Studium...*” służą koordynacji przestrzennej zapisów zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chojnowa. Plan rewitalizacji jest zgodny z zapisami studium, a zakres planowanych prac dopasowany do ograniczeń przestrzennych w nim zawartych.

2.17 Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Chojnow

Dokument stanowi podstawę racjonalnej gospodarki odpadami oraz określa w jaki sposób będą na terenie gminy realizowane różnorodne wymogi postawione przez przepisy polskie i Unii Europejskiej.

Wdrożenie Programu Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013 poprzez działania naprawcze będzie jednym z elementów wpływających na zapewnienie ładu i porządku w mieście Chojnow.

2.18 Programu współpracy Miasta Chojnow z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2007

Dokument regulujący szczegółowe kwestie współpracy pomiędzy miastem z organizacjami pożytku publicznego zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Chojnow na lata 2007 – 2013, zgodnie z „*Programem..*” uwzględniają cedowanie części działań na ww. organizacje oraz bieżącą współpracę w ramach realizacji założeń planu.

2.19 Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007

Powstał zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Założenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007 oraz Programu Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013 są zbieżne względem celów, tj.:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie miasta,
- zmniejszenie problemów alkoholowych aktualnie występujących,
- zwiększenie skuteczności radzenia sobie z problemami alkoholowym,
- zmniejszenie ilości patologicznych zachowań spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- zmniejszenie degradacji psychofizycznych osób uzależnionych,
- promowanie właściwych postaw społecznych

oraz metod rozwiązywania tych problemów alkoholowych i ich zapobieganiu.

2.20 Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Chojnow

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Chojnow uchwalony został zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie przeciwdziałania narkomanii. Celem „Programu..” jest ograniczenie użycia narkotyków i związanych z tym problemów oraz promowanie zdrowego trybu życia, a nawiązania do niego znajduje się w Programie Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013.

2.21 Program Pomocy Społecznej na lata 2005 – 2010

Program Pomocy Społecznej na lata 2005 – 2010 stworzony został w oparciu o informacje zebrane przez pracowników socjalnych. Diagnoza problemu pozwoliła wytyczyć pięcioletni plan działań. „Program..” skierowany jest na rozwiązywanie problemów poprzez rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, pomocy osobom niepełnosprawnym, uzależnionym, wykluczonym społecznie. Ma także na celu koordynację prac z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w tej sferze. Programu Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013 jest przede wszystkim orężem walki z tymi problemami, tj. wykluczeniem i ubóstwem. Identyfikacji problemów po względem obszarowym pozwoliła również wyodrębnić obszary kryzysowe, które zostały wyznaczone pod proces rewitalizacji.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 został sporządzony zgodnie z wymogami europejskimi i w oparciu o „Wytoczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013” opracowane przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

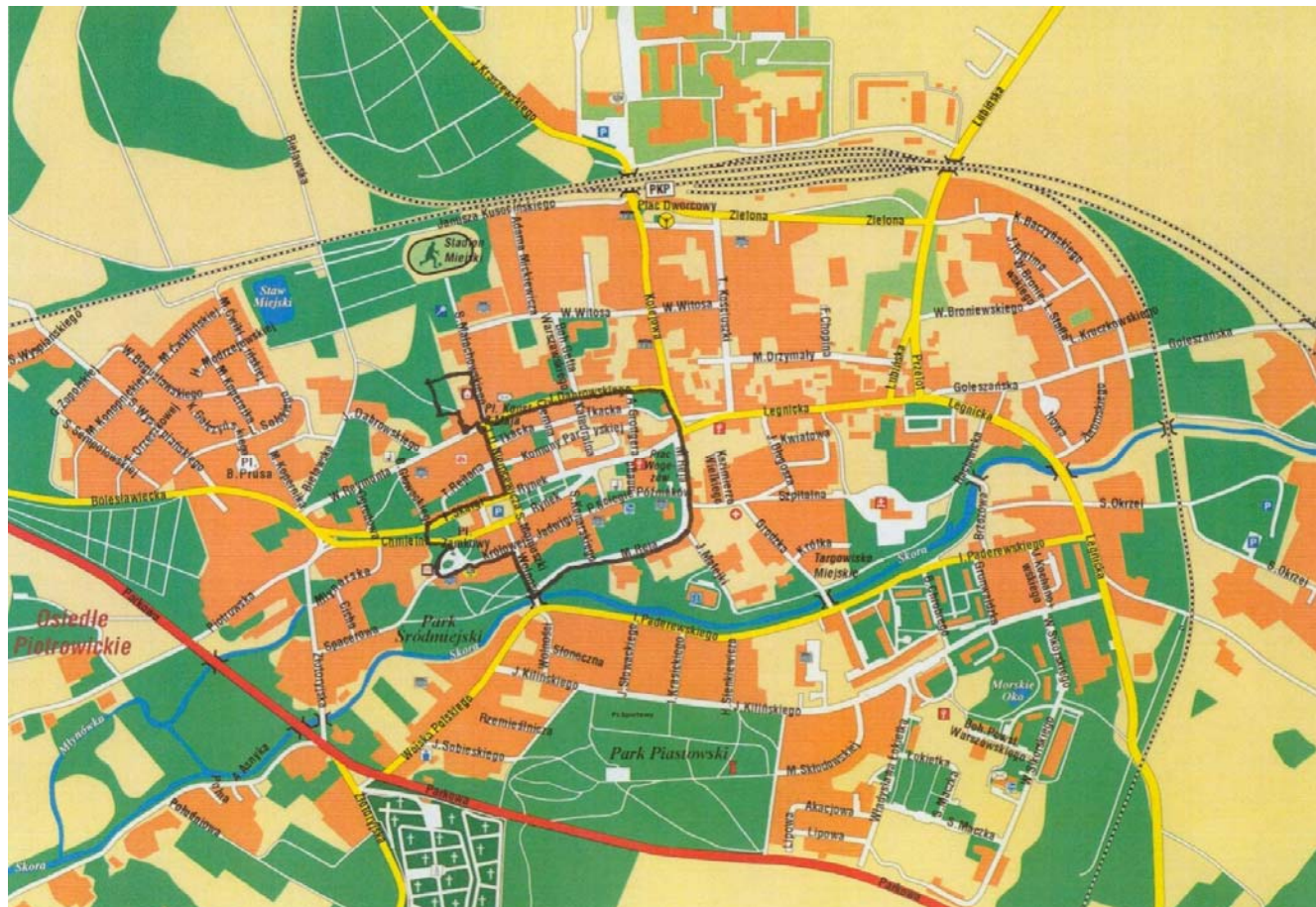
3.1 Okres realizacji

Ramy czasowe Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa zostały określone na podstawie okresów programowania i budżetowania funduszy z Unii Europejskiej. W ramach programu przewiduje się przeprowadzenie działań naprawczych w latach 2007 – 2013 w układzie kroczącym z możliwości zmian, zarówno pod względem terminów realizacji poszczególnych zadań jak i merytorycznym, tj. poszerzenia zakresu planowanych zadań pod warunkiem utrzymania ich w wyznaczonym obszarze wsparcia.

3.2 Zasięg terytorialny Lokalnego Programu Rewitalizacji Chojnów

Rysunek 24. Zasięg rewitalizacji na mapie miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy z oficjalnej strony UM Chojnów www.chojnow.net.pl

W ramach niniejszego programu rewitalizacji podlegać będzie obszar obejmujący zabytkowe centrum i część śródmieścia.

Rysunek 25. Szczegółowa mapa obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy z oficjalnej strony UM Chojnowo www.chojnow.net.pl

Obszar rewitalizacji obejmuje swym zasięgiem ulice: pl. Zamkowy, teren przy obelisku – ul. Chmielna, Rynek, część ul. Legnickiej (do ul. M. Reja), teren wokół kościoła p.w. św. św. Piotra i Pawła, ul. Królowej Jadwigi, ul. Konarskiego, ul. Ściegiennego, ul. Grotgera.

W wyniku aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dotychczasowy obszar rewitalizacji rozszerza się o teren położony przy ul. Małachowskiego 7 ograniczony ul. Dąbrowskiego w Chojnowie (część działki 12/7 obręb 4 m. Chojnowa).

Na obszarze objętym aktualizacją LPR zlokalizowany jest Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie. Obszar ten nie jest obszarem zamieszkałym.

Obiekty kubaturowe na terenie objętym rewitalizacją:

- 1) Kościół pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła
- 2) Budynek Powiatowego Zespołu Szkół przy ul. Pożniaków
- 3) „Dom Schrama”

- 4) Budynek Urzędu Miejskiego
- 5) Zamek, obecnie muzeum
- 6) Budynek po byłej bibliotece – budynek plebani,
- 7) Budynek Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji,

Identyfikacja obszaru:

- Omawiany obszar to 700 letnia część miasta, w której występują największe skupisko obiektów dziedzictwa kulturowego, stanowiące atrakcję miasta.
- Ze względu na historię budynki w omawianym obszarze znajdują się pod opieką konserwatora zabytków, a koszty ich renowacji przekraczają możliwości finansowe miasta.
- W obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty użyteczności publicznej, w tym budynek Urzędu Miejskiego który stanowi wizytówkę miasta.
- Rewitalizacja tego obszaru pozwoli ożywić turystykę w mieście.
- Rewitalizacja rynku przywróci funkcję usługową w rynku – zwiększy wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej wśród mieszkańców.
- Dzięki rewitalizacji na terenie rynku rozwiną się usługi, w tym szczególnie ważne dla rozwoju funkcji turystycznej i istotne dla jakości życia mieszkańców – tj. gastronomia, usługi hotelarskie i inne.
- W omawianym obszarze znajduje się liczne pomniki przyrody.
- Występuje skupisko mieszkań komunalnych wymagających renowacji w tym termomodernizacji.
- Obszar występowania zjawiska wykluczenia społecznego.
- Na wskazanym obszarze występuje zjawisko patologii społecznych – narkomanii i alkoholizmu.
- Występuje najwyższy poziom przestępczości.
- Obszar szczególnie ważny ze względu na planowane uruchomienie szlaku turystycznego Via Regia, mający kluczowe znaczenie w rozwoju turystyki w regionie
- Po rewitalizacji rynek stanie się dumą miasta i mieszkańców, zwiększy to lokalny patriotyzm mieszkańców, wpłynie na ich samoorganizację i zahamuje niekorzystne trendy migracyjne.

- Brak miejsc parkingowych, wymagająca modernizacji sieć wodociągowa i kanalizacyjna znacznie pogarsza jakość życia mieszkańców.

Efektywność energetyczna budynków zlokalizowanych na obszarze wsparcia:

Stan budynków zlokalizowanych na obszarze wsparcia oceniono pod kontem ich efektywności energetycznej w drodze ekstrapolacji na podstawie wieku. Łączna ilość zabudowań w obszarze rewitalizacji wynosi 98 z czego wyłącznie dwa budynki zostały zbudowane po roku 1960 roku. Większość budynków zlokalizowanych w tym obszarze wymaga termomodernizacji jednak w trakcie konsultacji społecznych żadna ze stron nie wyraziła chęci realizacji tego typu przedsięwzięć w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013. Projekty związane z termomodernizacją tych budynków zostaną sfinansowane z innych źródeł.

3.3 Wskaźniki i uzasadnienie wyboru obszaru wsparcia

Tabela 44. Wskaźniki Lokalnego Programu Rewitalizacji

MIASTO		OBSZARY REWITALIZACJI		UZASADNIENIE WYBORU
Dane dotyczące ludności i powierzchni				
Ilość mieszkańców stan na 31.12.2012		ilość mieszkańców w obszarze rewitalizacji	odsetek w obszarach rewitalizacji	Obszar rewitalizacji stanowi niecałe pół procent całej powierzchni miasta. Jest to część zabytkowego centrum. Na tym relatywnie niewielkim terenie zamieszkują ponad 3500 mieszkańców,, tj. ponad 21%. Teren ten charakteryzuje wysoki poziom zagęszczenia
14135		2052	14,51%	
Powierzchnia miasta		Powierzchnia obszaru	Wielkość procentowa powierzchni obszaru w powierzchni miasta	
530		13,0	2,45%	
WYSOKI POZIOM UBÓSTWA				
Ludność korzystająca z zasiłków pomocy społecznej				
ilość w mieście	odsetek w mieście	ilość we obszarach rewitalizacji	odsetek we obszarach rewitalizacji	W obszarze rewitalizacji z pomocy społecznej korzysta prawie 10 na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy od średniej dla miasta. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje także, iż obszar zajmujący niecałe 2,5% miasta zamieszkuje ponad 1/6 (15,88%) świadczeniobiorców.
1222	8,43%	194	9,31%	

WYSOKI POZIOM DŁUGOTRWĄŁEGO BEZROBOCIA

Ilość osób bezrobotnych pow. 13 miesięcy i dłużej w mieście	Udział osób bezrobotnych pow. 13 miesięcy i dłużej w mieście w ludności ogółem	Ilość osób bezrobotnych pow. 13 miesięcy i dłużej w obszarze rewitalizacji	Udział osób bezrobotnych pow. 13 miesięcy i dłużej w obszarze rewitalizacji w stosunku do ogółu ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji.	Analiza bezrobocia na terenie obszaru rewitalizacji w odniesieniu do miasta wskazują, iż średnia ilość osób bezrobotnych zamieszkujących obszar rewitalizacji jest wyższa. Ze względu na brak dokładnych danych dotyczących ilości osób zamieszkujących obszar rewitalizacji w podziale na wiek trudno odnieść dane statystyczne miasta i obszaru rewitalizacji, jednakże obszar wsparcia zamieszkują osoby głównie starsze. Związane jest to z historią miasta – ziem odzyskanych. Możemy zatem przypuszczać, iż odniesienie danych dotyczących ilości osób bezrobotnych do ilości osób w wieku produkcyjnym znacznie podniosło by dysproporcje pomiędzy obszarem rewitalizowanym a pozostałą częścią miasta.
736	5,07%	120	5,76%	

WYSOKI POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI**Ilość przestępstw**

ilość w mieście	Na tysiąc mieszkańców	ilość we obszarach rewitalizacji	Na tysiąc mieszkańców	Źródło danych	Wg danych Policji w obszarze rewitalizacji dokonano ponad 26% wszystkich przestępstw.
180	12,41	47	22,56	Komisariat Policji w Chojnowie	

Ilość wykroczeń

ilość w mieście	Na tysiąc mieszkańców	ilość we obszarach rewitalizacji	Na tysiąc mieszkańców	Źródło danych	36,8% z wszystkich wykroczeń w Chojnowie dokonano w wytyczonym obszarze rewitalizacji. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców wskaźnik ilości przestępstw jest ponad 2,5 razy większy w obszarze rewitalizacji niż w mieście.
7670	529,07	2823	1355,26	Komisariat Policji w Chojnowie	
NISKI POZIOM AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ					
Liczba zarejestrowanych podmiotów w mieście	na 1000 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów w obszarze rewitalizacji	na 1000 mieszkańców	W obszarze rewitalizacji zawiera się m.in. centrum miasta toteż wskaźnik prowadzenia działalności powinien być w tym obszarze znacznie wyższy. Jednak jak wskazują dane Wydziału Rozwoju Urzędu Miasta w Chojnowie obszar ten charakteryzują się znacznie mniejszą ilością podmiotów niż w pozostałych obszarach miasta.	
1 212	83,6	98	47,05		

Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji:

- Na wskazany obszarze występuje **wysoki wskaźnik ubóstwa**. Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystają 194 osoby osób czyli 9,31 % osób zamieszkujących wyznaczony obszar. Wskaźnik ten jest wyższy od średniej dla całego miasta, który wynosi 8,43 %. Obszar staromiejski w większości miast Polski charakteryzuje się niższym wskaźnikiem ubóstwa, toteż pomoc w wyjściu z ubóstwa mieszkańców centrum Chojnowa jest szczególnie ważne dla wszystkich mieszkańców miasta i jego władarzy, ponieważ w efekcie przyczyni się do rozwoju całego miasta.
- Jedną z głównych przyczyn wykluczenia społecznego zgodnie z danymi MOPS-u jest bezrobocie. Na wskazanym obszarze główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest **bezrobocie**, szczególnie **długotrwałe**. Większość obszaru rewitalizacji zamyka się w obszarze 4B (patrz punkt 1.5.2 określenie grup wymagających wsparcia) wskazanym przez MOPS jako miejsce nawarstwiania się problemu długotrwałego bezrobocia.
- Na wyznaczonym obszarze zgodnie z danymi Komisariatu Policji w Chojnowie występuje wyższy od średniej miejskiej wskaźnik **ilość wykroczeń i przestępstw**.
- Wysoki wskaźnik przestępczości oraz stopień zubożenia wpływa także na najmłodszych mieszkańców, których dotyka zjawisko dziedziczenia biedy, tj. przejmowania niekorzystnych wzorców zachowań od rodziców i starszych, co w efekcie prowadzi do **przerwania nauki**.
- Obszar centrum Chojnowa cechuje stosunkowo **niski poziom prowadzenia działalności gospodarczej**. W rynku brak punktów gastronomicznych i innych punktów usługowo – handlowych, wpływający na jakość życia mieszkańców oraz stwarzających możliwość rozwoju turystyki. Ożywienie gospodarcze centrum powinno wpłynąć na rozwój całego miasta i powiatu.
- Wskazany obszar zamieszkuje 2 052 osoby tj. 14,51 % mieszkańców Chojnowa co **gwarantuje trwałą poprawę sytuacji** na obszarze wsparcia oraz wysoką intensywność pomocy w przeliczeniu na jednego mieszkańca

Analiza SWOT wybranego obszaru wsparcia

Tabela 45 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• atrakcyjna lokalizacja• obecność licznych obiektów zabytkowych i dóbr kultury• historyczny charakter terenu	<ul style="list-style-type: none">• zły stan techniczny dróg i chodników• zubożenie społeczności• relatywnie duży poziom bezrobocia• wysoki współczynnik przestępstw• mała atrakcyjność inwestycyjna terenu• niski poziom prowadzenia działalności gospodarczej• niska asymilacja społeczna• niska wartość zasobów mieszkaniowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• możliwość pozyskania funduszy unijnych• rozwój turystyki• rozwój przedsiębiorczości• spadek przestępczości• wzrost patriotyzmu lokalnego	<ul style="list-style-type: none">• zmniejszająca się liczba mieszkańców• wzrost liczby osób dotkniętych wykluczeniem społecznym

3.4 Cele rewitalizacji – cel główny LPR

Podstawą określenia głównych celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 była wnikliwa analiza diagnozy miasta, rozmowy z mieszkańcami oraz konsultacje społeczne przeprowadzone na otwartych spotkaniach w budynku Urzędu Miasta Chojnow. Na podstawie rozpoznanych problemów wyodrębniono wstępnie obszar poddając go wnikliwej analizie wskaźnikowej, która potwierdziła słuszność podjęcia interwencji na wskazanym terenie. Badając

szczegółowo problemy występujące na obszarze rewitalizacji, podjęto szereg konsultacji z specjalistami z zakresu pomocy społecznej, rozwoju gospodarczego, szeroko pojętego bezpieczeństwa, a także z osobami odpowiedzialnymi za oświatę i kulturę w Urzędzie Miasta Chojnów oraz specjalistami z Agencji Rozwoju Regionalnego ARLEG SA i jej współpracownikami celem wypracowania spójnej koncepcji ich rozwiązania. Tym samym określono główne cele rewitalizacji, któremu wszystkie zadania i projekty w tym obszarze zostaną podporządkowane.

Diagnoza wykazała, że przyczyną dysfunkcji społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze jest bezrobocie. To ono jest kluczem do rozwiązania problemu ubóstwa, wykluczenia społecznego, zapóźnienie gospodarczego oraz podniesienia stopy życiowej wszystkich mieszkańców. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji wskazała, iż rozwój gospodarczy będzie panaceum na problemy mieszkańców i miasta. Miasto ze względu na ograniczone środki i wymogi stawiane inwestycją w historycznym centrum nie mogło w sposób odpowiedni wyposażyć centrum w infrastrukturę techniczną oraz doprowadzić go do stanu sprzed wojny. Tym samym historyczne funkcje usługowo – handlowe uległy zatarciu. Rewitalizacja tej części miasta ze względu na jej historyczne położenie nie powoduje protestów społecznych i jest pożądana przez większość mieszkańców. Odtworzenie pierwotnego wyglądu rynku traktowane jest jako pierwsza część szerszego programu mające na celu przywrócenia historycznego wyglądu centrum miasta.

Przykłady innych miast, takich jak pobliska Legnica, Wrocław, Jelenia Góra czy innych mniejszych i większych miast na terenach tzw. „ziem odzyskanych” wskazują, że przywrócenie wyglądu i funkcjonalności przedwojennej starówki skutkuje znacznym wzrostem ilości inwestycji w tym obszarze i całym mieście. Realizacja tego typu projektów wpływa także na zwiększenie tożsamości i patryjotyzmu lokalnego co w konsekwencji prowadzi do lepszej samoorganizacji społeczeństwa, tj. m.in. pojawienia się nowych organizacji pozarządowych. Chojnów to miasto bogate w tradycje, które mimo wielu starań władarzy nie odzyskało swojej dawnej świetności dlatego zdaniem mieszkańców oraz specjalistów rewitalizacja rynku jest szansą na budowę nowej jakości miasta w oparciu o historyczne wzorce.

Mimo mnogości celów poszczególnych uczestników konsultacji uzgodniono, że celem podstawowym stawianym Lokalnemu Programowi Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 jest **ROZWÓJ SPOŁECZNY, POPRZEC PRZYWRÓCENIE FUNKCJI USŁUGOWO HANDLOWYCH HISTORYCZNEMU CENTRUM**. Cel podstawowy zostanie zrealizowany poprzez realizację dwóch celów szczegółowych:

1. Poprawa bytu mieszkańców, warunków inwestowania i konkurencyjności miasta poprzez modernizację infrastruktury i przywrócenie wyglądu historycznemu centrum miasta
2. Poprawa bytu mieszkańców poprzez stworzenia podstawowej bazy infrastruktur społecznej i aktywizację mieszkańców.

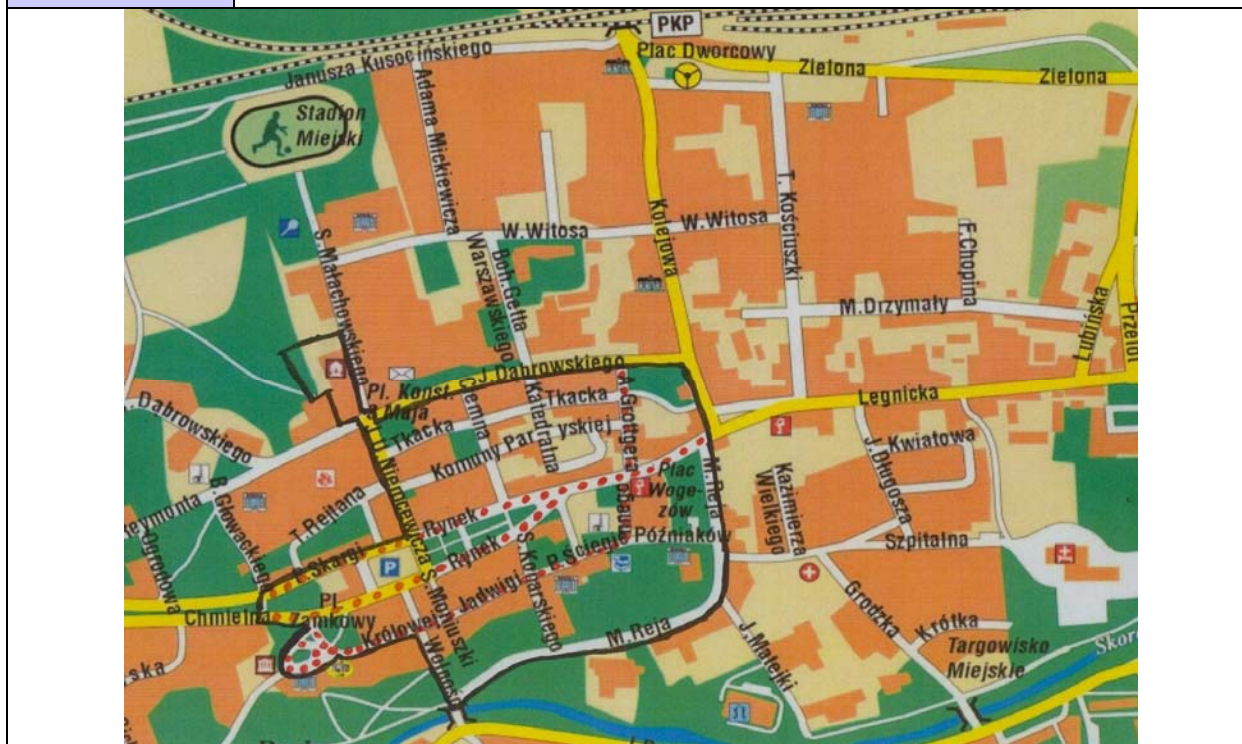
3.5 Podział na projekty i zadania inwestycyjne

Tabela 46 projekt: Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru śródmiejskiego poprzez rewitalizację ciągu ulic: Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja) – etap I (ul. Rynek, Legnicka, Grottgera, Ściegiennego)

Tytuł projektu	Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru śródmiejskiego poprzez rewitalizację ciągu ulic: Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja) – etap I (ul. Rynek, Legnicka, Grottgera, Ściegiennego)
Cel projektu	Celem projektu jest rozwiązanie problemu bezrobocia i ubóstwa poprzez rozwój turystyki na terenie rewitalizowanym. Odtworzenie zabytkowego charakteru Rynku poprzez renowację nawierzchni, odtworzenie dawnych elementów (fontanna, skwer zieleni) skutkować będzie rozwojem przedsiębiorczości, szczególnie firm z sektora MSP ukierunkowanych na obsługę turystyczną. Ze względu na koszty projekt podzielono na dwa etapy. I etap realizowany w ramach rewitalizacji do roku 2012, etap II (ul. Królowej Jadwigi, Konarskiego, Wolności, pl. Zamkowy) realizowany po roku 2012. Działania te przyczynią się do rozwoju społeczno – gospodarczego miasta, tj. rozwiążą częściowo problem bezrobocia i ubóstwa, zwiększą stopień prowadzenia działalności gospodarczej, przyciągają do miasta turystów oraz zapobiegą migracji ludzi młodych. Dzięki uatrakcyjnieniu najważniejszego miejsca w mieście, powstanie na tym terenie szereg zakładów handlowo – usługowych, w tym gastronomicznych. Projekt jest komplementarny z tworzoną uchwałą dotyczącą ulg podatkowych połączonych z programem pomocy publicznej, w którym dla nowo powstałych przedsiębiorców w obszarze rewitalizacji przyznano dodatkowe ulgi.
Opis projektu	<ul style="list-style-type: none">• Projekt mający na celu rewaloryzację/rewitalizację części obszaru• Projekt mający na celu rewaloryzację/rewitalizację części obszaru Rynku miejskiego, wpisanego do rejestru zabytków, obejmuje zakresem: wymianę nawierzchni ulic i chodników, budowę fontanny, realizację elementów małej architektury i modernizację oświetlenia w ciągu ulic Rynek, Legnicka, Grottgera, Ściegiennego. Jest to pierwszy etap szerszej inwestycji obejmującej całościową rewitalizację zabytkowego rynku miasta, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 48/L (granice wpisu pokrywają się z granicą ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego - punkt 1.3.2 Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013).

Uzasadnienie dla realizacji projektu	Ze względu na fakt, iż stan infrastruktury technicznej na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji cechuje wysoki poziom dekapitalizacji, niezbędne jest rozpoczęcie działań modernizacyjnych poczynając wymiany sieci, których koszty zostaną sfinansowane z innych źródeł. W ramach projektu odnowiona zostanie nawierzchnia, zieleń i elementy małej architektury. Odtworzenie stanu pierwotnego i wymiana zdekapitalizowanych elementów infrastruktury da impuls do rozwoju handlowo – usługowych funkcji centrum Chojnowa. Ponadto poprawa estetyki rynku w Chojnowie zaowocuje także większym zainteresowaniem Chojnowem turystów, zarówno krajowych jak i zagranicznych.
Termin realizacji projektu	2011 – 2012 – etap I w ramach rewitalizacji, 2012-2014 etap II
Szacowane koszty	Etap I -7 112 179,10 PLN; etap II – 2 138 901,56
Źródła finansowania	Środki własne Gminy Miejskiej Chojnow, dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego, priorytet 9 „Miasta”, działanie 9.1
Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Gmina Miejska Chojnow
Lokalizacja	Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja) – zaznaczone czerwonymi kropkami
Legenda	●●● - zasięg obszaru działań w ramach projektu

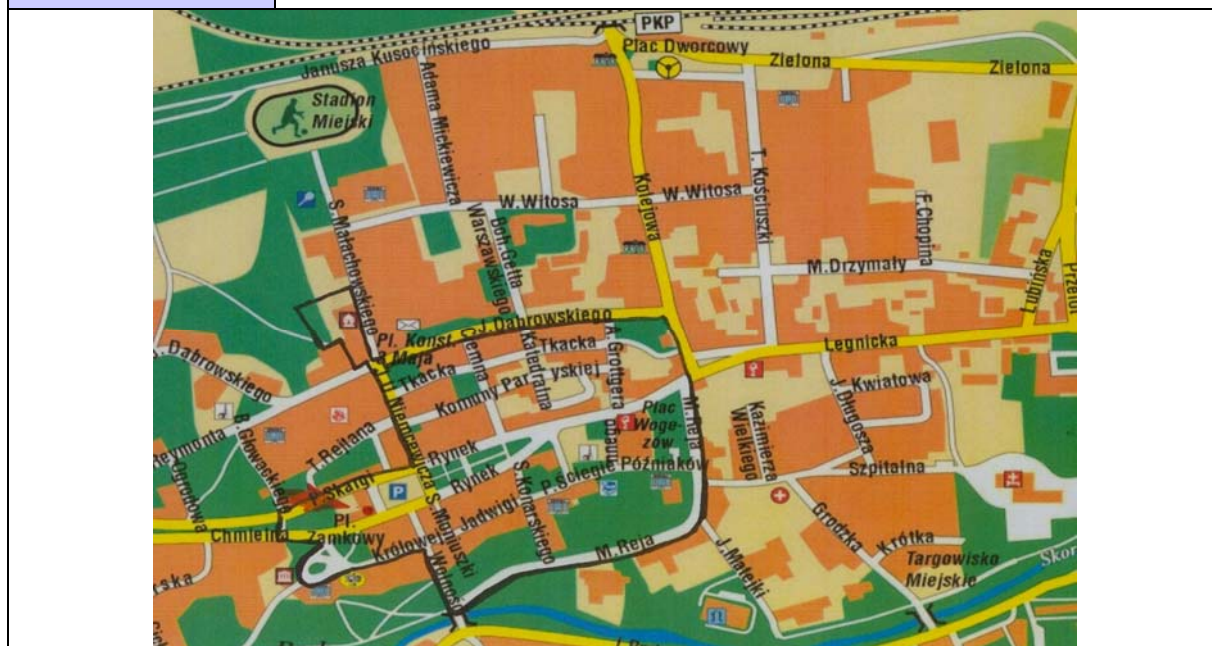

Tabela 47. Adaptacja „Domu Schrama” na Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie

Tytuł projektu	Adaptacja „Domu Schrama” na Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie
Cel projektu	Stworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia zajęć i imprez kulturalnych oraz integracji grup wykluczonych
Opis projektu	<p>Budynek jest wpisany do rejestru zabytków i leży w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej. Adres obiektu: ul. Rynek 20 59-225, Chojnow. W skład projektu wchodzi działania twarde związane z dostosowaniem obiektu do potrzeb Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i rekreacji oraz działania miękkie skierowane bezpośrednio do grup wymagających wsparcia zdiagnozowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 207-1013.</p> <p>Działania związane z adaptacją obiektu obejmują:</p> <ol style="list-style-type: none">1. remont sali widowiskowej w zakresie: -wymiana pokrycia dachowego z dociepleniem połaci dachowych; -wymiana sufitu podwieszonoego nad salą widowiskową; -wykonanie wentylacji mechanicznej wywiewnej oraz klimatyzacji z instalacją nawiewną; -wymiana okien; -aranżacja sali widowiskowej;2. adaptację pomieszczeń parteru i I piętra budynków dla potrzeb Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji: -remont pokrycia ceramicznego dachu (wymiana dachówek) nad częścią administracyjną z dociepleniem dachu wełną mineralną; -wydzielenie pomieszczeń administracyjnych Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji; -wydzielenie pomieszczeń na działalność kółek zainteresowań - przegrody ruchome; -wymiana stolarki okiennej i drzwiowej;3. wymianę instalacji elektrycznej i teletechnicznej, instalacji elektrycznej siłowej, instalacji wewnętrznej c.o., wod-kan i hydrantowej w całym obiekcie.4. odnowienie portalu <p>Adaptacja budynku pozwoli na przeniesienie w obszar rewitalizacji Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji. Instytucja taka pełnić będzie funkcje animatora działań lokalnych poczynając od działań edukacyjnych poprzez działalność w sferze kultury, sportu oraz działania integracyjne skierowane do różnych grup społecznych – dzieci, młodzież, osoby dorosłych, seniorów. Beneficjentem realizowanych działań będą także przedstawiciele mniejszości narodowych zamieszkujących Chojnow, którzy niejednokrotnie zgłaszali potrzebę stworzenia tego typu infrastruktury. Realizacji projektu pozwoli także Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Chojnowie do swoich działań szerzej zaangażować gminne organizacje pozarządowe, wolontariat społeczny oraz pośredniczyć będzie pomiędzy mieszkańcami gminy.</p> <p>Osiągnięcie celów projektu, wymaga także podjęcia działań związanych z integracją społeczną w obszarze rewitalizacji. W tym celu w ramach projektu przewiduje się przeprowadzenie szkoleń i warsztatów dla mieszkańców obszaru wsparcia w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">- poszukiwania i pozyskiwania pracy (osoby od 18 roku życia)- integracji - warsztaty psychologiczne prowadzone w formie grup wsparcia (osoby od 18 roku życia)- zajęcia sportowo – kulturalne (dla dzieci i młodzieży) <p>Zajęcia będą kierowane do grup wykluczonych i narażonych na to wykluczenie, głównie osoby bezrobotne, ale także niepełnosprawne i członkowie mniejszości narodowych. Przeprowadzenie tych działań pozwoli na zapoznanie się tych grup osób z możliwościami instytucji i zachęci ich do korzystania z jej zasobów i korzystania z jej usług.</p> <p>Na swoje działania centrum pozyskiwać będzie w przyszłości środki metodą projektową ze źródeł zewnętrznych (fundacje, programy pomocowe oraz środki rządowe).</p>
Uzasadnienie dla	Diagnoza obszaru rewitalizacji, a co za tym idzie cele stawiane Programowi

realizacji projektu	Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 wskazują jednoznacznie na dysfunkcje społeczne i rosnący problemy związek z wykluczeniem społecznym, tj. bezrobocie, zjawisko „dziedziczenia biedy”. Pogłębiane są one w skutek brak instytucji zlokalizowane w jej obszarze, która by im przeciwdziałała i zapobiegała ich powstawaniu. Przeniesienie instytucji mającej wieloletnie doświadczenie w przeciwdziałaniu patologiom i wykluczeniu poprzez promowanie i działalność w sferze kultury i sportu ma na celu wspomóc działalność w innych sferach – głównie sferze gospodarczej realizowanej poprzez projekt „Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru śródmiejskiego poprzez rewitalizację ciągu ulic: Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja) etap I (ul. Rynek, Legnicka, Grottgera, Ściegiennego)”. Wyposażenie tej instytucji i stworzenie jej bazy w tym obszarze uzupełnia te działania i łącznie z działaniami miękkimi w ramach projektu tworzy komplementarną całość projektu rewitalizacji miasta Chojnowa. Zadania związane z szkoleniami i warsztatami są ukierunkowane przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez wspomniane grupy, wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji, czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych na równoprawny z większością społeczeństwa udział w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym.
Termin realizacji projektu	2009 - 2011
Szacowane koszty	Łączny koszt projektu: 3 900 000,00 zł
Źródła finansowania	Środki własne Gminy Miejskiej Chojnow, dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego, priorytet 9 „Miasta”, działanie 9.1
Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Gmina Miejska Chojnow Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie
Lokalizacja	Rynek 20, miejsce zaznaczone kolorem czerwonym
Legenda	● - lokalizacja projektu

Tabela 48. Przebudowa i rozbudowa budynku Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie

Tytuł projektu	Przebudowa i rozbudowa Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie
Cel projektu	Stworzenie warunków dla realizacji potrzeb imigrantów i mniejszości etnicznych oraz sprzyjających rozwojowi i realizacji edukacji kulturalnej i sportowej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych zamieszkujących Chojnow. Wzrost jakości świadczonych usług kulturalnych i sportowych dostosowanych do potrzeb współczesnego odbiorcy, kształtujących jednocześnie tożsamość regionalną. Zmieszenie dysproporcji w dostępie do Kultury i jej obiektów, a w szczególności dla osób niepełnosprawnych i mniejszości etnicznych.
Opis projektu	Budynek MOKSiR przy ul. Małachowskiego 7 w Chojnowie jest obiektem wpisanym do Ewidencji Zabytków Województwa Dolnośląskiego. Działania związane z przebudową i rozbudową obiektu obejmują: 1. wyburzenie istniejących budynków od strony wejścia zachodniego (wyburzenie ze względu na brak powiązania układu komunikacyjnego całego budynku, brak dostępu do obiektu osób niepełnosprawnych), 2. dobudowie do głównej bryły budynku, nowego budynku trzykondygnacyjnego podpiwniczonego z dachem wielospadowym, który zostanie połączony od strony zachodniej tak aby zapewnić dostęp do całości obiektu wszystkim użytkownikom, 3. remont istniejących pomieszczeń w obiekcie: sali kinowo-widowiskowej, sali koncertowej z muszlą, pracowni ceramicznej i plastycznej, sal fitness i kręgielni, wraz z -wykonaniem wentylacji mechanicznej wywiewnej oraz klimatyzacji z instalacją nawiewną, wymianą okien; 4. wymianę instalacji elektrycznej i teletechnicznej, instalacji elektrycznej siłowej, elektrycznej siłowej, instalacji wewnętrznej wodno - kanalizacyjnej i hydrantowej w całym obiekcie, 5. budowie nowej instalacji centralnego ogrzewania wraz z budową nowej kotłowni gazowej, 6. ociepleniu ścian zewnętrznych styropianem; 7. wymiana pokrycia dachowego, Rozbudowa umożliwi dostosowanie do obowiązujących wymagań w zakresie ochrony p.poż., dostęp do obiektu osobom niepełnosprawnym, przedstawienia nowych ofert sportowo-kulturalnych lokalnej społeczności.
Uzasadnienie dla realizacji projektu	Potrzeba realizacji projektu wynika z: -uwarunkowań architektonicznych sal i pomieszczeń, które nie odpowiadają aktualnym przepisom p.poż. i wynikającą z tego konieczność przebudowy sali kinowo - widowiskowej; -przestarzałych rozwiązań w zakresie instalacji elektrycznych; -braku wentylacji sali kinowo-widowiskowej, w której jednorazowo przebywa ponad 300 osób; -niedostosowania sali kinowo-widowiskowej do podejmowanych przez społeczeństwo chojnowskie działań multimedialnych; - konieczności dostosowania obiektu na potrzeby lokalnej społeczności w tym: dzieci, młodzieży, osób starszych oraz imigrantów i grup mniejszości etnicznych.
Termin realizacji projektu	2013 - 2014

Szacowane koszty	Łączny koszt projektu: 7.940.000,00 zł
Źródła finansowania	Środki własne Gminy Miejskiej Chojnow, dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego, priorytet 9 „Miasta”, działanie 9.1
Podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Gmina Miejska Chojnow Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie
Lokalizacja	Małachowskiego 7, miejsce zaznaczone kolorem czerwonym
Legenda	● - lokalizacja projektu

3.6 Kryteria wyboru pilotażu i kolejność realizacji

Wybór i realizacja zadań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Chojnowa poprzedzony był szczegółową analizą społeczno – gospodarczą i przestrzenną miasta. Na jego podstawie wyłoniono obszar rewitalizacji. Wybór projektów do realizacji w ramach obszaru podyktowany był efektywnością danego projektu i jego oddziaływaniem na sferę społeczną, gospodarczą i infrastrukturalną. Wykaz planowanych projektów jest kompromisem pomiędzy ambicjami i niezbędnymi potrzebami gminy oraz mieszkańców, a realnymi możliwościami finansowymi. Zaproponowane zadania przyczynią się do rozwiązania konkretnych problemów, a ich oddziaływanie wpłynie bezpośrednio na rozwiązanie problemów mieszkańców obszarów wsparcia i pośrednio na wszystkich mieszkańców miasta i osoby je odwiedzające. Projekty wybrane do realizacji zostały także zaakceptowane podczas konsultacji społecznych.

Zakres projektów określony w Lokalnym Programie Rewitalizacji Chojnowa jest również zbieżny z innymi dokumentami strategicznymi gminy, w tym z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym na lata 2007-2013 oraz innymi działaniami komplementarnymi dla działań podjętych w ramach rewitalizacji.

Wybór projektów został także poprzedzony dogłębną diagnozą obszaru rewitalizacji. Do nakreślenia obszaru wymagającego wsparcia wzięto także pod uwagę następujące kryteria zaproponowane w art. 47 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1080/2006²⁶:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- c) niekorzystne trendy demograficzne;
- d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji;

²⁶ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 roku ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. U. L 371/1 z 27.12.2006, str. 1-169).

- e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- f) szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców;
- i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego;
- j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Jednocześnie realizując kryteria otrzymania wsparcia zapisane w działaniu 9. „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”)” Regionalnego Programu Operacyjnego dla Dolnego Śląska na lata 2007 – 2013 wszystkie projekty przedstawione w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 spełniają następujące warunki:

- usytuowane zostały na wyznaczonych przez władze miast obszarach wsparcia,
- realizują cele LPR dla danego obszaru wsparcia, wynikające z diagnozy stanu,
- zostały wymienione na liście przedsięwzięć planowanych do realizacji w załączniku do LPR.

3.7 Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 przyczyni się do zrównoważonego rozwoju obszaru całego miasta, w szczególności obszaru rewitalizacji poprzez działania takie jak: przyspieszenie wzrostu gospodarczego, rekultywacja środowiska fizycznego, zachowanie i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, propagowanie przedsiębiorczości, rozwój lokalnego zatrudnienia oraz społeczności lokalnych, a także świadczenie usług na rzecz ludności. Dzięki przeprowadzeniu szeregu inwestycji na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji nastąpi:

- wzrost poziomu rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego miasta,
- umocnienie pozycji konkurencyjnej Chojnowa w regionie,
- wyrównywanie szans oraz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych i starszych,

- dalszy rozwój przedsiębiorczości zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw, wprowadzających innowacje gospodarcze lub powodujących transfer technologii,
- przeciwdziałanie bezrobociu poprzez tworzenie nowych i utrzymaniu istniejących miejsc pracy,
- rozwój kultury regionalnej i lokalnej – wzrostu znaczenia lokalnych imprez kulturalnych,
- poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej w celu realizowania nowych inwestycji gospodarczych,
- poprawa stanu środowiska naturalnego oraz promocji zasobów przyrodniczych poprzez ograniczenie zanieczyszczeń i prowadzenie monitoringu ich źródeł i wielkości oraz rozwój edukacji ekologicznej,
- wzmocnienie oraz wykorzystanie potencjału turystycznego miasta Chojnowa i jego okolic.

Realizacja projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa 2007 – 2013 r. przyczynić się winna do polepszenia wskaźników będących podstawą wyboru obszaru wsparcia. Celem rewitalizacji jest znaczące zmniejszenie dysproporcji występujących pomiędzy obszarem wsparcia, a miasta. Ocena ta będzie możliwa dzięki weryfikowalnym danym Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie, Komisariatu Policji w Chojnowie oraz poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Chojnowa i objawiać się będzie w spadku:

Tabela 48. Wartości docelowe celów rewitalizacji w roku 2013

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa
Ilość osób korzystających z pomocy MOPS w obszarze rewitalizacji	Max. 170 osób
Ilość osób bezrobotnych pow. 13 miesięcy i dłużej w obszarze rewitalizacji	Max. 100 osób
Ilość przestępstw w obszarze rewitalizacji	Max. 40 przestępstw
Ilość wykroczeń w obszarze rewitalizacji	Max. 2400 wykroczeń
Liczba zarejestrowanych podmiotów w obszarze rewitalizacji	Min. 120
Liczba osób z obszaru rewitalizacji podejmujących własną działalność gospodarczą.	Min.10 osób

Weryfikacja ww. wskaźników będzie podstawą oceny efektywności podjętych działań oraz osiągnięcia celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013.

Wyżej wymienione wartości docelowe wskaźników są skorelowane z celami jakie zostały postawione przed Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Chojnowa do roku 2013. Różnice w rodzaju wskaźników pomiędzy celami LPR, a celami poszczególnych projektów wynikają z braku zastosowania w procedurze przygotowywania matryc logicznych projektów wskaźników oddziaływania (na rzecz zastosowania wyłącznie wskaźników produktu oraz rezultatu), które są podstawą oceny efektywności podjętych działań w okresie do roku 2013. Można zatem powiedzieć, iż ww. wskaźniki realizacji rewitalizacji są wskaźnikami oddziaływania poszczególnych projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013.

Tym samym projekt pn: *Adaptacja „Domu Schrama” na Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie* poprzez przeniesienie instytucji odpowiedzialnej za kulturę, sport i rekreację w obszar zdegradowany zmierza do wyeliminowania zjawiska wykluczenia społecznego, głównie bezrobocia długotrwałego oraz zabezpieczenie najmłodszych przed niekorzystnymi zjawiskami nasilającymi się w tym obszarze i nie powinien być oceniany wyłącznie z punktu widzenia rezultatu czy produktu. Jego realizacji jest odpowiedzią na potrzeby społeczności lokalnej i zmierza do zmniejszenia występowania tych niekorzystnych zjawisk, których monitoring i ocena pozwoli określić skuteczność podjętych działań.

Projekt pn: *Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru śródmiejskiego poprzez rewitalizację ciągu ulic: Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja) etap I (ul. Rynek, Legnicka, Grottgera, Ściegiennego)*, którego zadania odnoszą się do sfery infrastruktury ma głównie na celu stworzenie zachęt dla rozwoju społeczno – gospodarczego historycznemu centrum, tj. zwiększenia ilości turystów, zwiększenia ilości nowych przedsiębiorców, w konsekwencji zmiany niekorzystnych wskaźników dotyczących bezrobocia, co w dłuższej perspektywie czasowej wpłynie na polepszenie wskaźników związanych z innymi obszarami sfery społecznej. Tym samym wskaźniki produktu i rezultatu nie mogą oddać

w całości sensu i idei projektu, a ich uzupełnienie o zaproponowane w LPR w całości pokaż efekt realizacji tego projektu.

Projekt *Przebudowa i rozbudowa budynku Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie* ma na celu ochronę dziedzictwa kulturowego i historycznego obszaru objętego wsparciem, stworzenie możliwości rozwoju nowych, dotąd nie realizowanych wydarzeń o charakterze kulturalnym i sportowym, podniesienie standardu obiektu i przystosowanie go do potrzeb osób niepełnosprawnych, imigrantów, mniejszości etnicznych i stworzenie nowych miejsc pracy.

Miasto Chojnowo realizuje także szereg innych działań, w tym w obszarze rewitalizacji (szczegóły w pkt.4), których cele są zbieżne i służą osiągnięciu celów postawionych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013, lecz zgodnie z wytycznymi Instytucji Zarządzającej muszą być realizowane poza nim ze względu na szanse uzyskania funduszy unijnych z innych priorytetów RPO WD i innych programów krajowych i unijnych. Miasto podjęło także wysiłek przygotowania innych działań zmierzających do wsparcia działań objętych w ramach rewitalizacji, m.in. projektem uchwały dotyczącej ulg podatkowych połączonych z programem pomocy publicznej, w którym dla nowo powstałych przedsiębiorców w obszarze rewitalizacji przyznano dodatkowe ulgi.

Tym samym komplementarność działań założonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013 i poza nim, pozwala stwierdzić, że przyjęcie tego typu wskaźników pozwoli obiektywnie potwierdzić założenie i efekty realizacji rewitalizacji jako całości nie zawężając jej do oceny wyłącznie konkretnych projektów, których ocena możliwa jest dzięki wskaźnikom produktu i rezultatu zawartym w matrycach logicznych.

Przyjęcie kryterium oddziaływania nie zwalnia jednak z obowiązku weryfikacji i monitoringu wskaźników podstawowych realizacji celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa, tj. wskaźników produktu i rezultatu, które w sposób mierzalny pozwolą na monitoring i ocenę efektów realizacji programu rewitalizacji. Lista wskaźników znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 29. Wskaźniki produktu i rezultatu opisujące cele LPR

Rodzaj wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miara	Wartość	Rok osiągnięcia	Spójność z celami szczegółowymi LPR-u
Rezultatu	Liczba osób zamieszkujących obszary objęte rewitalizacją	osób	2083	2014	Poprawa bytu mieszkańców, warunków inwestowania i konkurencyjności miasta poprzez modernizację infrastruktury i przywrócenie wyglądu historycznemu centrum miasta
Rezultatu	Powierzchnia zagospodarowana w ramach priorytetu	ha	13,0	2014	Poprawa bytu mieszkańców, warunków inwestowania i konkurencyjności miasta poprzez modernizację infrastruktury i przywrócenie wyglądu historycznemu centrum miasta
Rezultatu	Ilość wspartych instytucji pełniących kluczową funkcję społeczną na rzecz społeczności lokalnej obszaru wsparcia – 1 instytucja w 2011 roku	szt.	2	2014	Poprawa bytu mieszkańców poprzez stworzenia podstawowej bazy infrastruktur społecznej i aktywizację mieszkańców.
Produktu	Powierzchnia budynku/pomieszczeń poddana renowacji	m ²	1296,8 2409,0	2011 2014	Poprawa bytu mieszkańców poprzez stworzenia podstawowej bazy infrastruktur społecznej i aktywizację mieszkańców.
Rezultat	Liczba osób odwiedzających poddane konserwacji i/lub restauracji obiekty zabytkowe	osób	10 000 10 000	2012 2014	Poprawa bytu mieszkańców, warunków inwestowania i konkurencyjności miasta poprzez modernizację infrastruktury i przywrócenie wyglądu historycznemu centrum miasta
Produkt	Powierzchnia odnowiona	m ²	19 400 2 409	2012 2014	Poprawa bytu mieszkańców, warunków inwestowania i konkurencyjności miasta poprzez modernizację infrastruktury i przywrócenie wyglądu historycznemu centrum miasta

3.8 Rola partnerstwa i wpływ konsultacji społecznych w procesie rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013 jest efektem wielomiesięcznych prac w których najistotniejszą rolę odegrały konsultacje.

Ich Pierwszy etap polegała na zapoznaniu mieszkańców z ideą tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Chojnowa oraz zebraniu wstępnych uwag i sugestii. Na tym etapie zorganizowano dwa otwarte spotkania w budynku urzędu miasta. Pierwsze w godzinach porannych – o godzinie 11.00 w dniu 12.06.2007 roku, drugie o godzinie 15.30 w dniu 07.07.2007 roku, tak by każdy zainteresowany miał możliwość przedstawiania swoich opinii. Informacje o terminach tych spotkań zamieszczone zostały w lokalnej prasie. W pierwszym ze spotkań udział wzięło 11 osób, w drugim 6 osób. Na pierwszym spotkaniu konsultacyjnym nie padły żadne pytania oraz uwagi, na drugim jedna z uczestniczek zapytała o kryteria związane z wybory obszaru wsparcia w ramach rewitalizacji. W związku z nikłym zainteresowaniem spotkaniem oraz brakiem uwag i pytań wyznaczono 3 dniowy termin składania pisemnych propozycji. We wskazanym terminie oraz po nim nie wpłynęły żadne pismo.

Drugi etap konsultacji przeprowadzono po przedstawieniu roboczej wersji programu rewitalizacji, który został skonsultowany z przedstawicielami mieszkańców w samorządzie, tj. Radnymi Rady Miejskiej Chojnowa podczas prac w poszczególnych komisjach.

W trzecim etapie konsultacji program rewitalizacji w dniu 16 kwietnia został zamieszczony na internetowej stronie Urzędu Miasta w celu umożliwienia zapoznania się z nim wszystkim zainteresowanym podmiotów i osobom. Informacja o tym etapie konsultacji zamieszczona została na stronie głównej Urzędu Miasta Chojnowa, w lokalnej prasie oraz została przesłana w wersji pisemnie do organizacji pozarządowych, firm z terenu rewitalizacji oraz innych instytucji. Był to ostatni etap zbierania sugestii, opinii i zadawania pytań dotyczących programu, do których twórcy ustosunkowali się na otwartym spotkaniu przeprowadzonym w dniu 5 maja 2008 roku. Na wskazany adres w terminie do 5 maja 2007 – dnia spotkania, oraz po nim nie wpłynęły żadne sugestie,

propozycje lub uwagi. Na spotkaniu w dniu 5 maja 2007 roku o godzinie 10.00 stawiły się 2 osoby, którym przedstawiono prezentację poświęconą Lokalnemu Programowi Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013. Żadna z osób obecnych nie miała uwag lub sugestii.

4. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2007 – 2013 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

W planach inwestycyjnych na lata 2007 – 2013 oprócz wspomnianych zadań związanych bezpośrednio z rewitalizacją wybranego obszaru wsparcia znalazło się wiele innych zadań i projektów, które bezpośrednio lub pośrednio odnoszą się do wyznaczonego obszaru. Projekty te finansowane będą jednak z innych źródeł lub odnoszą się do celów wyznaczonych w innych priorytetach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013. Harmonogram oraz zakres przyszłych zadań został określony w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013, który został uchwalony zgodnie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w dniu 30 sierpnia 2007 r (Uchwała Nr XI/55/07).

Kompleksowe podejście i wyznaczenie zadań do realizacji do roku 2013 jest spójną koncepcją rozwiązania większości problemów miasta, a tym samym przyczyni się także do polepszenia efektywności inwestycji realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 -2013.

Działania planowane na obszarze rewitalizowanym w poniższej tabeli zostały oznaczone kolorem żółtym.

Tabela 50. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miejskiej Chojnów na lata 2007- 2013

l.p	Nazwa inwestycji	Szacunkowe koszty inwestycji [tys. zł]										Środki
		Koszt ogólny	do 2007	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
1	Budowa międzyszkolnego basenu krytego przy Szkole Podstawowej nr 4 w Chojnowie	15672,7		185,5	6861,2	4456	4170					własne RPO
2	Adaptacja „Domu Schrama” na Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji	1650		150	1500							własne RPO, priorytet 9 „Miasta”
3	Przebudowa i rozbudowa budynku Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie	7940							107	3350	4483	własne RPO, priorytet 9 „Miasta”
4	Rozbudowa bazy sportowo-dydaktycznej przy Gimnazjum nr 2	1920				120	800	1000				własne
5	Budowa trybun na stadionie sportowym	574	24	450	100							własne
6	Wymiana stolarki okiennej w Gimnazjum nr 1	100		100								własne
7	Wymiana stolarki okiennej w Gimnazjum nr 2	280		140	140							własne pozabudżetowe
8	Remont dachów segmentów A i B w Szkole Podstawowej nr 4	100		100								własne
Razem inwestycje kubaturowe:		23 296,7	24	1125,5	8601,2	4576	4970,0	1000	107	1000	1893	
9	Budowa nawierzchni ul. Tuwima i Broniewskiego wraz z kanalizacją ogólnospławną	281	11	270								własne WFOŚiGW
10	Budowa ul. Rzemieśniczej wraz z siecią kanalizacji ogólnospławnej	264	4	260								własne WFOŚiGW

11	Modernizacja nawierzchni ul. Żeromskiego	230		230								własne
12	Budowa ul. Łużyckiej	776	16	760								własne
13	Budowa sieci kanalizacji ogólnospławnej oraz wymiana sieci wodociągowej w ul. Skłodowskiej	306		306								własne
												WFOŚiGW
14	Modernizacja nawierzchni ul. Skłodowskiej	300			300							własne
15	Przebudowa sieci wod-kan w ul.: Niemcewicza, Reytana, Skargi, Chmielna, Rynek, Królowej Jadwigi, Ściegiennego, Pl. Zamkowy	3000			1000	1000	1000					własne
												WFOŚiGW
16	Rewitalizacja obszaru śródmiejskiego: Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja)	6145		145		1500	1500	3000				własne
												RPO, priorytet 9 „Miasta”
17	Budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ulic: Asnyka, Południowa, Złotoryjska	3054		54	1000	1000	1000					własne
												WFOŚiGW
18	Budowa ulicy Południowej	325						25	300			własne
19	Budowa sieci wod-kan dla os. mieszkaniowego przy ul. Bielawskiej oraz wymiana magistrali wodociągowej w ul. Bielawskiej	520		20	200	300						własne
												WFOŚiGW
20	Budowa ulicy Bielawskiej	2035					35	1000	1000			własne
21	Modernizacja nawierzchni ul. Krótkiej wraz z budową oświetlenia ulicznego	300					300					własne
22	Modernizacja ujęcia wody w Konradówce wraz z wpięciem sieci do SUW	138			38	100						własne
												pozabudżetowe

23	Budowa sieci wodociągowej od ul. Bielawskiej do ul. Lubińskiej (ul. Kusocińskiego, Pl. Dworcowy, ul. Zielona)	480					30	450				własne
												WFOŚiGW
24	Wymiana sieci wodociągowych w ulicach: Sienkiewicza, Krasickiego, Słowackiego	165					165					własne
												WFOŚiGW
25	Wymiana i budowa sieci wodociągowej w ulicy Okrzei	150		150								własne
												WFOŚiGW
26	Przebudowa sieci wod-kan w ulicach: Mickiewicza, Małachowskiego, Witosa, Bohaterów Getta Warszawskiego, Komuny Paryskiej, Tkackiej	2100						700	700	700		własne
												WFOŚiGW
27	Przebudowa sieci kanalizacji ogólnospławnej w ulicach: Kościuszki, Drzymały, Chopina, Lubińska i Przelot	685					150	535				własne
												WFOŚiGW
28	Budowa ulicy Matejki	150		150								własne
29	Budowa ulic: Orzeszkowej, Konopnickiej	600						300	300			własne
30	Modernizacja ulicy Bohaterów Powstania Warszawskiego	75		75								własne
31	Budowa i modernizacja oświetlenia ulic	700		100	100	100	100	100	100	100		własne
												pozabudżetowe
32	Modernizacja ciągów pieszych	1750		250	250	250	250	250	250	250		własne
Razem infrastruktura wodno-kanalizacyjna i drogi:		24529	31	2545	3113	4250	4530	6360	2650	1050		
33	Rozbudowa cmentarza komunalnego	625		225	400							własne
34	Modernizacja kaplicy cmentarnej	230		230								własne

35	Modernizacja boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej nr 3	250			250						własne pozabudżetowe
36	Budowa kompleksu boisk szkolnych przy Szkole Podstawowej nr 4	625				25	300	300			własne pozabudżetowe
37	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy MDK	250		100	150						własne
38	Budowa promenady nad rzeką Skorą oraz rewitalizacja historycznego Parku Piastowskiego	1940		40		300	300	300	500	500	własne RPO
39	Instalacja solarów w przedszkolach nr 1 i 3	100							50	50	własne pozabudżetowe
40	Remont elewacji Muzeum Regionalnego	500						500			własne pozabudżetowe
Razem inwestycje inne:		4520	0	595	550	550	325	1100	850	550	
OGÓŁEM:		52345,7	55	4265,5	12264,2	9376	9825	8460	3607	1600	

Źródło: Załącznik do uchwały Nr XI/55/07 z dn. 30. sierpnia 2007

Działania zakreślone kolorem niebieskim realizowane będą w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013.

Działania zakreślone kolorem żółtym realizowane będą poza Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007-2013 w obszarze rewitalizacji.

5. SYSTEM WDRAŻANIA

Realizacja projektów w omawiany zakresie zgodnie z opiniami ekspertów przyczyni się do zredukowania lub wyeliminowania niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze wsparcia, tym samym zrealizuje cele stawiane rewitalizacji. Zakres projektu przyczyni się do ożywienia gospodarczego rewitalizowanego obszaru, odbudowania więzi społecznych oraz przywróci ład przestrzenny.

Z uwagi na fakt, iż zapisanie w ramach LPR działania dotyczą wielu podmiotów i środowisk, ich sprawna realizacja wymaga dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Jednocześnie aby zaspokoić najbardziej istotne problemy infrastrukturalne i społeczne, definiowanie przyszłych projektów powinno uwzględniać stanowisko wielu grup społecznych i powinno stać się przedmiotem debaty publicznej toczonej między władzami miasta a jego mieszkańcami. Podczas przygotowania Lokalnego Program Rewitalizacji Miasta Chojnowa doradztwem służyły następujące instytucje:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Chojnowie
- Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie (do dnia 27 marca 2008 roku Miejski Dom Kultury w Chojnowie)
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie
- CHZGKiM w Chojnowie
- Komenda Miejska Policji w Chojnowie
- Komenda Miejskiej Straży Pożarnej w Chojnowie

Rekomenduje się, aby Lokalny Program Rewitalizacji Chojnowa na lata 2007 – 2013 został przyjęty do realizacji w formie uchwały podjętej przez Radę Miejską Chojnowa. Osobą odpowiedzialną za wdrażanie LPR będzie Burmistrz Miasta Chojnowa. Burmistrz może także wyznaczyć pełnomocnika, który w Jego imieniu będzie odpowiedzialny za proces wdrażania LPR.

System wdrażania LPR na poziomie Urzędu Miejskiego w Chojnowie obejmować będzie następujące zadania:

- przygotowanie dokumentacji dla projektów wynikających z przedstawionych działań,

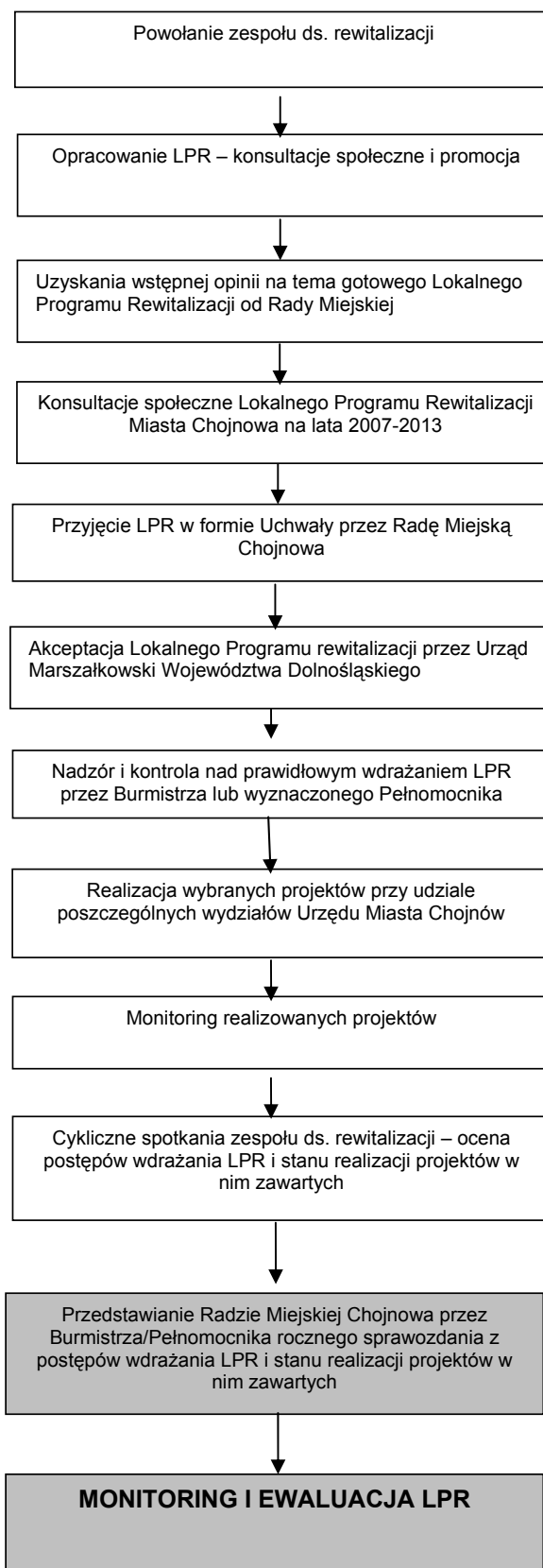

- występowanie z wnioskami o dofinansowanie projektów,
- przeprowadzenie procedur wyboru wykonawców,
- kontraktowanie,
- monitorowanie przebiegu prac w ramach poszczególnych projektów,
- prowadzenie rozliczeń finansowych,
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych,
- opracowywanie kwartalnych i rocznych raportów z postępu procesu rewitalizacji
- badanie postaw i preferencji mieszkańców,
- zabezpieczenie uczestnictwa partnerów społecznych w ramach przygotowywania LPR,
- ocena i ewentualne uwzględnienie wyników konsultacji społecznych.

Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne będą odpowiednie wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta w Chojnowie. W celu sprawnej realizacji zadań LPR planuje się powołanie zarządzeniem Burmistrza zespołu ds. rewitalizacji, w skład którego wejdą pracownicy Urzędu Miejskiego.

Schemat przedstawiający wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Chojnowa na lata 2007 - 2013

6. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

6.1 System monitorowania programu rewitalizacji

System bieżącego monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 zakłada bieżące sprawdzanie efektywności podjętych działań. Pozwala to na sprawne i efektywne zarządzanie całym procesem oraz korygowanie ewentualnych nieprawidłowości.

Zakres monitoringu odnosić się do:

- postępu i terminowości założonych zadań w ramach projektu,
- bieżącej oceny wpływu realizacji inwestycji na strefę społeczno – ekonomiczną,
- monitoring mediów pod kontem zagadnień związanych z projektem.

Komórką odpowiedzialną za bieżący monitoring będzie zespół ds. rewitalizacji. Jego oceny, opinie i sugestie w formie pisemnych sprawozdań przedstawiane będą burmistrzowi.

Władze miasta zapewniają także o gotowości udostępnienia wszelkich dostępnych informacji na potrzeby ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

6.2 Sposoby oceny programu rewitalizacji

Ocena stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 odbywać się będzie poprzez raporty półroczne, roczne oraz raport końcowy. Będą one przekazywane w formie pisemnej do burmistrza, w dalszej kolejności do Radnych Rady Miejskiej oraz poszczególnym wydziałom i partnerom zaangażowanych w proces rewitalizacji.

Raport podsumowujący dokument weryfikujący Wartości docelowe celów rewitalizacji, wszystkie wskaźniki poszczególnych projektów (zgodnie z matrycami logicznymi) oraz postęp prac inwestycyjnych w przedziale czasowym od roku 2007 do roku 2013.

Raport roczny - weryfikujący wskaźnik bezrobocia, ilość zarejestrowanych działalności gospodarczych, poziom przestępczości oraz postęp prac inwestycyjnych.

Raport półroczny - weryfikujący wskaźnik bezrobocia oraz postęp prac inwestycyjnych.

Źródłem informacji na temat postępu prac na rewitalizowanym terenie będą statystyki Głównego Urzędu Statystycznego, informacje i dane otrzymane od: Wydziałów Urzędu Miasta Chojnow, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Komisariatu Policji w Chojnowie, Zakładu Gazowniczego oraz od prywatnych przedsiębiorców działających na rewitalizowanym terenie.

6.3 Public Relations programu rewitalizacji

Public relations Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 odbywać się za pomocą publikacji w prasie lokalnej i regionalnej, audycji radiowych i telewizyjnych oraz przy wykorzystaniu Internetu – głównie publikacji na stronie internetowej miasta.

Tabela 51. Sugerowane źródła i sposób promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

PROMOCJA	
Źródło promocji	Sposób/rodzaj promocji
Gazeta Chojnowska	<ul style="list-style-type: none">• Informacje o korzyściach płynących z wdrażania Programu Chojnowa na lata 2007 – 2013.• Informacje dotyczące postępu realizacji poszczególnych etapów prac w ramach rewitalizacji.
Radio Plus Legnica	
TVP O. Wrocław	
TVL Lubin	
Słowo Polskie/Gazeta Wroclawska	
Strona internetowa Urzędu Miasta	

Informacja i promocja wszystkich działań oraz zadań realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013 finansowanych z środków unijnych będą dodatkowe zgodne z wytycznymi w tym zakresie (m.in. przy dla każdego projektu powstaną tablice informacyjne o źródle finansowania).

7. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Lista podstawowa przedsięwzięć w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013

Załącznik Nr 2 – Lista Projektów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Choinowa na lata 2007-2013

Załącznik nr 3 – Lista rezerwowa przedsięwzięć w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013

Załącznik nr 4 – Matrycy logiczne projektów z listy podstawowej

Załącznik nr 5 – Matryce logiczne projektów z listy rezerwowa

BIBLIOGRAFIA

1. B. Steinborn, S. Kozak., Złotoryja – Chojnow – Świerzawa. Zabytki sztuki regionu, Wyd. Zakład narodowy im. Ossolińskich, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk, 1971
2. Gazeta Chojnowska
3. LGOM CONCEPT, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu
4. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007
5. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Chojnow
6. Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 - 2013
7. Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013
8. Opracowania Ekofizjograficzne
9. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Chojnowa
10. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Chojnowa
11. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chojnowa
12. Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Chojnow
13. Programu współpracy Miasta Chojnow z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2007
14. Program Pomocy Społecznej na lata 2005 – 2010
15. Podręcznik rewitalizacji. Zasady Procedury i metody działania współczesnych procesów rewitalizacji
16. Program Ochrony Środowiska Powiatu Legnickiego
17. Program Operacyjny Kapitał Ludzki
18. Przewodnik dotyczący kryteriów planowania oraz zarządzania projektami dotyczącymi rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, po-przemysłowych i po-wojskowych w ramach zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego finansowanego ze środków funduszy strukturalnych. Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

19. Raport o stanie środowiska naturalnego w 2005 roku
20. Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 dla Województwa Dolnośląskiego.
21. Strategiczne Wytyczne Wspólnoty.
22. Strategia Rozwoju Kraju w latach 2007 – 2015.
23. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020.
24. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Chojnowa.
25. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011.
26. Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego.
27. Strategia Rozwoju Powiatu Legnickiego.
28. Wieloletni Program Inwestycyjny dla Miasta Chojnowa na lata 2007 – 2013.
29. Województwo Dolnośląskie. Podregiony, Powiaty, Gminy 2006. – Urząd Statystyczny we Wrocławiu - Wydział poligrafii., Wrocław 2006

Źródła internetowe:

1. <http://www.chojnow.net.pl> – oficjalna strona miasta Chojnow
2. <http://www.umwd.pl> – strona Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
3. <http://www.stat.gov.pl/bdr/> - strona Banku Danych Regionalnych GUS
4. <http://www.stat.gov.pl> – strona Głównego Urzędu Statystycznego
5. <http://www.kobidz.pl/> - strona Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków
6. <http://www.e-informator.pl> – portal miasta Chojnowa i okolic
7. <http://www.chojnow.org/> - niezależny portal mieszkańców Chojnowa
8. <http://www.chojnow.pl/> - nieoficjalna strona miasta Chojnow
9. <http://www.zpp.pl/> - strona Związku Powiatów Polskich
10. <http://www.wpec.legnica.pl/> - strona Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Legnicy
11. <http://www.dot.org.pl/> - strona Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej
12. <http://www.przedszkole1.hg.pl> – strona przedszkola nr 1

13. <http://www.przed3chojnow.w.interia.pl> – strona przedszkola nr 3
14. <http://www.gim1chojnow.pl> – strona gimnazjum nr 1
15. <http://gimbek.terramail.pl/flash.htm> - strona gimnazjum nr 2
16. <http://www.strefa-legnica.com/> - strona Legnickie Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Spis tabel

Tabela 1. Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych	34
Tabela 2. Stan środowiska naturalnego	35
Tabela 3. Odpady wytworzone i nagromadzone.....	36
Tabela 4. Odpady zebrane	37
Tabela 5. Stan zasobów mieszkaniowych wg form własności	38
Tabela 6. Stan zasobów mieszkaniowych na przestrzeni 10 lat.....	39
Tabela 7. Mieszkania oddane do użytkowania w 2005 roku.....	40
Tabela 8. Długość dróg gminnych	43
Tabela 9. Wodociągi w mieście Chojnow	47
Tabela 10. Kanalizacja w mieście Chojnow.....	47
Tabela 11. Zużycie wody w mieście Chojnow	48
Tabela 12. Kanalizacja w mieście Chojnow.....	49
Tabela 13. Energia elektryczna w gospodarstwach domowych.....	51
Tabela 14. Zużycie energia elektryczna	51
Tabela 15. Zużycie gazu z sieci.....	52
Tabela 16. Stan sieci gazowej.....	52
Tabela 17. Podmioty gospodarki narodowej wg PKD w 2005 roku	59
Tabela 18. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg sektorów własności	62
Tabela 19. Pracujący wg poszczególnych sektorów.....	63
Tabela 20. Bezrobocie ogółem	65
Tabela 21. Poziom bezrobocia z uwzględnieniem prawa do zasiłku	66
Tabela 22. Bezrobotni w poszczególnym przedziale wiekowym.....	66
Tabela 23. Bezrobotni wg wykształcenia	68
Tabela 24. Bezrobotni wg stażu pracy.....	69
Tabela 25. Bezrobotni wg stażu pracy.....	71
Tabela 26. Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci.....	73
Tabela 27. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	74
Tabela 28. Ruch naturalny wg płci.....	75
Tabela 29. Migracje wewnętrzne i zagraniczne	76

Tabela 30. Ludność wskaźniki modułu gminnego	77
Tabela 31. Ludność wg płci i poziomu wykształcenia	77
Tabela 32. Charakterystyka rodzin i świadczeniobiorców objętych pomocą MOPS	81
Tabela 33. Charakterystyka gospodarstw jednoosobowych objętych pomocą MOPS ..	82
Tabela 34. Legenda do tabel 32 i 33	83
Tabela 35. Zarobki w powiecie legnickim na przestrzeni lat 2002-2005	88
Tabela 36. Zarobki w poszczególnych sektorach w powiecie legnickim w 2005 r.	88
Tabela 37. Poziom komputeryzacji w szkołach	100
Tabela 38. Biblioteki w mieście.....	101
Tabela 39. Czytelnicy bibliotek	101
Tabela 40. Opieka zdrowotna.....	102
Tabela 41. Imprezy miejskie	103
Tabela 42. Analiza SWOT	109
Tabela 43. Uchwały w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chojnowa.....	123
Tabela 44. Wskaźniki Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	132
Tabela 45 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji	136
Tabela 46 projekt: Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru śródmiejskiego poprzez rewitalizację ciągu ulic: Rynek, Pl. Zamkowy, ul. Królowej Jadwigi, ul. Grottgera, ul. Ściegiennego, ul. Legnicka (do ul. Reja)	138
Tabela 47. Adaptacja „Domu Schrama” na Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chojnowie	140
Tabela 48. Wartości docelowe celów rewitalizacji w roku 2013.....	146
Tabela 49. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Miejskiej Chojnow na lata 2007- 2013	152
Tabela 50. Sugerowane źródła i sposób promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji.	160

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkań wg form własności w latach 2002-2005	38
Wykres 2. Ilość mieszkań w latach 1995 - 2005	40
Wykres 3. Długość dróg gminnych w km	43
Wykres 4. Zużycie wody z wodociągów w latach 2002 – 2005 (m ³)	48
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD w 2005 r.	61
Wykres 6. Liczba bezrobotnych wg płci w latach 2001-2007	65
Wykres 7. Ruch naturalny w latach 2000-2006	75
Wykres 8. Wykształcenie wg płci w 2002 r.	78
Wykres 9. Poziom średniego wynagrodzenia brutto w powiecie legnickim w 2005 r.	88

Spis rysunków

Rysunek 1. Powiat legnicki	9
Rysunek 2. Położenie i otoczenie geograficzne Chojnowa	10
Rysunek 3. Widok na rynek	16
Rysunek 4. Kościół p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła	17
Rysunek 5. Zamek książąt legnickich	18
Rysunek 6. Baszta Tkaczy	19
Rysunek 7. Kamienica Graffa	20
Rysunek 8. Kościół pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP	20
Rysunek 9. Synagoga	21
Rysunek 10. Pałac na ul. Piotrowickiej	21
Rysunek 11. Mapa historycznego centrum Chojnowa	22
Rysunek 12. Widok na współczesne centrum miasta	22
Rysunek 13. Mapa – mury obronne Chojnowa	23
Rysunek 14. Chojnow z lotu ptaka	28
Rysunek 15. Mapa strefy ochrony konserwatorskiej	31
Rysunek 16. Położenie Chojnowa na tle najważniejszych szlaków transportowych Województwa Dolnośląskiego	42
Rysunek 17. Dworzec Chojnow	44
Rysunek 18. Najważniejsze szlaki kolejowe Województwa Dolnośląskiego	45
Rysunek 19. System sieci ciepłych i źródeł ciepła WPEC w Legnicy S.A. w mieście Chojnow - stan istniejący	53
Rysunek 20. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marii Konopnickiej	94
Rysunek 21. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Korczaka	95
Rysunek 22. Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II – ul. Reymonta 1	97
Rysunek 23. Gimnazjum nr 2 im. Mikołaja Kopernika – ul. Konarskiego 4	98
Rysunek 24. Zasięg rewitalizacji na mapie miasta	128
Rysunek 25. Szczegółowa mapa obszaru rewitalizacji	129